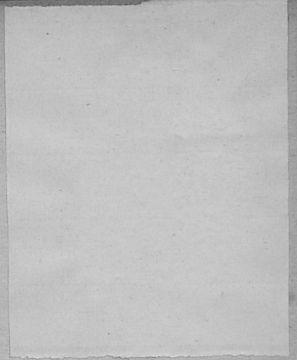

Dc 2033

2861

OTIUM NORVICENSE.

OTIUM NORVICENSE.

OTIUM NORVICENSE

SIVE

TENTAMEN DE RELIQUIIS

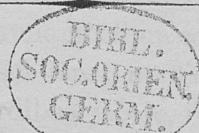
AQUILAE, SYMMACHI, THEODOTIONIS

E LINGUA SYRIACA IN GRAECAM CONVERTENDIS

CONSCRIPSIT

FRIDERICUS FIELD A.A.M.

ECCLESIAE NATIVITATIS B. V. M. DE REEPHAM IN AGRO NORFOLC. NUPER RECTOR
COLLEGII SS. TRIN. CANTAB. OLIM SOCIUS.

OXONTI

EXCUDEBANT T. COMBE A.M. E. PICKARD HALL, ET H. LATHAM A.M.

ACADEMIAE TYPOGRAPHI

M DCCC LX IV

OTIUM NORVIGENSE

1812

TENTAMEN DE RELIGIIS

AQUILAE SYMMACHI THEODOTIENSIS

ET LINGUAE SYRIACA IN GRABRAM CONVERSIO

CONSCRIBIT

FREDERICUS FIELD A.A.M.

PROFESSOR LINGUAE SYRIACA ET ARABICAE IN ACADEMIA REGIA BOMBEYENSIS

COLLEGIUM REGIUM BOMBEYENSIS

21.

OXONIA

EXCUBITUM A. M. DCCCXXXII. IN BIBLIOTHECA REGIA BOMBEYENSIS

ADUSCULUM

MDCCCXXXII

MONITUM.

OPUS arduum aggressurus, quodque non modo Graecarum literarum scientiam exquisitam, verum etiam Syriacae linguae haud mediocrem cognitionem postulat—hoc est, ORIGENIS HEXAPLORUM novam et quae nostri saeculi votis satisfaciat editionem—non intempestivum fore putavi, prolusionis gratia, specimen quoddam tam negotii suscipiendi, quam virium facultatumque quas ad rem conficiendam collaturus sim, in publicum proponere. Et in Graeca quidem eruditione quantulum profecerim, qui schedas a me per XXV fere annos prelo commissas evolvere velit, facile pro se quisque aestimare poterit. Quod vero ad Syriacam linguam attinet, res aliter se habet; nam serius ad eam accessi, et quid in ea praestare possim, nullum omnino documentum edidi. Praeterea si mihi opus inceptum ad finem perducere non concessum foret, non plane despero, ea quae in hunc libellum conditurus sum, aliis posthac Hexaplorum editoribus usui fore: ne dicam nobilem hanc linguam ad hunc diem adeo in sordibus jacere, ut qui vel minimam accessionem ad perfectiorem ejus cognitionem contribuerit, excusationes sibi quaerere nullo modo necesse habeat.

De versione Syro-hexaplari, quae Paulo Telae episcopo auctori, virorum doctorum consensu, hodie ascribitur, omnia occupaverunt ii

qui singulas ejus particulas ediderunt, Bugatus, Norbergius, Middeldorpfius, Rördamus: ut non opus sit opusculum meum prolixo exordio instruere. Sufficiat, quid et quantum unusquisque antecessorum meorum ad viam, quam in hoc Tentamine incessurus sum, sternendam et faciliorem reddendam contulerit, breviter describere.

Primi in hac provincia honores CAJETANO BUGATO, S. Romanae Ecclesiae Cardinali, et Collegii Ambrosiani, in cujus bibliotheca servatur pretiosissimus Codex Mediolanensis, unde labor noster totus pendet, Doctori debentur. Continet iste codex libros V. T. canonicos, Jobum, Psalmos, Salomonis scripta, Prophetas tam majores quam minores, cum apocryphis quibusdam, de quibus nunc non opus est videre. Ex his Danielis vaticinia, versione Latina et commentario instructa, docte ac diligenter edidit Cardinalis noster Mediolani anno MDCCLXXXVIII. Anno quidem proxime praecedenti, Londini Gothorum prodierat volumen, Jeremiam et Ezechielem continens, a MATTHIA NORBERGIO editum, non ab ipso codice, sed, si fides Bugato habenda sit, a mendoso exemplari, quod, teste eodem, Norbergius, dum Mediolani commoraretur, *artificio* quodam sibi exscripserat. Hujus apographi mendorum, quin et ipsius Editoris in eo tractando imperitiae specimen dedit Bugatus, unde luculenter apparet, quanta sit harum literarum jactura, quod non editori Mediolanensi potius quam Suecico, ne dicam honestis potius quam malis artibus, integrum opus publicum facere contigerit*. Verum enimvero, ut nunc res accidit, etsi artificium dammandum, de eventu ejus non graviter conquerendum. Nimirum Bugatus, sive ingenii tarditate, sive aliis negotiis districtus, non

* Opus Norbergianum, quantum ad Jeremiae vaticinia attinet, retractavit et in examen revocavit G. L. SPOHN in libro cui titulus: *Jeremias Vates, e versione Judaeorum Alexandrinorum ac reliquorum interpretum Graecorum emendatus, notisque criticis illustratus*. Vol. I. Lips. 1794. Vol. II. Lips. 1824.

ultra Danielis et Psalmorum libros processit, quorum posterior, per annos XXXII in scriniis ejus reconditus, tandem post auctoris obitum anno MDCCCXX lucem vidit. Interea exemplar Norbergianum, qualecunque esset, ex ipsius descriptoris dono venit in manus viri impigri nec ineruditi HENRICI MIDDELDORPFI, qui totum illud, exceptis iis quae jamdudum typis descripta essent, edidit et commentariis illustravit Berolini anno MDCCCXXXV. Praeterea, mantissae loco, Librum IV Regum, qui in Codice Ambrosiano non inest, e Codice Regio Parisiensi (cujus notitiam et specimen jampridem dederat P. J. BRUNSIUS in Repertorio Eichhorniano Tom. VIII. p. 85 sqq. Tom. IX. p. 157 sqq. Tom. X. p. 58 sqq.) ope duorum apographorum, quae per literas A. B. designavit, in eodem volumine inclusit. In quo ornando Middeldorpfius plurima sive Norbergii manus, sive ipsius codicis *σφάλματα* sagaciter deprehendit et correxit; alia aut non odoratus est, aut quasi insanabilia intacta reliquit. Nec mediocrem diligentiam adhibuisse profitetur (id quod maxime ad meum ipsius inceptum spectat) in Graeca versione fragmentorum, quae Syrus ex Aquila, Symmacho, Theodotione, Ed. Vta et VIta Syriace attulit, adornanda: qua in re contigit ei, quod prioribus editoribus non concessum erat, interpretationes suas cum fragmentis Graecis ab Holmesio et Parsonsio duumviris in lucem editis componere, et, si fieri posset, conciliare. Vir candidissimus praefandi finem fecit his verbis, quibus et ego libenter subscribam: "Cum unice literarum bonarum incrementa spectem, non aegre feram, si aliis contigerit meliora et correctiora meis afferre. Interea Critici his candide mecum utantur."

Quod reliquum est, probe teneat Lector eruditus, in hoc meo Tentamine ex amplissimis copiis, quibus Hexapla Graeca e versione Syro-hexaplari augeri possint, me non nisi paucula exempla, specimen modo, protulisse; ea nempe quae vel ceteris insigniora viderentur, vel ab antecessoribus meis minus feliciter tractata sint. Nec

me fugit, dum alienos lapsus corrigere studeo, fieri posse, immo non fieri non posse, me in similes errores, fortasse etiam graviores, aliquando incidisse; quos si quis harum literarum me peritior humanissime mecum communicare velit, eximium sibi meritum tam de me quam de incepto meo comparabit.

NORVICI,

Die V Augusti, MDCCCLXIV.

ANIMADVERSIONES

AD

LIBRUM IV REGUM.

IV REGUM III. 27. לִיָּגָה הַצָּרָה, *ira magna*. Ο'. μετάνηλος μέγας. Aquilae versionem affert Syro-hex. ܠܝܓܐ ܗܘܘܪܗ .| “A. *acuta ira*. Brunsius vertit Syriacā: εἰς βεβήλωσιν θυμώδη, jubetque ܠܘܥܘܠܐ Lexicis ascribi. Sed haec omnia vereor, ne procul absint a vero. Nam ܠܘܥܘܠܐ referendum ad rad. ܘܠܘܠ, *acuit*, et ܠܝܘܘܘܐ; est Graec. ὀργή. Quomodo autem hoc fragmentum Graece reddendum sit, me ignorare non haesito profiteri. Neque omnino mihi persuadere possum, illud fragmentum jure ad Aquilam relatum esse, cujus indoles tam liberam interpretationem verborum Hebr. vix tulisset.”—*Middeldorpfius*. Brunsii hallucinatio de vocab. ܠܘܥܘܠܐ in memoriam mihi revocat gemellum Spohnii lapsam, quem ad Jerem. ii. 31. indicaturus sum. Quod ad nostrum locum attinet, ܠܘܥܘܠܐ non est adjectivum, qui error est Middeldorpfii, sed substantivum in regimine positum, quod cum altero vocab. ܠܝܘܘܘܐ; verbum compositum facit, quasi dicas, *exacerbatio-irae*. Graecum autem verbum, ni fallor, est παροξυσμός, quod pro Hebr. הַצָּרָה ponitur apud LXX. Deut. xxix. 28. Jerem. xxxii. 37. In posteriore loco Syrus noster vocab. simplex ܠܝܘܘܘܐ; posuit, quod ei fortasse ad h. l. nimis debile videbatur. Verbum ܘܠܘܠܘܠܐ| pro παρωξύνθη exstat Hos. viii. 5. Zech. x. 3. Secundum hanc conjecturam nota hexaplaris erit: A. παροξυσμός (*μέγας*).

IV REG. V. 21, 22. וַיִּשְׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת הַדְּבָרִים: וַיִּשְׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת הַדְּבָרִים. Ο'. καὶ εἶπεν, εἰρήνη. “Versio Syro-hex. ܘܝܫܡܥܐ ܗܘܘܪܗ ܘܝܫܡܥܐ ܗܘܘܪܗ .| ܘܝܫܡܥܐ ܗܘܘܪܗ ܘܝܫܡܥܐ ܗܘܘܪܗ h. e. καὶ εἶπεν, εἰ εἰρήνη αὐτή. A. Θ. Ε'. καὶ εἶπεν, εἰρήνη. Syr. ܘܝܫܡܥܐ, Graece αὐτή, exprimit articulum [?] Hebr. ה. Syllaba εἰ videtur esse fragmentum nominis Πιεσει, quod Graeci codd. nonnulli addiderant.”—*Middeld.* Mire dictum. Εἰ et ܘܝܫܡܥܐ exprimunt particulam interrogandi ה. Porro pronomem ܘܝܫܡܥܐ copulam omissam ἐστὶ

B

xvi. 26. Pro $\Delta\alpha\iota\ \mu\epsilon\delta\omicron$ restitui $\Delta\alpha\iota\mu\epsilon\delta\omicron$). Σ . οὐκ ἀναστρέψει εἰς ὄδον τῶν ἀμπελώνων διψῶδη, καὶ καθμα ἀρπάζουσι. Θ . οὐκ ἐκκλινεῖ εἰς ὄδον τῶν ἀμπελώνων ἐν δίσψῃ (Psal. ciii. 12. cvi. 33. Jesai. xli. 17.) καὶ γὰρ αὐτοὶ συλῶσι." Graeca Aquilae et Theodotionis non mutō. Apud Symm. scribendum esse ἤρπασαν s. διήρπασαν pro ἀρπάζουσι quivis videt. Porro διψῶδης sonaret $\{\Delta\sigma\zeta\}$ (Psal. cvi. 9. Jesai. xxxv. 6.) vel $\{\mu\omicron\sigma\zeta\}$ (Prov. ix. 12.). Quod hic legitur $\{\sigma\zeta\}$ non potest esse nisi infinitivus, τοῦ διψᾶν s. διψῆσαι.

JOB. XXVI. 11. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$. (Columnae coelorum) *contremiscunt* s. *concutiuntur*. \times Θ . ἐπετάσθησαν. (Syro-hex. $\alpha\upsilon\mu\epsilon\tau\epsilon$, quasi a πέταμαι, non, ut vulgo, a πετάννυμι. Sic Jesai. xi. 14. πετασθήσονται, et Symm. Psal. liv. 7. πετασθήναι, cum *volandī* sensu leguntur.) Montef. affert: A. διεκινήθησαν. Syrus noster: A. διεκινήθησαν ($\alpha\upsilon\lambda\iota$). Σ . (a Middeld. per incuriam praetermissus) $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$, quod pro ἐπαίρουσιν positum esse confidenter affirmarim, nisi verbum Hebraicum sensum transitivum respuerit. Tandem in auxilium venit Parsonsius, qui in Appendice exscripsit ex Cod. 252. A. διεκινήθησαν. Σ . σπαίρουσιν. Egregie! Michaelis Supplem. p. 2262. " $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$ non, ut fieri solet, ad radicem $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$ referendum, sed ad $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$, Arab. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$, *palpitavit*." Syrus autem pro $\Sigma\text{ΠΑΙΡΟΥΣΙΝ}$ in apographo suo $\Sigma\text{ΠΑΙΡΟΥΣΙΝ}$ invenit. Hic semel monuisse sufficiat, vocabula Graeca quae hic illic in margine Codicis Mediolanensis leguntur, semper in literis uncialibus, quas vocant, exarata esse.

JOB. XXX. 24. $\gamma\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$. Interpretes in diversa abeunt. L. Cappellus, quocum faciunt Angli: *Tantummodo in tumultum non mittet manum suam* (Deus). De Rossio: *Verumtamen non in desolationem manum injicit*. Rosenmuellerus: *Sane nihil, ubi manum ille extendit, valent preces*. Θ . εἰ γὰρ ὄφελον δυναμὴν ἐμαντὸν χειρώσασθαι. (\times χειρώσασθαι \checkmark Syro-hex.) Ceterorum interpp. Graecorum versiones Syrus noster solus affert: $\alpha\upsilon\lambda\iota\ \mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$. | $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon$: $\alpha\upsilon\lambda\iota$. Σ . ἀλλὰ μὴ ἐν ἰσχύϊ ἐκτείνῃται ἡ χεῖρ. Θ . πλὴν μὴ εἰκὴ ἐκτείνῃ χεῖρα. Hujus soloeccismos indicare supersedeo, meam ipsius versionem apponere contentus. A. πλὴν οὐκ εἰς τὸ ἐκπορθῆσαι (s. ἐξανάλωσαι) ἐξαποστειλεῖ (supple χεῖρα.) Σ . ἀλλ' οὐκ ἐν ἰσχύϊ ἐκταθήσεται χεῖρ. Θ . πλὴν οὐκ εἰκὴ ἐξέτεινε χεῖρα.

Expectavi ita ut nihil dicerem, propterea quod adstabant; jam non amplius oppositionem faciunt. Et ego partes meas suscipiam, proferam et ego sententiam meam. ◊ *Nam verborum plenus jam ea sum prolaturus.* Tantum addidit: “De auctore hujus interpretationis nil definiiri potest.” Mirum profecto Criticum optimum non animadvertisse, Syriaca sua cum Latinis Hieronymi a Montef. allatis ad verbum fere convenire. Haec autem sunt: ✕ *Dominus abjecit eum, et non vir.* ✕ *Necdum ad me locutus est:* ✕ *et in sermonibus vestris non respondebo ei.* ✕ *Obstupuerunt, non responderunt ultra:* ✕ *defecerunt ab eis sermones.* ✕ *Quia ego expectavi, et non sunt loquuti,* ✕ *et steterunt, et non responderunt ultra.* ✕ *Respondebo et ego partem meam,* ✕ *et annuntiabo scientiam meam.* In versiculo primo Hebr. ⚡ Syriace est ܕܠܕܡܘܢ, Graece ὁ ἰσχυρὸς, quod tralalitium est. Sed offendit verbum ܡܫܝܚܐ, *apprehendit*, quod neque Hebraeo ܡܫܝܚܐ, *fugavit*, neque Hieronymiano *abjecit* commode aptari potest. Tentabam ܡܫܝܚܐ, quod Syrus noster pro ἀπέριψε posuit in fragmento Aq. Symm. Psal. xxvi. 9. nisi hoc ab ܡܫܝܚܐ nimis remotum videretur. Ergo in medio relinquo. Transeamus ad vers. 4. ubi Middeld. jungens ܡܫܝܚܐ cum praecedenti ܕܠܕܡܘܢ, de *sermone improbo* intellexit. Hebraica sunt, ܕܠܕܡܘܢ ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ, quae luculenter expressit Hieron. *obstupuerunt, non responderunt ultra;* nec deterius Theodotio, ejus verba in hodierno τῶν Ο' textu leguntur: ἐπτοήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι. Quid multa? Pro Syriacis ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ fidenter corrigo ܡܫܝܚܐ ܡܫܝܚܐ, ἐπτοήθησαν, οὐκ ἐποιούντο. Ponitur ܡܫܝܚܐ pro ἐπτοήθη Job. xi. 16. xxiii. 15. Jesai. xxxi. 4. etc. Ne longior fiam, Graeca totius fragmenti, quantum conjectura assequi possum, apponam. ✕ Ὁ ἰσχυρὸς κατέσχευ (ἀπέριψεν?) αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀνὴρ, οὐδὲ ἔταξε πρὸς με λαλιάς· καὶ ἐν ῥήμασιν ὑμῶν οὐκ ἀποκριθήσομαι αὐτῷ. Ἐπτοήθησαν, οὐκ ἐποιούντο ἀπόκρισιν ἔτι· ἀπήρηθησαν (s. ἐξήρηθησαν, s. ἀφῆρέθησαν) ἀπ' αὐτῶν λαλιάς· καὶ ἐπέμεινα (s. ἀνέμεινα) ὅτι οὐκ ἐλάλησα, ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἐποίησαντο ἀπόκρισιν ἔτι· ἀποκριθήσομαι καὶ γὰρ τὸ μέρος μου (Σ. τὸ μέρος μου. Montef.) ἀναγγελοῦ τὴν γνώσιν μου καὶ γὰρ. ◊ Quae autem post cuneolum leguntur, quaeque divinando vertit Middeld. *nam verborum plenus jam ea sum prolaturus (!)* non sunt nisi scholium Syri interpretis: “*Ad illud, πλήρης γὰρ εἰμι ῥημάτων, जुंजे haec.*” Restat quaestio, cuinam potissimum trium interpretum insigne hoc fragmentum tribuendum sit. Theodotionis esse non potest, quia hic, teste Colbertino, post ἐπτοήθησαν pergīt: οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι· ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους κ. τ. ε. quae hodie in versione LXXvirali sedem non suam occupant. Ut mea quidem fert opinio, Symmachum auctorem habet, maxime propter

periphrasin per verbum ποιεῖν factam (ἀπόκρισιν ποιεῖσθαι pro ἀποκρίνεσθαι) quam hic interpres magnopere sectatur. E. g. Psal. iv. 7. הָרָץ, A. ἔπαρον. Σ. ἐπίσημον ποιήσον. Psal. liv. 10. עָלַב, Σ. καταποθῆναι ποιήσον. Ibid. עָלַב, Σ. ἀσύμφωνον ποιήσον. Psal. lxxxix. 17. נָגַב, Σ. ἐδραία ποιήσον. Psal. ci. 15. יָצַר, O'. εὐδόκησαν. Σ. εὐδόκητα ἐποίησαν.

JOB. XXXIX. 23, 24. (Hebr. 26, 27.) שָׁרָץ : יְיָ יִתְּנֵהּ, (fulgor) *hastae et lanceae*: cum strepitu. O'. τόξον καὶ μάχαιρα καὶ ὄργη. Syrus affert: .L.✕: |ⲓⲙⲟⲓⲟ |ⲗⲟⲁⲗ: |ⲉⲟⲓⲉ. Pro |ⲗⲟⲁⲗ: Middeld. conjecerat |ⲗⲟⲁⲗⲓ, vertens: ✕ⲟ. *strepitu tumultus et clypei*: sed postea ingeniosam Kreyszigii conjecturam secum communicatam probavit; videlicet |ⲉⲟⲓⲉ ad Symm. esse referendum (Hebr. שָׁרָץ v. 24.), pro |ⲗⲟⲁⲗ: legendum |ⲗⲟⲁⲗⲓ, λόγχης; hoc vero cum |ⲓⲙⲟⲓⲟ ad Theodotionem pertinere: unde evadat nota hexaplaris: Σ. ἐν σάλφ. Θ. λόγχης καὶ ἀσπίδος. Attamen non animadverterunt VV. DD. post μάχαιραν exstare in Cod. 249. haec: λόγχη (sic) καὶ ἀσπίδος σεισμὸς, quae proculdubio ad Theodot. pertinent. Tum Syriaca sic vertenda: ✕ⲟ. λόγχης (|ⲗⲟⲁⲗⲓ) καὶ ἀσπίδος σεισμῶ (s. ἐν σεισμῶ). Propter rationes autem grammaticas ordinem verborum mutavit Syrus.

JOB. XLI. 22. Pro Graeco ἐξάλειπρον Syrus noster |ⲗⲟⲁⲗⲟⲟⲟ posuit, in marg. notans: ⲓⲟⲟⲟ ⲗⲟⲁⲗⲟⲟⲟ ⲗⲟⲁⲗⲟⲟⲟ. Quae ridicule vertit Middeld. *instrumentum aliquod quo aliquis mensurat*. Syriaca sonant: *vas aliquod ex quo aliquis ungit*. Scholiast. ad Aristoph. Acharn. 1062. ἐξάλειπρον exponit, τὸ ἀλάβαστρον ἐξ οὗ ἀλείφονται οἱ δειπνοῦντες, τὴν τοῦ μύρου λήκυθον.

PSALMI.

PSAL. V. 10. יִרְיֵהּ מְיִשָּׁהּ. *Linguae suae laevigabunt*. O'. ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοσαν. Syrus, vertente Bugato: A. *inungent* s. *emollient* (ⲁⲙⲟⲗⲟⲟⲟ). Aquilae interpretatio, ni fallor, sic restituenda est: A. τὴν γλώσσαν αὐτῶν ῥωήσουσιν. Cf. quae ad Jerem. x. 5. dicturus sum.

PSAL. IX. 10. תִּיתַחַבְּ מִשְׁבָּבֵי אֶרֶץ מִשְׁבָּבֵי. *Locus editus tenui, locus editus in temporibus*. O'. καταφυγή τῷ πένητι, βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις. Hexapla praebent:

A. . . . τῷ ἐπιτρίπτῳ . . . εἰς καιρόν. Σ. τῷ τεθλασμένῳ . . . ἐπικαίρως. Plenius Syrus noster: A. ὑπερέπαρσις (לַעֲבֹרָהּ). Vid. Hex. Psal. xlvii. 4.) τῷ ἐπιτρίπτῳ (לַעֲבֹרָהּ), ὑπερέπαρσις εἰς καιρούς. Σ. ὀχύρωμα (לְעֹרֶה) τῷ τεθλασμένῳ (pro לַעֲבֹרָהּ corrigo לְעֹרֶה. Vid. 4 Reg. xviii. 21. Jesai. xxxvi. 6.) . . .

PSAL. IX. 28. (Hebr. x. 7.) הַיְהוּת וְהַמְרִיבָה, et *fraudum et oppressionis*. Ο'. καὶ πικρίας καὶ δόλου. Syrus affert: Σ. καὶ ἐπιθέσεων (לֹא). Vid. Aq. Psal. xlii. 1. liv. 12. in Hex. et Syro-hex.) καὶ ζημίας (לְזִדָּה. Vid. Symm. Psal. liv. 12. in iisdem). A. καὶ ἐνεδρῶν καὶ περισπασμοῦ (לְעֹרֶה. Vid. LXX. Eccles. i. 13. etc.)

PSAL. XVII. (Hebr. xviii.) 15. וַיְהִי רַב וַיְהִי קִיּוֹם. *Et fulgura multa (ejaculatus est) et conturbavit eos*. Ο'. καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξε αὐτούς. Syrus noster: A. καὶ πλήθος ἀστραπῶν καὶ ἄρῃ αὐτούς. Syriacum ἄρῃ, Lexicis fere ignotum, vertit Bugatus, *fulgure confecit, ἐκεραύνωσεν*, quod Nostro est וַעֲבַד Jesai. xxx. 30. Omnino conferendus est Jerem. li. 34. ubi pro Hebr. וַיְהִי Syrus Aquilae tribuit וַעֲבַד, h. e. vertente Norbergio, *erosit me*; credo, quia Castellus praebet וַעֲבַד et וַעֲבַדְלִי, *tineis erosus est*. Equidem nullus dubito quin utrobique Aquila dederit ἐφαγεδαίνωσε, *consumsit*, ut pro eodem Hebr. interpretatus est Deut. vii. 23. 1 Reg. vii. 10. Posterior locus est: καὶ ἐβρόντησε κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, וַיְהִי; ubi in Hexaplis est: Ο'. συνεχύθησαν. Ἄλλ. ἐφαγεδαίνωσαν. Ἄλλ. ἐξέστησαν. Secundum Cod. 108. ἐξέστησαν ad Theodotionem pertinet; altera lectio sic emendanda videtur: A. ἐφαγεδαίνωσεν (αὐτούς.)

PSAL. XVII. (Hebr. xviii.) 30. כִּי בָּךְ אָרַגְנָה יְהוָה. *Nam per te infringam (s. incurram in) turmas*. Ο'. ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου. Defectum Hexaplorum Syrus sic supplet: A. ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦμαι εὐζωνος (לְעֹרֶה). Σ. ὅτι εἰς χεῖράς σου δραμοῦμαι ἀπὸ λόχου (לְעֹרֶה). Syriacum לְעֹרֶה usitatius pro Graeco ἐνέδρα s. ἐνεδρον ponitur; quoties vero Symmacho pro Hebr. וַיְהִי tribuitur, per λόχος vertendum esse contra Middeld. ad 4 Reg. vi. 23. xxiv. 2. vehementer contendo, maxime propter locum Job. xix. 12. ubi Syrus affert: Σ. ὁμοθυμαδὸν ἐπήλθον לְעֹרֶה αὐτοῦ; Hexapla autem diserte testantur: Σ. λόχοι αὐτοῦ.

PSAL. XVII. (Hebr. xviii.) 37. וְלֹא מָעַדוּ קַרְסָלַי. *Et non vacillarunt tali mei.* Ο'. καὶ οὐκ ἠσθένησαν τὰ ἴχνη μου. Syrus noster: ܘܠܐ ܡܥܝܕܘ ܩܪܫܐܝܢܝ. Graece: Σ. ὥστε μὴ ἐκτραπήναι (Vid. Pesch. Hebr. xii. 15.) τοὺς ἀστραγάλους μου. (In Ezech. xlvi. 3. ubi A. Σ. Θ. ἕως ἀστραγάλων, Syrus vertit, ܘܠܐ ܡܥܝܕܘ ܩܪܫܐܝܢܝ. Pro מָעַד Symmachum magis saperet περιτραπήναι, ut Psal. ix. 27. xxxvi. 31. sed in his locis Syrus per ܡܥܝܕܘ interpretatus est.)

PSAL. XXI. (Hebr. xxii.) 13. אֲבִירַי בָּשָׁן בְּתֵרוּנִי. *Tauri Basanitidos circumdederunt me.* Ο'. ταῦροι πόνες περιέσχον με. Hexapla hic magnam copiam, seu potius colluuiem, interpretationum praebent: A. δαμάλαιοι ταῦροι πόνες περιέσχον με. Al. ταῦροι λιπαροὶ περιέσχον με. Al. δυνάσται Βασὰν διεδειγματίσαντό με. Σ. ταῦροι σιτιστοὶ περιέσχον με. Θ. δυνάσται Βασὰν διεδειγματίσαντό με. Sed audiamus Montef. ad loc. "Hascce varias Aquilae lectiones exhibent MSS. nostri. Prima, ut jacet, non videtur Aquilae esse posse . . . Secunda lectio sincerior videtur; tertia in duobus exemplaribus Aquilae tribuitur, in aliis Theodotoni. Lectionem Symmachi sic habent duo MSS." Ad has lites componendas quid conferat Syrus noster nunc videndum. Is affert: A. δυνάσται (ܕܢܘܫܐܝܢܝ) Βασὰν perterrefecerunt me. (ܕܢܘܫܐܝܢܝ). Σ. βούβαλοι (ܒܘܘܒܐܝܢܝ) ἐπατέστησαν περὶ ἐμὲ (s. περιέστησάν μοι, ܡܥܝܕܘ ܩܪܫܐܝܢܝ: non περιέσχον με, nam hoc est ܡܥܝܕܘ in textu hujus v. et infra v. 17.) Nemini igitur dubium esse potest, ad Aquilam pertinere fragmentum, δυνάσται κ. τ. ἐ. sed quaestio oritur de verbo quo ad exprimendum Hebr. בְּתֵרִי usus sit. Pro διεδειγματίσαντο, traduxerunt, quod non est hujus loci, Fischerus in Clavi Verss. GG. V. T. p. 69. ingeniose reponendum censuit διεδηματίσαντο, cinxerunt, quam vocem a διάδημα (בְּתֵרִי), quemadmodum δραματίζομαι ab ὄραμα, ἀγνοηματίζω ab ἀγνόημα (Vid. ad Psal. cxviii. 10.) effinxisse videtur Aquila, "contentiosus interpres," ut Hieronymus ait, "qui non solum verba, sed etymologias quoque verborum transferre conatus est." Huic conjecturae aliquatenus favet Syrus noster, qui perterrefecerunt interpretatus est, si sumatur eum in suo apographo pro διεδηματίσαντο corruptam scripturam διεδειματίσαντο invenisse, eamque ad δειματίζω s. δειματώω retulisse. Atque hoc verum puto.

PSAL. XXI. (Hebr. xxii.) 17, 18. עֲרַח מְרַעִים הַקִּיפּוּנִי בְּאֲרֵי (נִ"א בְּאֲרֵי) יְדֵי וְרַגְלָי: אֲסַפֵּר. *Coetus maleficorum me circumdant, sicut leo (in exemplaribus aliis, foderunt) manus meas et pedes meos; numerabo.* Ο'. συναγωγὴ πονηρευομένων

περιέσχον με, ὄρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας μου· ἐξηρίθρησαν. In Hexaplis tantum legitur: Ο'. ὄρυξαν. A. ἤσχυναν. Vid. *Schleusner*. Lex. V. T. s. v. αἰσχύνειν. De hoc Aquilae commento Syrus noster prorsus silet, alia omnia sub titulis Symmachi et Aquilae afferens: Σ. συναγωγή κακοποιῶν ἐκύκλωσάν με (𐤀𐤒𐤃𐤁𐤌) ὡς ζητούντες δῆσαι (𐤑𐤖𐤃𐤁) χεῖράς μου καὶ πόδας μου A. . . . ἐκύκλωσάν με, 𐤀𐤒𐤃𐤁 (ἐπέδησαν, Psal. lxxvii. 7. Job. xxxvi. 8. s. συνεπόδισαν, Zach. xiii. 3. Dan. iii. 20.) χεῖράς μου καὶ πόδας μου· ψηφίσω (𐤑𐤖𐤃𐤁).

PSAL. XXII. (Hebr. xxiii.) 2. 𐤅𐤁𐤁𐤁, *ducit me* (cum notione curae et tutelae). Ο'. ἐξέθρεψέ με. Hexapla dant: Σ. ἀνεκτήσατό με, quod ad v. 3. 𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁 pertinere recte vidit Bielius. Syrus noster: A. διαβαστάξεις με (𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁). Idem est in marg. Syro-hex. sine auctore Psal. xxx. 4. ubi in Hexaplis est: 𐤅𐤁𐤁𐤁. Ο'. διαθρέψεις με. A. διαβαστάξεις με. Σ. τημελήσεις με.) Σ. 𐤁𐤁𐤁𐤁, quod Bugatus vertit, *subtraxit me*, vereor ut satis certe. Verbum paullo difficilius 𐤁𐤁𐤁 pluribus illustrandum est. Lexica praestant: *aversus est, subtraxit* (oculos); inde, *connivit, neglexit, non curavit*; inde *indulsit, pepercit*. Vocabula Graeca, quae cum eo permutantur, sunt: οὐδὲν ἔμελε (τινι) Act. Apost. xviii. 17. ὀλιγωρεῖν Hebr. xii. 5. παριδεῖν, παροράν, παραβλέπειν Prov. iv. 5. Job. xi. 11. Cant. Cant. i. 6. ὑπεριδεῖν Job. vi. 14. xxxi. 19. Psal. lxxvii. 59. Zach. i. 12. Nomen 𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁 respondet Graeco ἀμέλεια Symm. Psal. lxxxix. 8. Ezech. xxxix. 26. et 𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁 τῷ ἀμελῶς Jerem. xlvi. 10. Huc pertinet, opinor, Psal. xxv. 4. ubi pro Hebr. 𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁, Ο'. μετὰ παρανομούντων, Syrus noster Aquilae vindicat 𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁, *cum negligentibus vel dissimulantibus*, auctore Bugato; fortasse μετὰ τῶν παρορόντων s. ὑπερορόντων. Redeamus ad nostrum locum, ubi contraria notio *curandi* s. *parcendi* (specie tamen magis contraria quam re; nam qui *rem* non curat, idem *agenti* parcere censendus est) manifesto requiritur; eamque invenisse mihi videor in Graeco τημελεῖν, quod pro 𐤅𐤁𐤁𐤁 posuit Symm. praeter dictum locum Psal. xxx. 4. etiam Jesai. xl. 11. καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσας παρακαλέσει, ubi Cod. 88. affert: Σ. τημελήσει. Θ. πραέως ἔξει (f. ἄξει).

PSAL. XXVI. (Hebr. xxvii.) 3. 𐤁𐤁𐤁𐤁𐤁. Ο'. ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω. Cod. 264. habet: Σ. οὐ φοβήσει μοι ἐν τούτῳ. Quae sic, ni fallor, refigenda: Σ. ἀφοβός εἰμι ἐν τούτῳ. Consentit Syrus noster: Σ. ἐν τούτῳ ἀφοβός εἰμι (𐤁𐤁𐤁𐤁 𐤁𐤁𐤁 𐤁𐤁𐤁).

PSAL. XXVI. (Hebr. xxvii.) 12. דמתי פני , *et anhelans scelus*. Ο'. καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἐαυτῆ. "A. Σ. καὶ ἐξεφάνη ἡ ἀδικία. Hanc versionem Corderius Aquilae tribuit, Drusius vero Symmacho. Versionem autem Aquilae Drusius Latine tantum attulit, *et apparuit injustitia*."—Montef. Pro A. Σ. corrigendum videtur A. S'. Nam Cod. 264. affert: S'. ἐξεφάνη ἀδικία, idemque Symmacho aliam versionem asserit: Σ. καὶ ἐφενρόντες φυσήματα ἄδικα. Ceterum corruptum esse ἐφενρόντες, et cum ἐκφέροντες permutandum, colligo ex Syro nostro, qui praebet: Σ. καὶ ἐκφέροντες (ܕܥܘܢܝܢ) φυσήματα ἄδικα.

PSAL. XXIX. (Hebr. xxx.) 6. הַרְבֵּה בְּרִי . Ο'. καὶ εἰς τὸ πρῶτ ἀγαλλίασις. Parsonsius in Append. profert: Σ. εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἀρεταλογία. 264. Pro הַרְבֵּה Symmachus usitate εὐφημία adhibet, a quo vocabulo ἀρεταλογία sensu non distare videtur. Sic in loco Sirac. xxxvi. 14. a me edito: πλήσον Σιών ἀρεταλογίας σου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης σου τὸν λαόν σου. Aliter vocem ἀρεταλογία intellexit Syrus noster, qui hic affert: Σ. εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ܘܕܘܒܪܘܟܐ ܠܥܘܠܡܝܢ , *acceptio eloquii* (non, ut Bugatus, *acceptum eloquium*.)

PSAL. XXX. (Hebr. xxxi.) 3. $\text{יְהִי לִי לְצִוְרֵי כְעוֹן}$. *Esto mihi in petram propugnaculi*. Ο'. γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν. Hexapla hic silent. Cod. 264. habet: Σ. ἔσο μοι εἰς ἀκρότομον ἰσχυράν. Θ. γενοῦ μοι εἰς φύλακα κραταίωμα. Syrus noster: Σ. ἔσο μοι εἰς ὄρος (ܘܕܘܒܪܘܟܐ) ἰσχυρόν (nisi legendum ܘܕܘܒܪܘܟܐ , quod pro ἀκρότομον posuit Noster Aq. Symm. Hos. ix. 13. Symm. Psal. lxx. 3.) Ε'. γενοῦ (s. ἔσο) μοι κατοικητήριον (ܘܕܘܒܪܘܟܐ ܕܥܘܠܡܝܢ . Vid. Vers. Syro-hex. Nah. ii. 11.) ἰσχυρόν.

PSAL. XXXIV. (Hebr. xxxv.) 19. $\text{לֹא יִקְרְאוּ בְּעֵינָי}$, (ne) *nictent oculis*. Ο'. καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. Syrus noster affert: A. *moesti* (ܕܥܘܠܡܝܢ) *oculo*. Σ. οὐ προσβλέψουσιν (s. μὴ προσβλεψάτωσαν) εἰς ἐμέ (ܕܥܘܠܡܝܢ ܘܕܥܘܠܡܝܢ). Parsonsii Cod. 268. haec habet: Ἀκύλ. καὶ νεύματι διέσυραν ὀφθαλμῶν τὰ τούτου παιδεύματα; quae non tam pro ipsissimis istius interpretis verbis, quam pro explicatione eorum habenda esse quis videt. Etiam hoc posito, haereo in vocabulo ܕܥܘܠܡܝܢ , quod cum ܕܥܘܠܡܝܢ , *διασύροντες* (cf. ad Jerem. l. 45.) permutandum esse suspicor.

PSAL. XXXVI. (Hebr. xxxvii.) 7. בְּאֵי שֶׁנֶּהֱפִיחַ מְזִמּוֹתַי, *in virum facientem fraudes*. O'. ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας. Ad haec verba Syrus noster ascripsit: {ד;Δצ;|מע}. ω. Bugati versio est, *uis qui pascuntur*; quae non uno nomine contra linguam peccat. Nimirum {ג;ז;|} in conjugatione Ethpeel *pastus est*, {ג;ז;|} vero in Ethpaal, *cogitavit, meditatatus est*, sonat, et cum Graecis vocabulis, λογέσθαι, βουλευέσθαι, φρονεῖν (Zach. ix. 2.) ἐνθυμείσθαι (Jesai. x. 7.) permutatur. Praeterea pro מְזִמּוֹתַי Psal. xxx. 14. Parsons. in Append. affert: O'. ἐβουλεύσαντο. A. ἐνενοήθησαν. Σ. ἐνεθυμούντο. 264. His perpensis, Syri notulam, quam non ad totam clausulam, sed ad unum vocab. מְזִמּוֹתַי pertinere manifestum est, sic vertendam censeo: Σ. ἀ ἐνθυμείται. Idem Hebr. Aquila et Symm. τὰ ἐνθυμήματα verterunt Jerem. xxx. 24. li. 11.

PSAL. XLV. (Hebr. xlvi.) 9. “Male ommissa est a Montefalconio sequens nota hexaplaris, quam e Catena PP. GG. T. I. p. 872. ἀντὶ δὲ τοῦ τέρατα, Ἀκύλας κατεργάσματα, ὁ Σύμμαχος, ἀ διεπράξατο, ita restituo: תּוֹמֹת שֶׁנֶּהֱפִיחַ. O'. ἀ ἔθετο τέρατα. A. . . . κατεργάσματα. Σ. ἀ διεπράξατο.” *Schleusner*. Opusc. Crit. p. 200. Caecum ducem hic quidem secutus est V. D. nam fragmenta haec ad praecedentia הִיָּה מְפַעֲלוֹתַי pertinere demonstrari potest. Primum, quia Aquila pro מְפַעֲלוֹתַי, κατεργάσματα adhibet Prov. viii. 22. Deinde Parsons. in Append. e Cod. 264. affert: A. κατεργάσματα κυρίου. Σ. διεπράξατο κύριος. Postremo Syrus noster pro τέρατα Aquilae vindicat {לללללללל}, *ostenta*; Symmacho autem {לללל} (*לללל*) *cessationes s. abolitiones*. Latina sunt Bugati: Graeca in medio relinquo.

PSAL. XLIX. (Hebr. l.) 11. וְיִזְיִ שְׂרִי עִמָּרִי. *Et fera agri mecum*. O'. καὶ ὄραλοτης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστιν. Montef. ex Agellio profert: A. παντοδαπὰ χώρας. Pro παντοδαπὰ reponendum videtur παντοδαπία, quod cum eodem Hebraeo permutavit Aquila Jesai. lxvi. 11. Conjecturam meam confirmat Syrus, cujus nota est: A. *et varietas* (לללללל) *χώρας μετ' ἐμοῦ*. E'. καὶ ὄναγρος ἄγριος μετ' ἐμοῦ ἐστιν. Etiam Hieronymus vertit, *et universitas agri*.

PSAL. LV. (Hebr. lvi.) 1. לְמַנְצֵהָ עַל-יוֹנָתַי אֵלֶם רְחֻקִים לְרֹדֶר. *Victori super columbam novam remotorum (locorum) ipsi David*. Montef. ex Eusebii Comment. dedit: Σ. ἐπινίκιον ὑπὲρ τῆς περιστερῆς, ὑπὲρ τοῦ φύλου ἀπωσμένου τοῦ Δαυὶδ. Pro his ὑπὲρ τοῦ φ. ἀπωσμένου τοῦ Δ. quae vertit Montef. *pro tribu repulsa ipsius*

David, Syrus noster habet: ܩܘܐ ܐܘܨܐ ܘܥܡܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ, Graece, ὑπὸ τοῦ φύλου αὐτοῦ ἀπωσμένον τοῦ Δ. quae Eusebianis emendatiora videntur. Tertium exemplar versionis Symmachi protulit *Schleusner*. Opusc. Crit. p. 209. prout in *Catena PP. GG. T. II. p. 86.* legitur: κατὰ δὲ Σύμμαχον ἐπινίκιος ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς, ὑπὲρ τοῦ ἀλλοφύλου ἀπωσαμένου τοῦ Δ. notans: “Montef. edidit φύλου, quae est lectio aperte vitiosa. Davides h. l. ἀλλόφυλος appellatur, quia tunc temporis inter externos, Philistaeos nempe, versabatur. . . . An autem ܩܘܐ hanc significationem habere possit, aliis dijudicandum relinquo.” Non sollicitandum φύλου, quod, teste Syro nostro, Symmachus pro ܩܘܐ dixit Psal. lvii. 2. vertendo: ἄρα ἀληθῶς, φύλον (Δ), δίκαια λαλεῖτε.

PSAL. LVIII. (Hebr. lix.) 4, 5. ܐܘܨܐ ܘܥܡܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ : ܩܘܐ ܐܘܨܐ ܘܥܡܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ. *Non* (ob) *delictum meum, neque peccatum meum, Jona: absque culpa (mea) currunt et praeparant* (mala). Ο'. οὔτε ἡ ἀνομία μου, οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, κύριε· ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατεύθυνα. Eusebius in *Comment.* affert: Σ. . . . μὴ οὔσης ἁμαρτίας ἐπιτρέχουσιν ἵνα ἐλκύσωσί με. Paullo aliter Theodoretus et Parsons. Cod. 268. μὴ οὔσης ἁμαρτίας οὕτω τρέχουσιν ἵνα πατάξωσιν. Syrus noster haec habet: ܩܘܐ ܐܘܨܐ ܘܥܡܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ : ܩܘܐ ܐܘܨܐ ܘܥܡܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ ܨܘܠܐ. Bugati versio haec est: S. *quum non sit peccatum meum, quod sit absque altari et absque expiatione, Domine: incurrunt adversum me ut interficiant me.* Notandus est error optimi Cardinalis, qui discrimen inter Δ, altare, βῶμος, et Δ, causa, αἰτία, non satis attendens, *absque altari et absque expiatione*, pro his, *absque causa et absque peccato*, interpretatus est. Meis quidem auribus Syriaca sic sonant: Σ. μὴ οὔσης ἁμαρτίας ἐμοῦ τοῦ ἀναίτιου (Cf. Hex. Job. xxxiv. 6. ubi ܩܘܐ ܨܘܠܐ Symmacho est ἀναίτιος) καὶ ἀναμαρτητόν (Pesch. Joan. viii. 7.) κύριε, ἐπιτρέχουσί μοι ἵνα πατάξωσί με*. Haec si recte se habent, interpretes Syrus verba μὴ οὔσης ἁμαρτίας perspicuitatis causa transposuisse censendus est.

* Usus Syri nostri, Graecum vocabulum ἐπάταξεν per Syriacum ܩܘܐ vertendi, ignorabat Rördam ad Jud. xv. 15. ubi, ut ipse fatetur, contra unaniam librorum fidem ἀπέκτεινεν edidit. Vid. LXX. 4 Reg. iii. 23. viii. 21. Jerem. xxxiii. 5. xl. 14, 15. Symm. Psal. lviii. 5. Idem

V. D. ad Jud. xx. 36. pro ܩܘܐ νερίκηται dedit, notans: “Ita in nullo cod. legitur. Codd. hex. τετρόπωνται habent.” Hoc edendum erat. Sic Dan. vii. 21. ܩܘܐ pro τροπούμενος interpretatus est Noster.

PSAL. LVI. (Hebr. lvii.) 5. **אִנְיָ לְבַיְתִי הַבְּרָשִׁים אֲנִי בְּתוֹךְ** (נַפְשִׁי). (*Anima mea*) *in medio leonum: cubo (inter) homines flammis spirantes.* O'. (καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχὴν μου) ἐκ μέσου σκύμων· ἐκοιμήθην τεταραγμένος. Eusebius in Comment. affert: A. ἐν μέσῳ λεαιῶν κοιμηθήσομαι λάβρων. Σ. ἐν μέσῳ λεόντων εὐθαρσῶν ἐκοιμήθην. Aliter Ed. Rom. quam sequitur Drusius: Σ. εὐθαρσῶν ἐκοιμήθην μεταξὺ λεόντων. Theodoretus ad ἐκοιμήθην τεταραγμένος commentatus est: τοῦτο ὁ Θ. οὕτως ἡρμήνευσεν, ἐκοιμήθην μετὰ ἀναλισκόντων· ὁ δὲ 'Α. μετὰ λάβρων· ὁ δὲ Σ. μετὰ φλεγόντων. Montef. vocem εὐθαρσῶν vel ex alia versione, vel ex altera Symmachi editione petitam putat, Symmacho vindicans μεταξὺ λεόντων ἐκοιμήθην φλεγόντων. Syrus noster habet: Σ. ἐκοιμήθην μεταξὺ φλεγόντων. E'. ἐκοιμήθην μετὰ ἀναλισκόντων (ܠܡܕܕܘܟ ܠܘܕ). Quod vero ad εὐθαρσῶν attinet, si insititium est vocabulum, crediderim illud huc migrasse ex v. 2. ubi pro **הַפְּתִיחַ**, O'. ἐλπιδῶ, Syrus noster Symmacho tribuit **ܠܗ ܥܕܕܠܘܫ**, εὐθαρσῆσω.

PSAL. LVIII. (Hebr. lix.) 9. **אֲנִי-לְכָל-אֶגְרֵת**. *Subsannabis omnes gentes.* O'. ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη. Montef. ex Eusebii Comment. edidit: Σ. ἐπιφράξεις (ἐπιφράξει Euseb.) πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. Mendum, quod suspicabatur V. D. in vocab. ἐπιφράξεις, ex Corderii Catena correxit Bahrdtius, rescribendo ἐπιφθέγγη. Consentit Syrus noster: **ܠܥܕܕܠܘܫ ܘܥܕܕܠܘܫ ܘܥܕܕܠܘܫ**. Cf. Hexapla ad Hos. vii. 16. ubi pro ὁ ἐφθέγγαντο Syrus habet **ܥܕܕܠܘܫ**.

PSAL. LXX. (Hebr. lxxi.) 24. **כִּי-בִשְׁבִי הָרַךְ מְבַרְכֵי שִׁי**. O'. ὅταν αἰσχυρθῶσι καὶ ἐντραπῶσι οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι. Lectiones Aquilae et Symm. sic exhibet Euseb. A. ὅτι κατησχύνθησαν οἱ ζ. κακίαν μου. Σ. ὅτι κατησχύνθησαν καὶ ὅτι ἀπωρύγησαν οἱ ζ. τὴν κάκωσίν μου. Duas versiones in unam contraxit Syrus noster: A. Σ. ὅτι κατησχύνθησαν, ὅτι κατωρύγησαν (ܥܕܕܠܘܫ), quod pro κατωρύττει ponitur LXX. Jerem. xiii. 7. Ezech. xxxix. 11. Amos. ix. 2. et Symm. Job. iii. 16.) οἱ ζητοῦντες τὴν κάκωσίν (ܠܥܕܕܘܫ) μου. In exemplari Eusebiano vocab. ἀπωρύγησαν, quod vulgo vertunt *effossi sunt*, mihi quidem valde suspectum est. Si Graecum est ἀπορύττειν, nihil aliud significare potest nisi *canales (ἀπόρυγας) ducere*, quod hic prorsus absonum est. Praeter hunc locum Montef. ad Jerem. xvi. 6. e Cod. Jes. exseripsit, οὐκ ἀπορυγῆσονται, etsi diserte testatur Parsonsus, in dicto libro legi, οὐ κατορυγῆσονται. Denique in loco Jer. i. 12. ubi Hebr. **הָרַךְ**, O'. ἐνετράπη, incertus interpres, a Theodoreto expressus, κατωρύγη legit.

PSAL. LXXII. (Hebr. lxxiii.) 21. $\text{בִּי יְהִי־וְיִתִּי בְּבִי וְיִתִּי בְּיָדַי}.$ *Nam exasperabatur cor meum, et (in) renibus meis exacui meipsum (s. vulneratus sum).* Ο΄. ὅτι ἠὺφράνθη (ἐξεκαύθη Compl. Ald.) ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροὶ μου ἠλλοιώθησαν. Hexapla praestant: Σ. συνεστέλλετο ἡ καρδία μου, καὶ ἐντὸς τῶν νεφρῶν μου διελεγόμην ἀντιλέγων. Plane eadem affert Syrus noster, nisi quod pro συνεστέλλετο habet ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ , *infirmabatur*. Fortasse reponendum ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ , *contrahebatur* (περιεστέλλετο Ezech. xxix. 5. Cf. ad Psal. ciii. 22.) Porro Aquilae versionem, non aliunde notam, nobis servavit Syrus: A. ὅτι ἐτυροῦτο (ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ) ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροὶ μου παρωξύνοντο (? Syr. ܘܘܫܝܘܬܝܢ). Ad posterius vocabulum varietas notatur: A. πῦρ καπνίζόμενον (ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ ; ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ), quae diversam scripturam יְהִי־וְיִתִּי repraesentat. Hieronymus: *et lumbi mei sicut ignis fumigans.*

PSAL. LXXIII. (Hebr. lxxiv.) 6. Montef. ex Eusebio profert: Σ. ἐν ἀρμένοις ξυλλίνοις ἀξίλαις τῶνδε καὶ τὰς πύλας αὐτῶν (αὐτῆς Euseb.) ὁμοῦ ἐν μοχλοῖς καὶ δικράνοις κατέρριψαν. “Loco τῶνδε conjicio legendum esse *vñn* δέ.” *Schleusner*. Opuse. Crit. p. 234. Conjecturam confirmat Syrus noster, ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ legens. Idem ὁμοῦ non agnoscit.

PSAL. LXXV. (Hebr. lxxvi.) 11. $\text{בִּי־תִתְּנָה הַחַיִּים הַחַיִּים הַחַיִּים הַחַיִּים}.$ *Nam furor hostium laudabit te; residuo irarum te accinges.* Ο΄. ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεται σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἐορτάσει σοι. Σ. θυμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐξομολογήσει, λείψανον θυμοῦ περιζώσθην. “Sic unus Regius et Drusius [ex Ed. Rom.] qui omittit γάρ.”—*Montef.* Symmachi fragmentum emaculatus affert Syrus noster: Σ. θυμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐξομολογήσεται σοι, καὶ λείψανον θυμῶν (ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ) περιζώσει (ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ). Idem Aquilae versionem, hucusque ignotam, in lucem protraxit: A. ὅτι ὄργη ἀνθρώπου ἐξομολογήσεται σοι, καὶ κατάλειμμα θυμοῦ περιζώνουσθαι (ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ). Nec praetereunda est Ed. Vta, quae, teste Syro, pro περιζώνουσθαι habet *πολεμήσεις* (ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ).

PSAL. LXXVI. (Hebr. lxxvii.) 4. $\text{יְהִי־וְיִתִּי בְּבִי וְיִתִּי בְּיָדַי}.$ *Meditor et deficit spiritus meus.* Ο΄. ἠδολέσχισα καὶ ὀλιγοψύχησε τὸ πνεῦμά μου. Σ. διελάου ἐν ἐμαντῷ, καὶ ἐλειποθύμουν. “Sic Euseb. et Reg. unus. Drusius legit διελάου ἐμαντῷ, atque ita etiam Coislin. unus; quae lectio non spernenda.”—*Montef.* Syrus ἐν ἐμαντῷ in suo habuit. Idem affert: A. *contristabatur* (ܟܘܣܘܠܠܘܕܘܥ).

fort. ἐλυπέτο) τὸ πνεῦμά μου. Cum vero prorsus eadem locutio Hebraica רָחַץ הַיָּמִין עֲלֵי מִנְיָן exstet Psal. cxli. 4. cxlii. 4. in quibus locis Noster Aquilae vindicat Ζοσι ⲗⲟⲥⲓ ⲗⲟⲥⲓ ⲗⲟⲥⲓ, *involvebatur*, vix dubium esse potest, idem hic quoque apud Syrum legendum esse, Graece autem περιειλείτο, quod in posteriore loco Symmacho minus probabiliter tribuit Montef.

PSAL. LXXVI. (Hebr. lxxvii.) 11. וְיִמִּין עָלָיו. *Et dixi, infirmitas mea haec, anni dexterarum (s. mutari dexteram) supremi.* Ο'. καὶ εἶπα, νῦν ἠρξάμην, αὐτὴ ἢ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου. Montef. ex Eusebio dedit: Σ. καὶ εἶπα (καὶ εἶπα de suo addidit Montef.) τρώσις μου ἐστὶν ἐπιδευτέρωσις δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου. Cum vocabulum ἐπιδευτέρωσις non alibi repertum sit, praetulerim cum Syro nostro legere: Σ. ἵνα εἶπω, τρώσις (ⲗⲟⲥⲓ) μου ἐστὶν, ἐπὶ δευτέρωσιω (ⲗⲟⲥⲓ ⲗⲟⲥⲓ) δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου: ut ἐπὶ δευτέρωσιω infinitivum תִּשָּׁן exprimat.

PSAL. XC. (Hebr. xci.) 5. מִפֶּחַךְ לַיְלָה. Ο'. ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ. Syrus noster affert: A. ἀπὸ πτώσεως (ⲗⲟⲥⲓ ⲗⲟⲥⲓ) νυκτός. Sed non crediderim Aquilam tam scrupulosum interpretem Hebraicum פֶּחַךְ, *gravorem*, per πτώσιω vertisse. Syrum hic, ni fallor, falsa lectio, πτώσεως pro πτοήσεως, in errorem induxit.

PSAL. XC. (Hebr. xci.) 13. עַל-שָׂחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ תְּרֹמֹם בְּפִיר וְתַנִּין. *Super leonem et aspidem gradieris, conculcabis leonem juvenem et draconem.* Ο'. ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήση, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα. Deficientibus Hexaplis, Syrus affert: Σ. ἐπὶ effodientem in arena (ⲗⲟⲥⲓ ⲗⲟⲥⲓ) πατήσεις, ἔρψεις (ⲗⲟⲥⲓ) ἐπὶ λέοντα ὀλοθρεύοντα (ⲗⲟⲥⲓ ⲗⲟⲥⲓ). Cf. Syro-hex. Jerem. ii. 30.) καὶ δράκοντα. In priore loco fortasse supplendum ψαμμοδύτην s. ἀμμοδύτην, *serpentem qui arenam subit*.

PSAL. XCII. (Hebr. xciii.) 3. יִשָּׂאוּ נְהָרוֹת דְּבָרִים. *Tollunt flumina contusionem (s. fragorem) suam.* Ο'. vacat in Ed. Rom. sed Compl. Ald. cum libris plurimis habent: ἀρούσιω οἱ ποταμοὶ ἐπιτρέψεις αὐτῶν. Syrus noster in textu affert: ✕ ἀρούσιω οἱ ποταμοὶ *excavationes* (ⲗⲟⲥⲓ) αὐτῶν; et in marg. “*Excavationes dicuntur ab eo quod excavant aquae* (ⲗⲟⲥⲓ ⲗⲟⲥⲓ ⲗⲟⲥⲓ).” Latina sunt Bugati, cui, duce Castello, ⲗⲟⲥⲓ est *excavavit, proscidit, aravit*; item *raucum fecit*, nullo exemplo. Lexica augenda, ni fallor, sensu intransitivo *inter se*

collidendi, et scholium Syri nostri vertendum: “*Collisiones* (ἐπιτρίψεις) dicuntur ab eo quod *colliduntur* aquae.” Quod reliquum est, fragmentum quod in Hexaplis Aquilae tribuitur, ἐπήρθη ποταμῶν βάθη αὐτῶν, a Syro interprete Symmacho adjudicatur.

PSAL. C. (Hebr. ci.) 5. לְבַבְי אֵלֵּי יְהוָה יִתְקַדֵּם וְעֵינַי אֶל־יְהוָה. *Elatum oculis et latum (tumidum) corde, eum non possum* (ferre). O'. ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον. Syrus noster affert: Σ. ὑψηλὸν ὀφθαλμοὺς καὶ *seditiosum* (sic Bugat. pro Syr. |ⲉⲙⲉⲗⲟ|. An legendum |ⲉⲙⲉⲗⲟ|, στασιώδη?) καρδίᾳ, τοῦτον οὐκ ἠνειχώμην s. ὑπέμενον (Δοσι ⲉⲙⲉⲗⲟ) *.

PSAL. CI. (Hebr. cii.) 27. הַמָּה יִאֲבְרוּ יְהוָה וְהַמָּה יִתְקַדֵּם. O'. αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις (διαμενεῖς Syro-hex.). Syrus noster, vertente Bugato: Σ. *qui in semetipsis peribunt*, σὺ δὲ διαμενεῖς. Syriaca, ⲉⲃⲟⲩⲛ ⲉⲃⲟⲩⲛ, non cepit Vir eruditissimus, quae sonant, non οὐ ἐν ἑαυτοῖς ἀπολοῦνται, sed τὰ ἐν αὐτοῖς ἀπολοῦνται. Pergit Symmachus, teste Syro: καὶ πάντα (Theodoretus πάντες) ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡς ἔνδυμα (Theod. περιβόλαιον) ἀλλάξεις (ⲉⲗⲓⲗⲉⲓⲛ, Theod. ἐλίξεις) αὐτά (Theod. αὐτοῦς).

PSAL. CIII. (Hebr. ciii.) 22. וְהַמָּה יִתְקַדֵּם וְהַמָּה יִתְקַדֵּם. O'. ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, καὶ συναχθήσονται (συνήχθησαν Syro-hex.). Hexapla dant: Σ. ὑποχωρήσουσι. Aliter Syrus noster: Σ. ἐν ἀνατολαῖς ἡλίου congregabuntur. Sic Bugat. sed Syr. ⲉⲗⲓⲗⲉⲓⲛ potius verterim συσταλήσονται (cf. quae ad Psal. lxxii. 21. disputavi) quod elegantissime de feris metu se ad lustra sua subtrahentibus dicatur.

PSAL. CVI. (Hebr. cvii.) 17. וְהַמָּה יִתְקַדֵּם וְהַמָּה יִתְקַדֵּם. *Stulti propter viam improbitatis eorum, et propter perversitates eorum afflicti sunt*. O'. ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν· διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν. Deficientibus Hexaplis, Syrus affert: A. E'. ἄφρονες ἐξ ὁδοῦ ἀθεσίας (|ⲉⲗⲓⲗⲉⲓⲛ|) αὐτῶν, καὶ ἐξ ἀνομίας αὐτῶν ἐκακουχήθησαν (ⲉⲗⲓⲗⲉⲓⲛ).

* Nisi forte scripserit Symmachus, τοῦτον οὐκ ἂν ἠνεσχόμην, s. οὐκ ἂν ὑπέμεινα. Hujus imperfecti Syriaci usus, a Rürdāmo, subtili grammatico, praetermissi, exempla afferre non gravabor.

Job. iv. 12. οὐδὲν ἂν σοι κακὸν ἀπήνησε—|ⲉⲗⲓⲗⲉⲓⲛ| Job. xlii. 8. ἀπάλεσα ἂν ὑμᾶς—ⲉⲗⲓⲗⲉⲓⲛ Δοσι ⲉⲙⲉⲗⲟ. Symm. Psal. lxxx. 15. ἤτησα ἂν—Δοσι |ⲉⲗⲓⲗⲉⲓⲛ|.

PSAL. CVI. (Hebr. cvii.) 40. $\text{בְּתוֹהוּ לֹא־דֶרֶךְ}$, *in vastitate (ubi non) (est) via*. O'. $\text{ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ}$. Montef. ex duobus Regiis affert: Σ. $\text{ἐν ματαιότητι διανοίας}$; quae manifesto corrupta sunt. Collato loco Job. xii. 24. ubi pro דֶּרֶךְ Hexapla Symmacho tribuunt δι' ἀνοδίας , etiam h. l. repono: Σ. $\text{ἐν ματαιότητι δι' ἀνοδίας}$. Neque aliter in suo apographo invenit Syrus, qui tantum habet: Σ. δι' ἀνοδίας ($\text{ל;ס} \vee \text{כפ}$).

PSAL. CXVIII. (Hebr. cxix.) 10. אַל־תִּשְׁגִּי , *ne aberrare facias me*. O'. μὴ ἀπόσης με . Syrus noster sine titulo: *ne facias me ignarum* ($\text{לספס} \vee \text{כפכז} \vee$): quibus, deficientibus Hexaplis, neque auctorem, neque Graeca pro certo aliquis aptare potuisset. Sed feliciter evenit, quod Parsonsus ex Cod. 268. haec exscripserit: A. μὴ ἀγνωματήσης (sic) με . Corrigendum ἀγνωματίσης , et vocabulum ἀγνωματίζω (quod non magis prodigiosum quam δραματίζω , διαδηματίζω , ἐπιστημονίζω , reliqua ejusdem farraginis, quae istius interpretis κακοζηλία debentur) Lexicis addendum.

PSAL. CXVIII. (Hebr. cxix.) 56. $\text{חָזַן הַיְהוָה לִי}$. *Hoc factum est mihi*. O'. αὐτὴ ἐγενήθη μοι . Syrus noster Symmacho vindicat: $\text{לֵךְ אֲבַי} \vee \text{ל;ס}$, h. e. vertente Bugato, *haec justa fuit mihi*, vel *haec purificavit, justificavit me*. Immo Symmachus, ni fallor, interpretatus est: τοῦτο περιεγένετό (s. περιέγονέ) μοι , *hoc mihi superfuit*, locutione optime Graeca, ut in noto exemplo, $\text{τί αὐτῷ περιέγονεν ἐκ φιλοσοφίας}$; Sic Eceles. ii. 22. Hebraea, $\text{בִּי מְהִרָה לְאָרֶץ}$, idem interpres vertit, $\text{ὅτι γὰρ περιέγονεν ἀνθρώπων}$. Syrus autem noster in alio Symmachi fragmento Job. xxxix. 32. Graecum περιγενήσεται per לֵךְ a ל;ס , *vicit*, expressit. Diversi generis est Pael כפ , *justificavit*, unde לֵךְ derivari nequit.

PSAL. CXVIII. (Hebr. cxix.) 99. $\text{מִכַּבֵּל־מִלְמַרִי הַשְׁבַּלְתִּי}$. O'. $\text{ὕπερ πάντας τοὺς διδάσκοντας με συνήκα}$. Syrus affert: A. $\text{ἀπὸ πάντων τῶν διδασκόντων correptus sum}$ (Δσβδζ). Vox supplenda est proculdubio ἐπεστημώθην . Vid. Hexapla ad Psal. ii. 10. xxxi. 8. ubi eadem sunt vocabula Hebraica, Graeca, Syriaca.

PSAL. CXVIII. (Hebr. cxix.) 118. סָלַת , *rejecisti s. contempsisti*. O'. ἐξουδένωσας ($\text{πάντας τοὺς ἀποστατούντας κ. τ. ἐ.}$) Hexapla praestant: Σ. ἀπήλεξας ($\text{πάντας τοὺς ῥεμβομένους κ. τ. ἐ.}$) Agellius in Comment. putat Symmachum scripsisse ἀπέλεξας , *abjecisti*. Favet huic conjecturae Syrus noster, qui hoc

unum vocabulum ex Symmachi versione excerpserit, vertens, ⲁⲓⲓⲛⲉ, *elegisti*. Scilicet Graecum ἀπολέγειν interdum *eligendi* notione gaudet, uti hic cepisse videtur Syrus: usitatius autem *rejiciendi* et *repudiandi*, quo sensu a Symmacho positum est.

PSAL. CXIX. (Hebr. cxx.) 6, 7. Hebraea sonant: *Multum* (h. e. *nimis diu*) *commorata est sibi anima mea cum iis qui pacem oderunt. Ego* (sum) *vir pacis; etiamsi loquor* (pacem), *illi tamen ad bellum* (prodeunt). O'. πολλὰ παρόφησεν ἡ ψυχὴ μου· μετὰ τῶν μισούντων εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός· ὅταν ἐλάουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν. Symmachi insigne fragmentum hic nobis tradidit Syrus: Σ. ἐπιπολὺ (ⲓⲓⲓⲛⲉ) ἐγένετο γειτνιώσα (ⲁⲓⲓⲛⲉ. Vid. Middeld. ad Job. xxvi. 5.) ἡ ψυχὴ μου τοῖς μισοῦσιν εἰρήνην· ἐγὼ μὲν εἰρηνικός, ὅτε ἐλάουν, αὐτοὶ δὲ πολεμικῶς. Hexapla non habent nisi Σ. ὅτε ἐλάουν αὐτοῖς πολεμικῶς, quae ex Syro nostro corrigenda sunt.

PSAL. CXXVIII. (Hebr. cxxix.) 3. ⲁⲓⲓⲛⲉ ⲁⲓⲓⲛⲉ ⲁⲓⲓⲛⲉ. *Supra dorsum meum ararunt aratores.* O'. ἐπὶ τοῦ νώτου μου ἐτέκτων οἱ ἁμαρτωλοί. Hexapla tantum habent: A. Θ. ἡροτρίασαν. Liberalius Syrus noster: A. ἐπὶ τὸν αὐχένα (s. τράχηλον, ⲁⲓⲓⲛⲉ) ἡροτρίασαν ἀροτριῶντες. Σ. *conjuncti* (ⲁⲓⲓⲛⲉ) *τεκταίνοντες ἐπὶ τοὺς τεκταίνοντας.* Pro ⲁⲓⲓⲛⲉ fortasse in Graecis Symmachi exstabat *συνεχεῖς*. Cf. ad 4 Reg. xix. 24. Ibid. ⲁⲓⲓⲛⲉ ⲁⲓⲓⲛⲉ. *Longos fecerunt sulcos suos.* O'. ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. In Hexaplis est: A. ἐμήκυναν. Σ. *παρέτεινον* *κακοῦντες.* Syrus habet: A. ἐμεγάλυναν (ⲁⲓⲓⲛⲉ). Sed proculdubio legendum ⲁⲓⲓⲛⲉ, ἐμήκυναν πλέθρον (ⲁⲓⲓⲛⲉ) αὐτῶν. E'. αὐλακας αὐτῶν (ⲁⲓⲓⲛⲉ. Vid. Middeld. ad Hos. xii. 11.) Σ. *παρέτειναν* (ⲁⲓⲓⲛⲉ, non *παρέτεινον*) *κακοῦντες.*

PSAL. CXXXVIII. (Hebr. cxxxix.) 13. ⲁⲓⲓⲛⲉ ⲁⲓⲓⲛⲉ ⲁⲓⲓⲛⲉ. *Tenuisti me in utero matris meae.* O'. ἀντελάβου με ἐκ γαστρὸς μητρός μου. Hexapla hic vacant, neglecto etiam Vtae Editionis fragmento ab Hieronymo allato, *conflasti me in ventre matris meae.* Syrus noster affert: A. ἐδιάσω με (ⲁⲓⲓⲛⲉ) ἐν γαστρὶ μητρός μου. Σ. ἀπήρτισάς με (ⲁⲓⲓⲛⲉ). Sic Syrus Symm. Psal. cxviii. 73. ubi Drus. ἀπήρτισαν ἐν γαστρὶ μητρός μου. E'. ἐχόνευσάς με (ⲁⲓⲓⲛⲉ). Ad Aquilae versionem ἐδιάσω με, *orsus es me*, omnino conferendus est locus Psal. ii. 6. ubi pro Hebr. ⲁⲓⲓⲛⲉ ⲁⲓⲓⲛⲉ ⲁⲓⲓⲛⲉ, Hexapla dant: A. E'. καὶ ἐγὼ ἐδιασάμην βασιλεία μου. " Sic Vat. et Drusius: Colbert. vero codex unus, καὶ ἐγὼ διεσω-

σάμην.”—Montef. Sed unice verum est ἐδιασάμην, et sic Syrus noster ad loc. Δ فني Δ ضلح Δ لم cum scholio, “*Intexui* (Δ فني), quemadmodum qui orditur (Δ ضلح) telam.” Consentit Julius Pollux, cui διάξασθαι est στήσαι τὸν στήμονα. En aliud exemplum hucusque ignotum, Jesai. xxx. 1. ubi pro Hebr. $\text{מִבְּרַחַתְּךָ לִבְרַחַתְּךָ}$, *libare libationem*, Vulg. et ordiremini telam, Codex 88. affert: A. Θ. τοῦ διάσασθαι διάσμα. Sed priusquam huic notae finem faciam, emendationem probabilem, ad alium Jesaiae locum (xxviii. 20.) pertinentem, eruditorum iudicio permittam. Legitur in Hebraeo, $\text{אֲרָהּ בְּהַתְּכִיבִים, et tegumentum angustius quam ut quis eo se involvere possit}$. In Hexaplis e Cod. Barber. Theodotioni tribuitur, *κηδίασις στενή τοῦ μὴ συναχθῆναι*. At quid tandem est *κηδίασις*? Montef. vertit, seu potius non vertit, *cediasis*. Lexica quidem V. T. afferunt verbum *κηδιῶ*, *curam gero*, e Sirac. xxii. 13. *καὶ μὴ κηδιάσης ἐν τῇ ἀπονοίᾳ αὐτοῦ*; sed falsa est lectio pro *ἀκηδιάσης*. Quid multa? Pro *κηδίασις* lego καὶ ἡ *διάσις*, quae vox, etsi Lexicis ignota, non nisi forma a *διάσμα* differt*. Hoc vero, ut modo vidimus, pro eodem מִבְּרַחַתְּךָ posuit Theod. Jesai. xxx. 1.

PROVERBIA.

PROV. V. 3. Ad haec: ἡ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα, Syrus scholium habet: $\text{لحمه يذوقه في وقت الحاجة}$, quod sic Latinum fecit Middeld. “Hoc est, *sicuti largitio laudabilis*,” quasi Syriaca fuissent: $\text{لحمه يذوقه في وقت الحاجة}$. Locutio لحمه يذوقه legitur apud Symm. Zach. iv. 7. ubi in Graeco est πρὸς χάριν. In loco Prov. xxviii. 23. τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος Syriace est لحمه يذوقه . Itaque si Graece vertenda esset haec notula, tentarem: ἡ ὡς εἰς χάριν ἐπαινοῦσα. Similem explanationem dedit Clem. Alex. p. 250. ἡ πρὸς χάριν λαλοῦσα λιπαίνει σὸν φάρυγγα: ex quo loco male intellecto lectionem *χάριν pro καιρὸν* temere in textum intulit Grabius.

PROV. V. 22. $\text{אֲהַבְתָּ$. Ὁ. σφίγγεται. Versio Syro-hex. سقى . “Itaque propria notio verbi سقى [*affinitatem contraxit*] in *constringendo* erit quaerenda.”—Middeld. Suspicio legendum esse سقى . Pro ἐσφιγξαν 4 Reg. xii. 10. Syrus noster habet سقى . Alio loco Zach. vi. 3. pro Syr. سقى Symmacho σφιγγόμενοι (malem *ἐσφιγγέμενοι*) dubitanter vindicavit Middeld.

* Accuratius distinguenti ἡ *διάσις* est actio ipsa, cuius effectus est τὸ *διάσμα*. Sic βαδίω, βάδισις, βάδισμα.

PROV. VII. 16. יְהִי רַבִּי, *stravi*. Ο'. (κείραϊς) τέτακα (τὴν κλίνην μου.) Apud Syrum nostrum est ܬܬܟܐ, ἔπλησα, in quo miror Middeldorpfium non offendisse. Gr. τέτακα Syriace est ܬܬܟܐ, quod ab edito non multum distat. In altero hemistichio pro A. Θ. ܟܬܘܒܐ non cum Middeld. ζωγράφους, sed ζωγραφίαις ponerem. Montef. in Hexaplis affert: Θ. διαγεγραμμένοι ζωγραφίαν.

PROV. VIII. 23. יְהִי נַפְתָּלִי מִלְּבַיִת. *Ab aeterno inuncta sum* (tanquam regina rerum creaturarum). Ο'. πρὸ τοῦ αἰῶνος ἔθεμελίωσέ με. Montef. affert ex Ed. Rom. Θ. πρὸ αἰῶνος προκεχειρίσμαι. Plenius Syrus noster: A. ἀπ' αἰῶνος κατεστάθην (ܐܬܘܫܬܐܝܢ). Σ. ἀπ' αἰῶνος ἄνωγγα. Θ. Ε'. ἀπ' αἰῶνος ܘܢܘܘܠ (prob. ἠτοίμασέ με). "Symmachi ἄνωγγα Graece fortasse erat προκεχειρίσμαι, quod Montef. ad Theod. retulit. . . . Alibi ܘܢܘܘ in Ethp. et Ettaph. [?] plerumque ponitur pro ἀφανίσεσθαι. Quid si Norbergius vitiose scripsisset ἄνωγγα pro ἄνωγγα? Nam ܘܢܘ apud Aq. Psal. ii. 6. exstat pro Gr. διάζομαι, *telam exordior*, quo loco in Hebr. est יָרַד. Hinc Symmachi fragmentum ita se haberet: ἀπ' αἰῶνος ἐδιάσθην. [Immo ἐδιάσθην.]"—Middeld. Ingeniosam V. D. conjecturam magni fecissem, nisi in locum Dan. iii. 22. incidissem, ubi οἱ προχειρισθέντες Syriace sonat ܘܢܘܘܠ: ܘܢܘܘ. Itaque in nostro loco firmo pede stat: Σ. ἀπ' αἰῶνος προκεχειρίσμαι*.

PROV. X. 26. Pro Graecis ὄμφαξ ὁδοῦσι βλαβερόν interpres Syro-hex. dedit ܘܢܘܘܠ ܘܢܘܘܠ, unde colligit Middeld. eum in apographo legisse, ὄμφακες ὁδοῦσι βλαβεροί. Frustra; nam ὄμφαξ per nomen plurale regulariter effert Noster. E. g. Jesai. xviii. 5. καὶ ὄμφαξ ἐξανθήσῃ, Syr. ܘܢܘܘܠ ܘܢܘܘܠ: ubi Middeld. καὶ ὄμφακες ἐξανθήσονται (soloece pro ἐξανθήσωσι). Addo Job. xv. 33. Ezech. xviii. 2. E contrario pro plurali σάρκες Syrus non ܘܢܘܘܠ, sed ܘܢܘܘܠ ponere solet: quod fraudi fuit eidem V. D. ad Job. xiv. 22. xxxiii. 21, 25. Eccles. iv. 5.

PROV. XI. 26. מִנְעַ בָּרַ יְהִיבֵהוּ לְאִשָּׁה. *Qui prohibet frumentum, execratur eum populus*. Ο'. ὁ συνέχων (συνάγων Syro-hex. eum 3 codd.) σίτον, ὑπολείπειτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν. Hanc clausulam obelo transfixit Syrus noster, pergens: ܘܢܘܘܠ ܘܢܘܘܠ ܘܢܘܘܠ, h. e. Middeldorpfio interprete, ὁ συνέχων σίτον οὐκ ἔστιν

* "In Aphel et Etthaphal de episcopi designatione ponitur ܘܢܘܘܠ, estque simpliciter *episcopus factus est*."—Michaelis.

ξῆ ὄχλου. Absurde! Pro אַמֵּד certissima correctio est אַמֵּד, *maledictus*, unde evadit sententia, ὁ συνέχων σῖτον δημοκατάρατος. Hujusmodi additamentum exstat in Codd. 23. 161. 252. (in posteriore sub ✕) ὁ τιμιουλκῶν σῖτον δημοκατάρατος; quin et Theodotionis versio laudatur, ὁ κωλύων σῖτον δημοκατάρατος: neque tamen κωλύων neque τιμιουλκῶν Syrus habuisse videtur, sed συνέχων. Denique pro λαοκατάρατος, quod Symmacho vulgo vindicatur, in Syro-hex. est, וְסִי אֵלֶּיךָ וְסִי אֵלֶּיךָ, quod quidem λαοκατάκριτος potius quam λαοκατάρατος sonare putarim.

PROV. XII. 13. עַר מִן־הַשֵּׁפֶט עֲשָׂה לְשׁוֹן. *In praevaricatione labiorum laqueus malus.* Ο'. δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός. In margine Syro-hex. legitur sine auctore: אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ. Haec Latine vertit Middeld. *propter calumniam labiorum scandalum malum*: quibus *sensum* loci indicare voluisse explicatorem censet. Immo non est explicatoris, sed genuinum Aquilae fragmentum, sic Graece restaurandum: δι' ἀθεσίαν χειλέων σκῶλον κακόν. Syr. אֵלֶּיךָ s. אֵלֶּיךָ pro ἀθεσία apud Aquilam ponitur Prov. x. 12. xix. 11. aliis locis, ubi idem est Hebraeum. Pro עַר eidem solenne est σκῶλον, quod per אֵלֶּיךָ expressit Syrus noster LXX. Jud. xi. 35. et Aq. Psal. xvii. 6. Nihil certius.

PROV. XIII. 23. רַב־כֶּלֶל יִירָאֵם אִישׁ. *Multitudo cibi est novale pauperum.* Ο'. δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά. Aliter Syro-hex. אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ, h. e. ἄδρῳ εὐφρανθήσονται ἐπὶ πλούτῳ, ut videtur Middeldorpio. Sed in marg. Cod. 161. memoratur lectio, ἄδρῳ ἀπολαύσουσιν ἐν πλούτῳ, quae cum textu Syro-hex. convenire videtur, siquidem pro ἀπολαύσωμεν φιλίας (Prov. vii. 18.) Syrus dat אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ: nisi forte ἀπολαύσουσι πλούτου legerit Noster. Ceterum in loco ubi nihil prorsus viderunt LXX. Seniores, juvat apponere Theodotionis fragmentum, quale apud Syrum legitur: אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ. Middeld. vertit: Θ. μέγας ἐσθίει νέωμα (Jerem. iv. 3.) ἐνδεῶν. Ε'. πτωχῶν. Optime!

PROV. XV. 16. מְאִוֵּזֵר רַב מְהֻמָּה בּוֹ. *Quam thesaurus magnus et conturbatio in eo.* Ο'. ἢ θησαυροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας. In margine Syro-hex. sine auctore legitur: אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ. "Hoc est, *melius quam magnus thesaurus et avaritia.*" Declarant haec verba sensum.—Middeld. Immo alius

interpretis sunt, et quidem, ut videtur, Symmachi. Veritas: ὑπὲρ θησαυρὸν μέγαν καὶ ἀχορτασίαν. Pro Hebr. מְהוּמָה Amos iii. 9. Symmacho vindicat Syrus noster ܠܕܘܠܐ, φαγεδαίνας s. ἀχορτασίας, iudice Middeld. Illud Aquilae est Deut. xxviii. 10. Ezech. vii. 7. etc. hoc Symmachi Deut. xxviii. 10.

PROV. XV. 31. אָזְן שׁוֹמֵר תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תֵּלִין. *Auris audiens correctionem vitae in medio sapientum pernoctabit.* O. vacat. Grabijs, Ed. Romanae et Hexaplorum Montefalconii vestigia secutus, edidit: ✕ ὁ εἰσακούων ἐλέγχους ζῴης, ἐν μέσῳ σοφῶν αὐλισθήσεται. Sed pro ὁ εἰσακούων legendum ex Cod. 253. οὗς ἀκούων (non ut a me incaute est editum, οὗς ἀκούων, qui soloeecismus Codd. 23. 103. debetur), conspirante Syro nostro, qui versum incipit: ܠܕܘܠܐ ܠܕܘܠܐ.

PROV. XVI. 11. Pro ῥοπή ζυγοῦ versio Syro-hex. habet ܠܕܘܠܐ ܠܕܘܠܐ. "Vocabulum ܠܕܘܠܐ emendatione eget. In fragmento Aquilae Psal. xxxv. 6. Syr. ῥοπὰς expressit ܠܕܘܠܐ. Jesai. xl. 15. ῥοπή est ܠܘܢ inclinatio; itaque etiam h. l. legatur, nisi quis praeferat ܠܘܢܐ, pondus."—Middeld. Syr. ܠܘܢ, conniventia librae, ad sensum optime habet, sed a ܠܕܘܠܐ nimis remotum est. Indubitanter corrigo ܠܕܘܠܐ, cui eundem sensum conniventiae librae tribuit Castellus, quodque Syrus noster pro Graeco ῥοπή adhibuit in fragmentis Aquilae Job. xxxvii. 21. Psal. xvii. 12.

PROV. XXIII. 21. וְקָרְעִים תִּלְבִּישׁ נֹמָה. *Et pannos induere facit dormitatio.* O. καὶ ἐνδύσεται διερρηγμένα καὶ ῥακώδη (καὶ ῥ. om. 23. 252. 254.) πᾶς ὑπνῶδης. Pro his, καὶ ἐνδύσεται δ. καὶ ῥ. versio Syro-hex. habet tantum ܠܕܘܠܐ ܠܕܘܠܐ. "Sed jam quaerendum de vocab. ܠܕܘܠܐ, mihi saltem plane ignoto. Peschito praebet h. l. ܠܕܘܠܐ, quod Castellus explicavit quidem, *pannus vilior*, nullo tamen [alio] exemplo adjecto, neque etymologia exposita. Utrumque vocabulum et in Peschito et in Cod. Syro-hex. vitiose scriptum esse videtur."—Middeld. Criticus noster, dum in quaestione de vocabulo obscuro totus esset, Aquilae fragmentum, non aliunde notum, silentio praeteriit. Est autem: ܠܕܘܠܐ ܠܕܘܠܐ ܠܕܘܠܐ. Graece, A. καὶ ῥήγμα (fort. ῥήγματα, ܠܕܘܠܐ) ἐνδύσει νυσταγμός. Sed ad propositum revertamur. In Peschito est ܠܕܘܠܐ, quod Castellus ad radicem ignotam ܘܕ; retulit. Sed cum verbum ܠܕܘܠܐ construitur eum casu quarto, non cum praepositione, quidni statuamus vocabula Syr. ad

radicem quadrilateram וַיִּזְכֹּר referenda esse, ignotam quidem et illam, sed suspitione majorem, quippe quam Syrus uterque de eadem re usurpaverit?

Prov. XXIII. 23. וְאַל-תִּמְכַּר קִנְיָהּ וְאַל-תִּמְכַּר. *Veritatem compara, nec vendas.* Totus versus deest in LXX. sed supplevit Montef. in Hexaplis: ✕ ἀλήθειαν κτῆσαι, καὶ μὴ ἀπόση κ. τ. ε. Eadem habet Syrus noster, praeposito ✕ Θ. sed pro μὴ ἀπόση, זַוְל וי habet, h. e. *ne vendas*, Graece μὴ ἀποδῶ s. ἀποδώση(?). Vulgatum quidem legitur in Compl. Ald. et 11 codd. sed unus 253. ἀποδῶς (sic) pro ἀπόση habet.

Prov. XXIV. 7. Hebraea sonant: *Excelsae (תְּמוֹת) sunt stolido sapientiae, in porta non aperiet os suum.* Versio LXXviralis plane ἀπροσδιόνυσος. Middeld. e marg. Syro-hex. affert: Ε' ὑμνολογία ἄφρου σοφία, ἐν πόλῃ οὐκ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ. "Graec. ὑμνολογία derivavi ex Hexaplis Psal. cxlix. 6. ubi loco תְּמוֹת apud interp. Graecum legitur." Vocab. Syriacum est ܘܡܢܘܘܬܐ, *oblectatio, voluptas*, quae notio cum *hymnorum decantatione* nihil commune habet. Graec. ὑμνολογεῖν, Symmacho fere proprium, est ܘܡܢܘܘܬܐ Psal. lxiv. 9. In libello Eusebii de Martyr. Palaest. p. 21. jungitur ܘܡܢܘܘܬܐ, *voluptas et recreatio*, cui in textu Graeco respondere videtur ψυχαγωγία. Sed nihil definio.

Prov. XXV. 24. וְיִבִּית הֵבֶר, *et in domo societatis.* O'. ἐν οἰκίᾳ κοινῇ. Ad κοινῇ Syrus noster in marg. notat: ܘܡܢܘܘܬܐ ܘܡܢܘܘܬܐ. "S. plena amoris, ut videtur."—Middeld. Errorem non levem commisit V. D. ܘܡܢܘܘܬܐ a radice ܘܡܢܘܘܬܐ derivando, cum aperte sit participium verbi notissimi ܘܡܢܘܘܬܐ, *conjunctus, συνήψε*. Vertas igitur: (ἐν οἰκίᾳ) *συνημμένη φίλα*. Hebr. הֵבֶר Symmacho est *συνημμένος* Psal. cxviii. 63. ubi tamen Syrus ܘܡܢܘܘܬܐ interpretatus est.

Prov. XXVII. 6. Pro Graecis τῶν O'. ἀξιοπιστότερα ἐστὶ Syrus noster habet: ܘܡܢܘܘܬܐ ܘܡܢܘܘܬܐ. "Pro ܘܡܢܘܘܬܐ leg. ܘܡܢܘܘܬܐ."—Middeld. in *Corrigendis*. Frustra. Syr. ܘܡܢܘܘܬܐ Graeco ἀξιοί responds. Sic Prov. xxviii. 20. ἀνήρ ἀξιοπίστος est ܘܡܢܘܘܬܐ ܘܡܢܘܘܬܐ. Copulam ἐστὶ non vertit Syro-hex. quia abest a Cod. Alex. et decem aliis.

Prov. XXX. 16. וְאַל-תִּשְׁבַּע בְּמִים וְאַל-תִּמְכַּר הוֹן. O'. καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος, καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσι, ἀρκεί. Syrus noster affert:

verterim ἢ ἐπίγονος, ac si Syrus pro ΕΠΙΓΟΝΟΣ in suo apographo mendosum ΕΠΙΓΟΝΟΣ invenerit. Vox ἐπίγονος in hoc loco Criticos valde exercuit, quorum conjectationes, ne dicam hallucinationes, exscribere supersedeo. Equidem non video cur tantopere offendat ἢ ἐπίγονος, *aerumnosa*, si ponas Symmachum non τὸ ἀπαξ λεγόμενον הַנְּיָבָה, sive *concupiscentiam* sive *capparin*, sed הַנְּיָבָה, *miseram*, hic legisse. Unum addam, hoc vocabulum semel tantum in Bibliis Graecis legi, nempe in fragmento Symmachi ad locum illustrem Jesai. liii. 3. ἀνὴρ ἐπίγονος καὶ γνωστὸς νόσῳ.

ECCLES. XII. 6. הַנְּיָבָה הַנְּיָבָה הַנְּיָבָה. *Et conteratur lecythus aurea.* Ο'. καὶ συντριβὴ τὸ ἀνθέμιον τοῦ χρυσοῦ. Hexapla dant: Σ. καὶ ἐλαθῆ τὸ περιφερές. . . . Sic Parsonsii Cod. 248. sed alter Cod. 252. Σ. καὶ θλασθῆ τὸ περιφερές, verius. Syrus quoque θλασθῆ in suo habuit, vertens: ܠܡܢܝܘܘܫܝܘܬܝܘܢ ܥܣܝ ܘܠܡܢܝܘܬܝܘܢ (Vid. Ezech. xxix. 7. ubi pro ἐθλάσθης in Syro-hex. est ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ). Idem Aquilae vindicat: καὶ δράμη, *fremitus τοῦ χρυσοῦ.* "Syr. ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ, *fremitus*, ex errore scribae ortum est, et in ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ mutandum. Nam Graecum λύτρωσις LXX. Jud. i. 15. pro הַנְּיָבָה habent. Apud Parsons. enim in Append. Aquilae attribuitur: καὶ δράμη λύτρωσις τοῦ χρυσοῦ, etsi Parsonsius hoc fragmentum male referat ad καὶ συντριβὴ ὑδρία."—Middeld. Theodotionis versionem ab eodem Syro servatam, καὶ δράμη ναῖς (ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ) τοῦ χρυσοῦ, apponam quidem, sed sive explicandi sive corrigendi opus, quod Middeldorpffio quoque infeliciter cessit, peritioribus relinquam.

CANTICUM CANTICORUM.

CANT. CANT. I. 11. הַנְּיָבָה ܡܘܢ, *cum punctis* (argenti). Ο'. μετὰ στιγματῶν. Hexapla praebent: Σ. μετὰ ποικιλμάτων. Ε'. ἐν κέγχροις. "Ἄλλ. μετὰ ραντῶν. Syrus noster affert: Σ. ποικιλμάτων (ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ). Ε'. guttae (ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ) *argenti*. S'. laminae (ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ). Versio est Middeldorpffii, qui monet, Syr. ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ esse pro σταγῶν Job. xxxvi. 27. etc. pro ψεκὰς Job. xxiv. 8. etc. pro ἰκμὰς Job. xxvi. 14. Quod vero ad VIam Ed. attinet, laminae, vel potius laminarum, Castellus agnoscit nomen ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ, *patera*, *bractea*, *lamina*, ad Cant. i. 11. versionis vulgaris provocans. Sed ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ est quoque participium passivum verbi ܠܡܢܝܘܬܝܘܢ, *aspersit*, ideoque ad incerti interpretis fragmentum, μετὰ ραντῶν, omnino referendum.

CANT. CANT. II. 5. נִשְׁפָּצָה, *placentis*. O'. ἐν μύροις. Syrus noster, vertente Middeld. Σ. *germinibus vitis* (ܢܫܦܥܗ). Vertendum erat uno vocabulo, οἰνάνθη. Montef. in textu quidem habet, Σ. ἐπανακλίνατέ με ἐν ἄνθει, sed mox e duobus codd. affert, ἐπανακλίνατέ με οἰνάνθη. Οἰνάνθην vero τὴν πρώτην ἔκφυσιν τῆς ἀμπέλου Lexicographi exponunt.

CANT. CANT. V. 2. תְּמַת, *integra mea*. O'. τελεία μου. Pro τελεία interpres Syro-hex. habet {ΔΔΔΔΔΔ, quod in {ΔΔΔΔΔΔ vertendum. Vid. vi. 8. Psal. cxxxviii. 22. et Symm. Psal. cxviii. 20. Ezech. xxvii. 3. Idem Symmacho tribuit ΔΔΔ; {ΔΔΔΔΔ, quod Middeld. vertit ἀκάκη (!) μου. Sed Parsonsius in Append. exscripsit: ἡ κεφαλή μου] Σ. ἡ ἀκεραία μου. 252. quod ad τελεία μου pertinere manifestum est, et ipse Parsons. ad vi. 8. verum vidit. Syr. {ΔΔΔΔΔ pro Graeco ἀκέραιος ponitur Matt. x. 16. Philipp. ii. 15.

CANT. CANT. VI. 4, 10. תִּבְרָתָם וְהַמַּרְסָה, *terribilis ut vexillatae* (cohortes). O'. θάμβος ὡς τεταγμένοι. Ad priorem locum Syrus affert: Σ. ἐπίφοβος ὡς τάγματα παρεμβολῶν (παρεμβολῆς Hex.); ad posteriorem: Σ. ἐπίφοβος. E'. ἐπιφανῆς ὡς μεγαλυνόμενοι ({ΔΔΔΔ; ο; ΔΔΔ). S'. *prudens in magnificatis* ({ΔΔΔΔ; ο; ΔΔΔΔ). Cum vero in Hexaplis τῶ S' tribuatur καταπληκτικὴ ἐν μεμεγαλομμέναις, pro {ΔΔΔΔΔΔ, *prudens*, legendum videtur {ΔΔΔΔΔΔ, a verbo σὺΔΔΔ, *obstupuit*. Middeld. tentat {ΔΔΔΔΔΔ, quae vox nulla esse videtur.

JESAIAS.

JESAI. I. 6. הַרְסָה וְהַמַּרְסָה, *et plaga recens*. O'. οὔτε πληγὴ φλεγμάλουσα. Hexapla Symmacho ascribunt: καὶ πληγὴ κρούσματος. Ad verbum φλεγμάλουσα Syrus noster affert: A. ἀρρωστία s. ἀρρόστημα (ܠܫܝܥܗ). Σ. {ΔΔΔ, quod Middeld. juxta lectionem Hexaplorum κρούσμα vertit, notans: "Forma nominis {ΔΔΔ a radice ὤ; deest in Lexicis." Verumtamen, si quid video, neque a radice ὤ; forma {ΔΔΔ juxta analogiam linguae recte derivatur, neque notio *confringendi*, quae huic verbo propria est, cum Graeco κρούσμα conciliari potest. Praetulerim igitur vocabulum Syr. ad radicem ὤ, *aegrotavit*, referre, unde Castellus derivavit {ΔΔΔ, *morbis*; ut Syri nostri annotatio non ad hunc

versum, sed ad v. 5. referatur, ubi Hexapla dant: לְהַלֵּל . A. εἰς ἀρρώστημα. Σ. εἰς νόσον.

JESAI. III. 17. יִעָרֶה , *nudabit* (pudenda earum). O'. ἀνακαλύψει. In vers. Syro-hex. est לֹא־יָדַע . Sed audiamus Middeldorpfium. "Ita in apographo, sed legendum אָפַע . Vid. de hoc verbo *Döpke* ad *Michaelis* Chrestom. Syr. p. 110. Notionem *exponendi, explicandi* Caesar a Lengerke ex Ephraemo T. II. p. 120 C. etc. probari posse me docuit." Lectio apographi non est sollicitanda. Lexica dant non solum אָפַע , *expandit*, quod non est hujus loci, sed אָפַע , *detexit, revelavit, nudavit turpitudinem*, quod huc apprime facit.

JESAI. XIII. 21. דַּיְמוֹנִים , *daemones sylvestres*. O'. δαιμόνια. Montef. ex marg. Curterii edidit: A. *τριχιώνται*. Θ. *ὀρθοτριχοῦνται*. Sed utrumque vocabulum Graecitas ignorat. Proculdubio legendum: A. *τριχιώντας*. Θ. *ὀρθοτριχοῦντας*; vel potius *τριχιῶντες, ὀρθοτριχοῦντες*. Procopius: *τούτους δὲ, φασὶ, τριχιῶντας Ἀκύλας ὠνόμασε*. Est qui praeferat *τριχιῶνες*, a nomine *τριχιών*; sed hoc quoque rejectitium videtur. Nominativus est *τριχιών* a verbo *τριχιῶ* (Aq. Deut. xxxii. 17). Sic Levit. xvii. 7. pro Hebr. דַּיְמוֹנִים in Hexaplis affertur: A. Σ. *τοῖς τριχιῶσι*. Θ. *τοῖς σεειρείμ*. (Vid. Montef. Hex. Tom. I. p. 686.) Infra xxxiv. 14. Hexapla dant: A. Σ. *τριχιών*. Θ. *ὀρθοτριχῶν*. In praesenti loco Syrus habet: A. *τριχιῶντες* (לְטַחֵם). Θ. *ὀρθοτριχοῦντες* (לְטַחֵם לְטַחֵם , *erecti pilum*. Cf. ad Ezech. xxxii. 10.)

JESAI. XIV. 15. $\text{אֶל-יַרְבֵּיתֵי-בֹר}$, *ad latera foveae*. O'. εἰς τὰ θεμέλια τῆς γῆς. "A. Θ. τὸ μέρος λάκκου. [Immo A. Θ. μέρους (לְמַעַן) λάκκου.] Montef. male εἰς μηρὸς λάκκου edidit. Graec. *μηρὸς* Syriace foret לְמַעַן ."—*Middeld.* In margine Curterii est: A. Θ. *μηρὸς λάκκου*, sine praepositione. Error est Syri, qui in apographo suo *μέρους* pro *μηρὸς* reperit. Idem mendum occupavit Compl. et libros plurimos 4 Reg. xix. 23. *μηρὸς* (יַרְבֵּיתֵי) τοῦ Λιβάνου.

JESAI. XV. 8. אֵלֵם . O'. τοῦ Αἰλείμ. Interpres Syro-hex. לְמַעַן . Idem in initio v. 9. habet לְמַעַן ; pro Graecis τὸ δὲ ὕδωρ. " לְמַעַן ; sub initio versus ignoro. Fortasse scribendum לְמַעַן , quod pro Graeco *πλήν* adhibetur. Sed

πλὴν nullus cod. praebet.”—*Middeld.* Immo jungendum וְיִבְרָחֶם , τοῦ Αἰλιμαράμ, quae est lectio Cod. 88. in Append. Parsons. altera.

JESAI. XVI. 3. $\text{יִבְרָחֶם לֹא יִבְרָחֶם}$. *Fugitivum ne prodas.* O'. ἐξέστησαν, μὴ ἀχθῆς. “LXX. μὴ ἀχθῆς, *ne abducaris.* Nescio qua de causa Montef. verterit, *ne moleste feras.* [Proculdubio cogitabat de verbo ἀχθεσθαι.] Syrus vertens $\text{וְיִבְרָחֶם לֹא יִבְרָחֶם}$ ו , *ne contristata sis,* ἀχθῆς deduxit ab ἀγχω.”—*Middeld.* Immo Syrus pro ἀχθῆς in exemplari suo invenit ἀχθεσθῆς, quod adhuc exstat in Codd. 62. 88. 93. 147.

JESAI. XXII. 25. וְיִבְרָחֶם . O'. καὶ ἐξολοθρευθήσεται. (Sic Ed. Rom. sed in Alex. et aliis codd. vacat.) Syrus noster in marg. $\text{וְיִבְרָחֶם לֹא יִבְרָחֶם}$. וְיִבְרָחֶם “ וְיִבְרָחֶם ו . *et delebitur.* Montef. וְיִבְרָחֶם ו . καὶ ἐξολοθρευθήσεται. Sed dubito hoc in Syr. latere.”—*Middeld.* Pro וְיִבְרָחֶם , *oblivioni tradetur,* desideratur וְיִבְרָחֶם , *delebitur.* Noster וְיִבְרָחֶם pro ἐξωλόθρευσε adhibet Jesai. xlviii. 9. Psal. lxxxii. 5. In Ruth. iv. 10. pro οὐκ ἐξολοθρευθήσεται est וְיִבְרָחֶם ו . Alio loco Jerem. xxxv. 19. pro Hebr. וְיִבְרָחֶם Syrus Aquilae et Theod. ascribit וְיִבְרָחֶם ו , unde Hexaplis inserendum : A. ו . οὐκ ἐξολοθρευθήσεται.

JESAI. XXV. 10. וְיִבְרָחֶם ו , *in fimeto.* O'. ἐν ἀμάξαις. Versio Syrohex. وَصَحْرٍ . “Fortasse ἐν ἀμητῶ, quod vero nullo in cod. Graeco reperitur. Syrus potius ἀμάξαις derivasse videtur ab ἀμάω, *meto.*”—*Middeld.* Hoc nimis absurdum est*. Syrus proculdubio ἐν ἀμητῶ legit, quod reperitur in Cod. 88. in Appendice Parsonsiana.

JESAI. XXVI. 6. וְיִבְרָחֶם . O'. καὶ ταπειῶν. Montef. affert : O'. ταπειῶν. ו . πενήτων. Plenius Syrus : ו . βήματα (וְיִבְרָחֶם) πενήτων. Tres codd. post ταπειῶν add. βοηθήματα πενήτων, mendose pro βήματα. Eadem correctio adhibenda Hexaplis Prov. xiv. 15. ubi pro וְיִבְרָחֶם ו , *attendit gressum suum,* Montef. ex Regio uno sine suspitione exscripsit : A. *συνήσει τὸ βοήθημα αὐτοῦ.*

* Nec magis crediderim Syrum nostrum in Dan. iv. 7. Graecum (?) vocab. ΟΡΑΣΙΣ , quod in apographo suo pro ΟΡΑΣΙΣ perperam legerit, de

capillamento, quasi a θριξ , *capillus,* accipere potuisse, quod commentum est Bugati, viri Syriace doctioris quam Graece.

JESAI. XXVII. 1. $\text{לֵךְ לְיִתְחַן נְחָשׁ חָרָץ וְיִתְחַן לְיִתְחַן שֶׁנֶּחֱרָץ וְיִתְחַן לְיִתְחַן בְּיָמֵינוּ}$. (Animadvertet) in Leviathanem serpentem fugacem, atque in Leviathanem serpentem tortuosum, et interficiet draconem marinum. O'. ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιὸν, (καὶ) ἀνελεῖ τὸν δράκοντα. Montef. ex Procopio et Curterio edidit: A. ἐπὶ Λευιάθην ὄφιν μόχλον καὶ ἐπὶ Λευιάθην (ἐπὶ Λ. casu omisit Montef.) ὄφιν ἐσκιρρωμένον ἢ ἐπειρωμένον, καὶ ἀποκτενεῖ σὺν τὸ κήτος τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ. Corruptum ἐπειρωμένον non opus est tentare, cum manifestum sit verba ἢ ἐπειρωμένον aut ad ipsum Procopium aut ad glossatorem pertinere. Consentit Syrus, qui a repetito לֵךְ לְיִתְחַן incipiens, affert: A. ἐπὶ Λευιάθην ὄφιν ἐσκιρρωμένον (לֵךְ , durum, σκληρὸν) καὶ ἀποκτενεῖ καί γε (ע), non כ) τὸ κήτος ἐν τῇ θ. Nunc de Symmacho videndum. Montef. ex iisdem testibus exseripsit: Σ. κατὰ Λευιάθην τοῦ ὄφεως τοῦ συγκλείοντος, καὶ κατὰ Λευιάθην (Λευιάθην ex Procopio supplevi) τοῦ ὄφεως τοῦ σκολιοῦ, καὶ ἀποκτενεῖ τὸν δράκοντα τὸν ἐν τῇ θ. Syrus, ut ante, Symmachi versionem a *secunda* clausula, non a *prima* (qui error est Middeldorffii) exseripsit. Idem V. D. vertit: Σ. ἐπὶ Λευιάθην ὄφιν σκολιὸν, καὶ ἀποκτενεῖ τὸν δράκοντα (τὸν δ. incaute omisit Middeld.) τὸν ἐν τῇ θ. notans: "Symmachianum fragmentum apud Montef. omnino recedit ab eo, quod Syrus praebet." Immo prorsus accedit, modo Syriaca $\text{לֵךְ לְיִתְחַן לְיִתְחַן לְיִתְחַן}$ vertas, κατὰ (ut v. 2. עַל , κατ' αὐτῆς) Λευιάθην τοῦ ὄφεως τοῦ σκολιοῦ.

JESAI. XXXII. 6. $\text{לְהַרְיֵק נַפְשׁ רָעָב}$. O'. τοῦ διασπείραι ψυχὰς πεινώσας. "Pro διασπείραι Syr. עַל , perturbare, in quo fortasse latet lectio Compl. Alex. et 2 codd. διαφθείραι."—Middeld. Immo Syrus interpretatus est lectionem τοῦ διαστρέψαι, quae est librorum 26. 88. Sic Ezech. xiii. 18. pro τοῦ διαστρέφειν ψυχὰς idem habet עַל .

JESAI. XXXIV. 1. הִקְשִׁיבוּ . O'. vacat. Hexapla supplet: ✕ προσέχετε. "Syrus: A. admota s. oblata (עַל). Sed cuinam verbo Hebraico hoc Aquilae fragmentum respondeat, non habeo dicere. . . . Malo igitur incertitiam meam confiteri, quam vanis conjecturis chartam implere."—Middeld. Equidem tantulum chartae huic rei insumam, quantulum unam eamque facilem conjecturam capere possit. Syrus igitur in apographo suo pro προσέχετε vitiosum προσέρχεται invenit, quod ad terram referens, necessario vertit עַל .

JESAI. XLI. 19. $\text{וְהָיָה בְּרֹחַ הַיַּבְשָׁה וְהָיָה בְּרֹחַ הַיָּם}$. *Ponam in deserto cupressum, ilicem et cedrum procerum simul.* (Sic Gesen. "Quales arbores sint $\text{וְהָיָה בְּרֹחַ הַיַּבְשָׁה}$ et $\text{וְהָיָה בְּרֹחַ הַיָּם}$, plane ignotum est."—*Rosenm.*) In versione LXX virali confusa sunt omnia. Curterius e Cod. Jes. exscripsit: A. (?) Σ. *ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπάρισσον, πελαίαν (sic) καὶ πύξον.* A. *ἐλάτην*: unde Montef. perperam effecit: A. *ἐν τῇ ἀβάτῳ ἐλάτην καὶ πελέαν καὶ πύξον.* Σ. *ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπάρισσον, πτ. καὶ πύξον.* Rectius Syrus noster Symmacho soli ascribit: *ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπάρισσον (ⲗⲟⲟⲩⲛⲟⲩ) πελέαν (ⲓⲗⲗⲟⲩⲛⲟⲩ) καὶ πύξον (ⲓⲗⲗⲟⲩⲛⲟⲩ).* Idem testatur Cod. 86. afferens: Σ. *θήσω ἐν τῇ ἀβάτῳ κυπ. πελαίαν καὶ πύξον ἐπὶ τὸ αὐτό.* Pro Hebr. $\text{וְהָיָה בְּרֹחַ הַיַּבְשָׁה}$ Aquila constanter adhibet ἡ ὄμαλη: e. g. Psal. cxxxvi. 2. Jesai. li. 3. Jerem. xvii. 6. xxxix. 4. lii. 7. praeter loca in Lexicis citata. Porro hujus loci versionem ejus integram nobis servavit idem Cod. 86. A. *θήσω ἐν ὄμαλῇ ἐλάτην, θαδαὰρ καὶ θαασοὺρ ὄμοῦ*: quocum conspirat Hieron. ad Jesai. lx. 13. "Aut juxta Aquilam, *abietem, Thadaar et Thaassur.*" Restat Theodotio, de quo Hexapla prorsus silent. Cod. 86. affert: Θ. *θήσω ἐν τῇ ἀραβὰ βραθυδαὰρ καὶ θαασοὺρ ἅμα*: Syrus autem, vertente Middeld. Θ. *θήσω εἰς τὴν γῆν (ⲓⲗⲗⲟⲩⲛⲟⲩ) βραθὸν δαὰρ (in Cod. ;ⲓⲗⲗⲟⲩⲛⲟⲩ, sed delendum esse alterum ο recte vidit Middeld.) καὶ θαασοὺρ ἅμα.* Theodotionem Hebr. $\text{וְהָיָה בְּרֹחַ הַיַּבְשָׁה}$ per γῆ reddidisse, etiam absente teste Graeco, non facile crediderim. Hujus vero auctoritate nemo dubitabit in Syriacis ⲓⲗⲗⲟⲩⲛⲟⲩ pro ⲓⲗⲗⲟⲩⲛⲟⲩ corrigere. Vid. Theod. Job. xxxix. 6. Jesai. li. 3. (juxta Codd. 86. 88.) Amos vi. 14*.

JESAI. XLIV. 7. $\text{וְהָיָה בְּרֹחַ הַיַּבְשָׁה}$. O. *ἀφ' οὗ ἐποίησα.* Syrus noster in textu habet, *ἀφ' οὗ ἔταξα*, quae lectio est Codd. XII. 88. Idem in marg. Σ. *ἐποίησα*, quod verum videtur. Sic Deut. vii. 15. pro $\text{וְהָיָה בְּרֹחַ הַיַּבְשָׁה}$ Hexapla dant: Σ. *οὐ ποιήσεις (leg. ποιήσεις) ἐν σοί*; ubi inutilem conjecturam fecit Scharfenbergius, *οὐκ ἐποίησει σοί.*

JESAI. L. 4. O. *δεῖ εἰπεῖν.* "Δεῖ Syr. alibi ωἰ exprimere solet. H. l. adest ω, ac si legisset οὐδὲ, cujus vero lectionis in codd. Graecis vestigia haud reperiuntur."—*Middeld.* Legendum ω, *oportet.* Eadem chorda oberravit Spohnius ad Jerem. x. 7. "Vers. Syro-hex. $\text{וְהָיָה בְּרֹחַ הַיַּבְשָׁה}$ ω οσι $\text{וְהָיָה בְּרֹחַ הַיַּבְשָׁה}$, quia

* In loco Amos Syrus scribit ⲓⲗⲗⲟⲩⲛⲟⲩ pro ἀραβὰ, sed ⲓⲗⲗⲟⲩⲛⲟⲩ LXX. Jerem. lii. 7. Symm. (nisi forte Theod.) Jerem. xvii. 5.

𐤎𐤃𐤃𐤃. Norbergius: A. S. *cur servabis excandescuntiam in aeternum?* Graece verterim: A. S. *διατί μηυιῆς εἰς τὸν αἰῶνα*; Locutio Syr. 𐤀𐤃𐤁 𐤎𐤃𐤃𐤃 Nostro est *μηυιῆ* Psal. cii. 9. *μνησικακέ* Prov. xxi. 24. Praeterea Hebr. 𐤒𐤕𐤍 per *μηυי* verterunt LXX. Jerem. iii. 12.

JEREM. IV. 28. 𐤒𐤕𐤍 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤀𐤃𐤁 𐤎𐤃𐤃𐤃. *Cogitavi, et me non poenitebit, neque convertam me.* O'. καὶ οὐ μετανοήσω, ἄρμησα, καὶ οὐκ ἀποστρέψω. Syrus noster affert: 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤀𐤃𐤁 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤀𐤃𐤁 𐤎𐤃𐤃𐤃. Quae Latine vertit Norberg. A. S. *instructus sum, et non acquievi, et non revertar*; Graece autem Spohnius: A. S. *παράτάγμαι, καὶ οὐκ ἀναπέπνυμαι, καὶ οὐκ ἀποστρέψω*. Recte habet *παράτάγμαι*, quod et Theodoretus et octo codd. servant; non ita *ἀναπέπνυμαι*, quod Syriace sonat 𐤎𐤃𐤃𐤃𐤃. Pro Hebr. 𐤒𐤕𐤍 Noster Aquilae vindicat 𐤎𐤃𐤃𐤃𐤃 Jerem. xviii. 8. xx. 16. quod Norberg. constanter *acquievit* interpretatus est. Sed in loco posteriore Codd. 86. 88. A. S. *παρεκλήθη*, habent; et apud LXX. Jud. ii. 18. Syrus nuper editus 𐤎𐤃𐤃𐤃𐤃 pro *παρεκλήθη* adhibet. Veritas igitur: A. S. *παράτάγμαι, καὶ οὐ παρεκλήθη, καὶ οὐκ ἀποστρέψω*. Cf. ad Dan. iii. 22.

JEREM. V. 28. 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤎𐤃𐤃𐤃. *Pingues sunt, nitent.* O'. vacat. Montefalconius ex Cod. Jes. affert: ✕ A. S. Θ. *ἐλιπάνθησαν, ἐστερεώθησαν*. Sed pro *ἐστερεώθησαν* rescribendum cum libris hexaplaribus omnibus *ἐστεατώθησαν*. Versio Syro-hex. in textu habet: 𐤎𐤃𐤃𐤃; 𐤎𐤃𐤃𐤃 ✕ h. e. Norbergio vertente, *impinguati sunt, insolentes facti sunt*. Sed hoc Syriace sonaret 𐤎𐤃𐤃𐤃; 𐤎𐤃𐤃𐤃, teste Castello, apud quem 𐤎𐤃𐤃𐤃; 𐤎𐤃𐤃𐤃 frustra quaeras. Conjicio legendum esse 𐤎𐤃𐤃𐤃; 𐤎𐤃𐤃𐤃, verbum a nomine 𐤎𐤃𐤃𐤃, *στέαρ*, formatum, quo Lexica augeri possunt.

JEREM. VI. 11. 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤎𐤃𐤃𐤃. *Effunde (s. effundendo) super puerum in platea, et super congregationem juvenum simul.* O'. ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξωθεν, καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα. Aquilae et Symm. versiones ex Codd. 86. 88. in lucem protraxit Parsonsus: A. (*ἐκοπίασα ὅτι*) *ἐξέχεα ἐπὶ νήπιον ἔξωθεν, καὶ ἐπὶ σύστραμμα (sic) πονηρευόμενον ὁμοθυμαδόν*. S. (*ἐκοπίασα ἀνεχόμενος*) *ἐκχέαι ἐπὶ νήπιον ἔξω, καὶ ἐπὶ ἑταιρίαν νεανίσκων ὁμοῦ*. Syrus noster nil habet nisi pro 𐤎𐤃𐤃𐤃 𐤎𐤃𐤃𐤃, 𐤎𐤃𐤃𐤃𐤃. L. .], quod Norbergius vertit, *concordantium*. Castello quidem 𐤎𐤃𐤃𐤃 est *concordavit*, et in Ethpeel *foedatus, contaminatus*.

tus est*. Sed apud Nostrum 𐤀𐤃𐤃𐤁 ponitur pro ἐπονηρεύσατο Psal. lxxiii. 3. et 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁𐤏 pro πονηρευόμενος Psal. v. 5. xxv. 5. cxviii. 115. Syriaca igitur vertenda: A. Θ. πονηρευομένων, et in Graecis Aquilae reponendum, καὶ ἐπὶ σύστρεμμα πονηρευομένων ὁμοθυμαδόν.

JEREM. VI. 18. 𐤁𐤏 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁 𐤏𐤃𐤃𐤁. O'. καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν. Symm. teste Hieron. et cognosce testimonium quod in eis est. A. (διὰ τοῦτο ἀκούσατε, ἔθνη,) καὶ γνῶτε μαρτυρίαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς. Cod. 86. "Toto coelo distat ab Hexaplis."—Parsons. Immo accurate consentit eum Hexaplis, si γνῶτε pro γνῶθι et A. pro Σ. excipias. Utra autem auctoritas potior habenda sit, ex Syro nostro patebit, qui utriusque interpretis versionem servavit: A. καὶ γνῶτε μαρτυρίαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς. Σ. καὶ γνωσθήτω (𐤏𐤃𐤃𐤁) συναγωγῇ ἐν αὐτοῖς.

JEREM. VIII. 6. 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁 𐤏𐤃𐤃𐤁. Sicut equus exundans (cum impetu ruens) in bello. O'. ὡς ἵππος κάθιδρος ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. "Aquila Hebr. 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁 𐤏𐤃𐤃𐤁 vertit ita: 𐤏𐤃𐤃𐤁 𐤏𐤃𐤃𐤁, effusus in bellum, i. e. ὀρμῶν εἰς πόλεμον. Doct. Norberg. recte observat, in vers. Syro-hex. esse legendum 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁 loco 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁."—Spohn. Nimirum pro κάθιδρος Syrus noster posuit 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁, participium pass. a 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁, sudavit, quo nihil rectius habere potest. Norbergius autem prima litera pro particula habita, ad radicem nescio quam 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁 confugere coactus est, unde 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁, irruens, excogitavit, quod a Graeco κάθιδρος prorsus alienum est. Restat nonnihil dubitationis in Syr. 𐤏𐤃𐤃𐤁, effusus, ἐκκεχυμένος, non quia non per se sensum satis aptum fundit, sed quia casu accidit, ut Graeca Aquilae et Symm. aliunde nobis innotuerint. Sic enim Parsons. in Appendice: A. ΚΑΛΠΑΖΩΝ ἐν πολέμῳ. Σ. ὀρμῶν ἐν πολέμῳ. 86. 88. Fragmentum est valde notabile, maxime propter exemplum verbi καλπάζειν, quod nescio an alibi nisi apud Lexicographos repertum sit, etsi compositum παρακαλπάζειν adhuc exstat in loco classico Plutarchi Vit. Alexandri 6. Εὐθὺς προσδραμὼν τῷ ἵππῳ (Bucephalo) καὶ παραλαβὼν τὴν ἡλίαν, ἐπέστρεψε πρὸς τὸν ἥλιον, μικρὰ δὲ οὕτω παρακαλπάσας καὶ καταρήσας, ὡς ἑώρα πληρούμενον θυμοῦ καὶ πνεύματος κ. τ. ε.

* "𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁, forte concors, consentiens, vertit. Sed forte dolosos notat."—Michaelis Hex. Jerem. vi. 11. sub Aq. nomine pro 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁 p. 476. 𐤁𐤏𐤃𐤃𐤁 habent. Concordantes Norberg.

A κάλπη, εἶδος δρόμου, in quo narrat Pausanias El. I. equitem equa vehi solitum esse, ad extremum autem curriculum ex equa desilientem, apprehenso ejus freno, quasi cum ea cursu certasse, derivatur *καλπάζειν*, cui Budaeus quidem transitivum sensum vindicat, *equum ad ingressum exsultantem urgere*, Gallice, *galoper un cheval*, vocabulo a Graecis translato; alii verius, ut videtur, eandem significationem (*to trot or gallop*) sed intransitivam ei subjiciunt. Sic Suidas: *καλπάζειν, ἀβρῶς βαδίζειν*. Cyril. Lex. MS. *καλπάζει, ὄξυποδεῖ*. Est autem *ὄξυποδεῖν*, auctore Salmasio, *minuto citatoque gradu ire, et quasi pedibus argutari*; quae notio cum usu Aquilae in hoc fragmento satis congruit. De Syro interprete nihil definitio: suspicio tamen oritur, eum in vocabulo sibi inexplorato vertendo, ad notiores voces *κάλπη, urna, hydria*, respexisse.

JEREM. VIII. 12. *יִשְׁכַּח*. O. vacat. Θ. *ἀσθενήσουσιν*. Cod. Jes. Sic Syro-hex. in textu sub ✕. Margo ejusdem affert: A. *σκανδαλισθήσονται* (*سكنداليسوا*). Σ. *נמשכו*, h. e. *rei fient*, auctore Norberg. Sed 4 Reg. xiv. 12. Syrus noster pro *ἐπταισεν*, *ω* adhibet, et Psal. lxiii. 8. in fragmento Symmachi, quod tam Syriace quam Graece exstat, pro *נמשכו*, quod *delinquent* vertit Bugatus, in Graeco est *πταλοσι* (rectius *πταλουσιν*). Rursus Jerem. xx. 11. pro eodem Hebr. Syrus noster Symmacho adjudicat *נמשכו*, eodem modo vertendum.

JEREM. IX. 10. (Hebr. 9.) *בִּי נִצְחָה מִבְּלִי-אִישׁ עֹבֵר*. *Quia adusta sunt* (paseua) *ita ut non sit vir transiens*. O. *ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους* (Montef. ex Cod. Jes. addit ✕ A. Θ. *παρπορευομένων*, sed reponendum ex Syro-hex. et codd. *παρπορευομένων*.) Ad *ἐξέλιπον* notat Spohnius: "Huc apponitur versio Symmachi, *נמשכו* *וְיִשְׁכַּח*, *ut non comprehensibiles facti sint*. Sed haec ad sequentia pertinere videntur, *מִבְּלִי-אִישׁ*." Fallitur. Ante *וְיִשְׁכַּח* supplendum *נמשכו*, quod in textu Syr. legitur, et vertendum, *ὅτι ἀνεπίβατοι ἐγένοντο* (sc. *αἱ τρίβοι*.) In loco Mal. i. 3. ubi in Hexaplis est: Σ. *εἰς ἀνεπίβαρα*, Syrus noster *נמשכו* interpretatus est. Etiam hujus cap. v. 12. pro Hebr. *נִצְחָה*, O. *ἀνήφθη*. Σ. *ἀνεπίβατος ἐγένετο* 86. 88.

JEREM. X. 5. *כְּחִמָּר מְקֻשָּׁה הַפָּה וְלֹא יִדְבְּרוּ*. *Columnae illi tornatae sunt similes*, (Hieron. *In similitudinem palmae fabricatae sunt*) *neque loquuntur*. O. vacat. E ceteris interpretibus nihil omnino affert Montef. Syrus noster in

ܡܡܘܨܘܢܐ, non video.”—*Spohn*. Vera Symmachi interpretatio hujus vocabuli est ea quam supra citavimus, *προέδωκαν*. Hanc autem cum versione Syr. conciliare non admodum difficile est. Scilicet pro ΠΠΟΕΔΩΚΑΝ Syrus in apographo suo aut legit, aut legere sibi visus est ΠΠΟCΔOKAN, quod Syriace est ܡܡܘܨܘܢܐ. Sed major inest difficultas, a Spohnio praetermissa, in vocabulo ܡܡܘܨܘܢܐ, Norbergio *additi sunt*, quod ܡܡܘܨܘܢܐ sonaret. Deficientibus Lexicis, nihil certi afferri posse videtur, praesertim cum de vera significatione Hebr. מְמַסְסִים inter doctos disputetur.

JEREM. XIII. 10. הַהֲלֵכִים בְּשִׁרְרוֹת לֶבָם וַיִּלְכְּבוּ אֶת־הָאָזְנוֹת הַיְהוָה. O'. . . . καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων. Quae desunt in LXX. Montef. ex Cod. Jes. sic supplet: A. Θ. οἱ πορευόμενοι ἐν τῇ εὐθύτητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρίας. ✕ οἱ πορευόμενοι ἐν τῇ σκολιότητι τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρίας. Parsonsius ex eodem libro affert: ✕ οἱ πορευθέντες ἐν σκολιότητι καρδίας αὐτῶν πονηρίας, quae a fragmento Montefalconii posteriori non diversa esse videntur, et Aquilae deberi recte colligit Spohnius, collato xi. 8. ubi Aquilae ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ, ἐν σκολιότητι, Symmacho ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ, ἐν ἀρεσκείᾳ, vindicat Syrus noster. Prior versio (cui Θ. non A. Θ. praefigendum) ea est, quae in textu Syro-hex. sub ✕ legitur. Restat Symmachi interpretatio, ex marg. Syro-hex. nunc exscribenda: ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ. Spohnius, praeunte Norbergio, vertit: *qui praecincti incedunt in beneplacito* (ἐν ἀρεσκείᾳ) *cordis sui, eos qui adhaeserunt* (ἐκολλήθησαν) *diis mendacibus*. Symmachi Graeca sic fidenter repono: τοὺς ὀδεύοντας (Symm. Psal. xlix. 23. lv. 14. Eccles. vi. 9. in Syro-hex.) ἐν τῇ ἀρεσκείᾳ τῆς καρδίας αὐτῶν, τοὺς ἀκολουθοῦντας θεοῖς ψευδέσι.

JEREM. XIII. 21. מַה־תֹּאמַרְי בְּיַד־יְהוָה עָלְיָךְ וְאַתָּה לְמַדַּתְוֹתָם עָלְיָךְ אֲלֵהֶם לְרִאשׁוֹן. Quid dices cum animadvertet in te (Deus)? et tu docuisti eos (hostes) esse super te duces in caput. O'. τί ἔρεῖς ὅταν ἐπισκέπτονται σε; καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ μαθήματα εἰς ἀρχήν. Symmachi duo fragmenta tradidit nobis Syrus. Primum est: ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ, quod Norberg. vertit, *examinaverit te* (Spohn. ἐξετάσῃ σε); *tu enim docuisti*: quasi ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ activum sensum induere posset, cum manifeste sit passivum verbi ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ, quod pro Graecis ζητεῖν, ἐκζητεῖν, ἐπιζητεῖν constanter adhibet Noster. Alterum fragmentum est: ܠܫܘܒܘܬܘܢܐ

ⲓⲗⲟⲓⲙ; ⲗⲓⲛⲁ ⲟⲩⲙⲁⲗ, *super* (s. *contra*) *seipsam assuefecit principatum*. Hic fortasse haesissem, nisi mihi adesset adjutor optimus Parsonsius, qui de Syro nostro parum sollicitus, integram Symmachi interpretationem e libris pretiosissimis 86. 88. exscripsit: Σ. τί ἐρεῖς ὅταν ἐπιζητηθῆ (ζητηθῆ 88.) παρὰ σοῦ; σὺ (vitiosum οὐ est in Codd.) γὰρ ἐδίδαξας αὐτοὺς κατὰ σεαυτῆς συνήθεις (σκυλλθεῖς mendose 88. *συνήθης* pro *ἡβῆ* dixit Symm. Psal. liii. 14.) ἐν ἀρχῇ. Apparet igitur Syrum pro veris κατὰ σεαυτῆς (s. καθ' ἑαυτῆς) *συνήθεις ἐν ἀρχῇ* corrupta καθ' ἑαυτῆς *συνήθισεν ἀρχήν*, in apographo suo habuisse.

JEREM. XVII. 26. ⲏⲗⲁⲩⲏⲧⲏⲛⲏ, *et ex humili* (regione). Ο'. καὶ ἐκ τῆς πεδινῆς. "Aquila ⲓⲗⲟⲓⲙ, *limite*. Sed haec notio non quadrat. Forte legendum ⲓⲗⲟⲓⲙ [sc. Σεφηλὰ, ut LXX. verterunt Jerem. xxxii. 44. etc.] Symm. ⲓⲗⲟⲓⲙ, *profundo*."—*Spohn*. Symmachotribuendum est τῆς κοιλάδος. Vid. Hex. Obad. 19. et Parsons. Append. ad Jerem. xxxix. (Hebr. xxxii.) 44. in quibus locis eadem exstant vocabula Hebr. Syr. Gr. Aquilae ⲏⲗⲁⲩⲏⲧⲏⲛⲏ est ἡ πεδινὴ (Obad. l. c.) s. ἡ ταπεινὴ Jerem. xxxii. 44. xxxiii. 13. Vocabulum Syr. ⲓⲗⲟⲓⲙ, auctore Castello, non modo est *limes, ora, extremitas*, sed etiam *radix montis*, Graece ὑπώρεια (Suidae ἡ ὑπὸ τὸ ὄρος πεδιάς) quae vox Aquilae vindicanda est, praeter hunc locum, Jos. xv. 33. ubi in Hexaplis pro ἐν ὑπερωρία incerti interpretis, repudiata Montefalconii conjectura ἐν ὑπερορία, Scharfenbergius ἐν ὑπωρεία reponendum censuit. Codices hexaplares ibid. inter ὑπορία, ὑπερορία, et ὑπωρεία fluctuant.

JEREM. XVIII. 3. ⲉⲗⲏⲧⲏⲛⲏⲧⲏⲛⲏ. Ο'. ἐπὶ τῶν λίθων. Parsonsius ex 86. 88. ut videtur, exscripsit: A. Σ. Θ. ἐπὶ τοῦ ὄργανου. Distinctius Syrus noster Symmacho quidem assignat ⲉⲗⲏⲧⲏⲛⲏⲧⲏⲛⲏ, ἐπὶ τοῦ ὄργανου; Aquilae autem ⲉⲗⲏⲧⲏⲛⲏⲧⲏⲛⲏ, quod non cum Spohnio verterim, ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, ⲉⲗⲏⲧⲏⲛⲏⲧⲏⲛⲏ, sed ἐπὶ τοῦ ἄκμονος. Vid. Job. xli. 16. in Syro-hex.

JEREM. XVIII. 14. ⲏⲗⲟⲓⲙ ⲉⲗⲏⲧⲏⲛⲏⲧⲏⲛⲏ ⲉⲗⲏⲧⲏⲛⲏⲧⲏⲛⲏ. Hieronymus vertit: *Nunquid deficiet de petra agri nix Libani? aut evelli possunt aquae erumpentes, frigidae et defluentes?* Ο'. μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας *μαστοὶ* (ἑσπῆ) ἢ χιῶν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου; μὴ ἐκκλίνη ὕδωρ βιαίως ἀνέμῳ φερόμενον; In loco vexatissimo Hexapla Graeca ne scintillam quidem lucis afferunt; Syriaca autem Aquilae et Symmachi insigne fragmentum nobis tradiderunt:

Syro-hex. אֲבָרָהֶם habet, in Graeco est *σπαράσσεται*, quod cum Hebr. שָׁרַחַח commutarunt LXX. 2 Reg. xxii. 8. et Aq. Jerem. xlv. 7. Praeterea in praesenti loco ad vocab. *ἐκμανήσονται* Parsonsius citat: A. Σ. *σπαραχθήσονται*. 86. 88. quod fragmentum ad שָׁרַחַח , non ad שָׁרַחַח pertinere quivis videt. Graeca igitur sic fortasse constituenda: A. *καὶ συσσεισθήσονται καὶ παρανομήσουσι*. Σ. *καὶ σπαραχθήσονται καὶ θορυβήσουσι*.

JEREM. XXV. (Gr. xxxii.) 30. $\text{רֹגֵז־לֵךְ אֶשְׁׁרִי אֶשְׁׁרִי}$. *Rugiendo rugiet* (Deus) *contra habitaculum suum*. Ο'. *λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ*. Hujus clausulae in textu Syro-hex. duplex exstat versio, quae cum lectione Cod. 88. omni ex parte consentit: *βρυχώμενος βρυχήσεται ἐπὶ ὠραιότητος ἢ ἰασμοῦ ὡς αὐτοῦ λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ*. In margine Syro-hex. legitur: Σ. *ἐπὶ τῇ θελήσει αὐτοῦ* (שָׁרַחַח ; אֲבָרָהֶם , אֲבָרָהֶם). Trium interpretum versiones sic exhibent 86. 88. A. Θ. *ὠρόμενος ὠρύζεται ἐπὶ τῆς εὐπρεπείας αὐτοῦ*. Σ. *βρυχώμενος βρυχήσεται ἐπὶ τῇ θελήσει αὐτοῦ*. His collatis, propendeo in sententiam, verba [*ἢ ἰασμοῦ ὡς*] in textum Syro-hex. ex sequenti clausula invecta esse; notamque hexapla rem hoc modo describendam esse: Ο'. *λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ*. A. *βρυχώμενος βρυχήσεται ἐπὶ ὠραιότητος αὐτοῦ*. Σ. *βρυχώμενος βρυχήσεται ἐπὶ τῇ θελήσει αὐτοῦ*. Θ. *ὠρόμενος ὠρύζεται ἐπὶ τῆς εὐπρεπείας αὐτοῦ*. Transeamus ad proxima, quae paullo difficiliora sunt. Hebr. $\text{כִּרְבִּיבֵי דָרְדָרִים יִנְיְוּ}$. *Celeusma instar calcantium edet*. Ο'. *καὶ οἶδε* (Syr. ܩܪܝܘܬܐ) *ὡσπερ τρυγῶντες ἀποκριθήσονται*. Eadem habet in textu Syrus; in margine autem: A. *πατούντων* (s. *πατούντες*) *ἀποκριθήσεται* (אֲבָרָהֶם ; אֲבָרָהֶם). Σ. *ληνοπατούντων* (s. *ληνοπατούντων*) *ἐξάρξει* (אֲבָרָהֶם ; אֲבָרָהֶם ; Syr. ܩܪܝܘܬܐ) est pro *ἐξάρχειν* LXX. Psal. cxlvi. 7. Jesai. xxvii. 2. Pro *ὡσπερ τρυγῶντες* Hexapla dant: Σ. *ὡσπερ οἱ ληνοπατούντες*. Aquilae fragmentum resarciendum videtur ex verbis quae in praecedenti clausula pro insititiis notavimus [*ἢ ἰασμοῦ ὡς*]: A. *ἰασμὸν ὡς πατούντες ἀποκριθήσεται*; Symmacho fortasse tribuendum: *κατάλεγμα* (Vid. Hexapla Ezech. ii. 10.) *ὡς ληνοπατούντων ἐξάρξει*. Hieronymus ad loc. "Cumque ille rugierit, instar calcantium in torcularibus celeusma cantabitur, et in effusione sanguinis mutui carmen lugubre concinetur, quod Symmachus *κατάληγμα* (immo *κατάλεγμα*, a *καταλέγεσθαι*, *δδύρεσθαι τὸν τεθνεῶτα* Hesych.) Aquila *ἰασμὸν* vocat." Non tamen dissimulandum est, haec non prorsus conspirare cum iis quae Aquilae et Symmacho in Append. Parsons. tribuuntur: A. *καὶ ἦδὲ ὡς πατούντες καταλέξουσιν*. Σ. *κατάλεγμα ὡς πατούντων ἐξάρξει*. 86. 88.

violenter agens, אַפֶּרְתָּ affert; h. e. Bugato vertente, *nocentis*. Difficultas de *duplici* Symmachi versione non tollitur. Unum mihi succurrit: Syrum interpretem, post versionem totius clausulae confectam, perspexisse vim Graeci vocab. παραπρολέγοντι non satis clare a se explicatam esse, adeoque priori interpretationi praemissum voluisse אַפֶּרְתָּ, *nocenti*, quo praepositioni παρά quodammodo satisfaceret.

JEREM. XXXI. (Gr. xxxviii.) 2. אֶפְרַתָּה וְיִרְמְיָהוּ. Ο'. μετὰ δολωμάτων ἐν μαχαίρα. Syrus noster affert: אַפֶּרְתָּ אֶפְרַתָּה וְיִרְמְיָהוּ. Symmachi Graeca in Hexaplis exstant: Σ. λαὸν σεσωσμένον ἐκ μαχαίρας. Aquilae Syriaca vulgo intelligunt: *populus deletus* (s. *populum deletum*) *gladio*, neglectis punctis quae pluralem indicant. Proculdubio vertendum: A. μετὰ ἐξαιφθέντων μαχαίρα.

JEREM. XXXI. (Gr. xxxviii.) 11. יְהוָה. Ο'. ἐξείλατο αὐτόν. Syrus Aquilae vindicat אֶפְרַתָּה, et roboravit eum, in quo miror non haesisse antecessores meos. Equidem suspicor legendum אֶפְרַתָּה, a verbo אָפַר, *affinitatem contraxit, jure propinquitatis redemit*, quod pro Gr. ἀγχιστεύειν adhibet Noster Ruth iii. 13. Psal. lxxi. 14. In loco Psalmi Aquilae versionem ope Syri nostri sic constituo: A. ἐξ ὀφλήματος καὶ ἀδικίας ἀγχιστεύσει τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ τιμηθήσεται τὸ αἷμα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Prior clausula non legitur in Hexaplis.

JEREM. XXXI. (Gr. xxxviii.) 20. וְיִרְמְיָהוּ. Propterea strepunt viscera mea ei. Ο'. διὰ τοῦτο ἔσπευσα (alii ἐπεσκεψάμην, ut Syro-hex. in marg.) ἐπ' αὐτῷ. A. ἔτι διὰ τοῦτο ἤχησεν ἡ κοιλία μου αὐτῷ. Σ. πάλιν διὰ τοῦτο ἐταράχθη τὸ ἐντὸς μου. Sic 86. 88. deficientibus Hexaplis. Similia affert Syrus noster: A. commota sunt viscera mea ei (אֶפְרַתָּה אֶפְרַתָּה). Σ. conturbata sunt vasa interiora mea super eum (אֶפְרַתָּה אֶפְרַתָּה). Discrepantia quae est in Aquilae fragmento inter ἤχησεν et ἐσεισθη (אֶפְרַתָּה) sanari potest, legendo אֶפְרַתָּה (ἤχησαν Psal. xxxviii. 7.) pro אֶפְרַתָּה; nisi forte ad duplicem hujus interpretis editionem referenda sit.

JEREM. XXXII. (Gr. xxxix.) 17. אֵלֹהִים לֹא יִפְתָּח. Non est mirabilis prae te res ulla. Ο'. οὐ μὴ ἀποκρυβῆ ἀπὸ σοῦ οὐθέν. A. οὐκ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ σοῦ πᾶν ῥήμα. 86. 88. Sed Prov. xxx. 18. ἀδυνατοῦντα pro אֵלֹהִים Symmachus dixit,

Aquila autem ἐθαυμαστώθησαν. Quin et in praesenti loco Syrus affert: A. καὶ οὐ θαυμαστώθησεται (𐤀𐤏𐤃𐤁𐤀𐤃) ἀπὸ σοῦ πᾶν ῥήμα. Σ. καὶ οὐκ ἀδυνατήσκει (𐤀𐤏𐤃𐤁𐤀𐤃) σοι.

JEREM. XXXIII. (Gr. xl.) 10. 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏. *Ita ut non sit homo, neque habitator, neque pecus.* O'. παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνος. Versio Syro-hex. in textu habet, secundum Latina Norbergii: *ut non puer factus sit homo* (𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏) ❖ καὶ παρὰ τὸ μὴ εἶναι (𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏) ❖ οἰκοῦντα, καὶ παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον. Sed pro 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 manifeste legendum 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏, (παρὰ τὸ) μὴ εἶναι ἄνθρωπον. Error, ut videtur, non Codici Mediolanensi, sed apographo ejus a Norbergio festinanter descripto imputandus; cujusmodi σφάλματα non pauca indicavit Bugatus in Monito ad Daniel. pp. 165–168.

JEREM. XXXIV. (Gr. xli.) 18. 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏. *Coram me, vitulum quem in duas partes secuerunt, et transierunt per partes ejus.* O'. κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτῷ. A. ἐνώπιον τοῦ μόσχου οὗ διήλθον εἰς δύο, καὶ διήλθον ἀναμέσον τῶν διχοτομημάτων αὐτοῦ. 86. 88. Prius διήλθον pro 𐤓𐤁𐤀𐤏 vix sanum esse potest. Syrus noster in textu habet: . . . ὃν ἐποίησαν ❖ εἰς δύο ἄ καὶ διήλθον ❖ ἀναμέσον τῶν δ. αὐτοῦ ἄ. Idem in marg. pro ὃν ἐποίησαν affert: 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏. Spohnius juxta Complutensem interpretatus est, ὃν ἔκοψαν, invito usu vocabuli Syriaci, quod Graece διεμέρισαν s. διεῖλον sonat. Proinde in lectione Codd. 86. 88. corrigendum videtur, οὗ διεῖλον εἰς δύο.

JEREM. XXXVII. (Gr. xliv.) 13. 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏, *tu deficiens (es).* O'. (πρὸς τοὺς Χαλδαίους) σὺ φεύγεις. A. αὐτομολεῖς. Σ. πίπτεις. Sic 86. 88. Sed quisvis intelligit, πίπτειν Aquilam magis sapere, Symmachum vero αὐτομολεῖν. Et sic Syrus noster: A. σὺ πίπτεις (𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏). Σ. αὐτομολεῖς (𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏). Hic apponendus videtur alius locus xxxviii. 19. ut comparatione facta vera utriusque ratio clarior evadat. Hebr. 𐤀𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏. *Ego timeo Judaeos qui defecerunt ad Chaldaeos.* O'. ἐγὼ λόγον ἔχω τῶν Ἰουδαίων τῶν πεφευγόντων πρὸς τοὺς Χαλδαίους. Aquilae fragmentum solus Syrus servavit: A. ἐγὼ μεριμνῶ (𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏) ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων τῶν πεπτωκότων (𐤓𐤁𐤀𐤏 𐤓𐤁𐤀𐤏) πρὸς τοὺς Χαλδαίους. Symmachi versio et Syriace et Graece (se. in Appendice

Parsons. ex Cod. 86.) exstat: Σ. ἐγὼ ἀγωνιῶ (אֲנִי לֹא־אֶחְיֶה) διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἀυτομολήσαντας (אֲנִי לֹא־אֶחְיֶה) πρὸς τοὺς Χαλδαίους.

JEREM. XXXVIII. (Gr. xlv.) 2. לֹא־אֶחְיֶה. O'. εἰς εὐρημα. A. Σ. εἰς σκῆλα. 86. 88. Syrus noster: אֲנִי לֹא־אֶחְיֶה. Norbergius: A. *in ictum*. S. *in praedam*. Scilicet Syr. אֲנִי לֹא־אֶחְיֶה Lexica interpretantur, *saxetum*, *percussio*, *plaga*, *ictus*; repugnante tam hoc loco quam xlix. 32. ubi pro eodem Hebraeo Syrus Aquilae tribuit אֲנִי לֹא־אֶחְיֶה, cum in Codd. 86. 88. diserte legatur: A. εἰς σκῆλα. Itaque in praesenti loco Syriaca Graece verterim: A. εἰς σκῆλα. Σ. εἰς προνομήν. Duo vocabula ejusdem significationis in unum contraxit scriba Codd. 86. 88. A. Σ. εἰς σκῆλα.

JEREM. XXXVIII. (Gr. xlv.) 26. מִפְּלִי־אֲנִי תְּחַתֵּי לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. *Deposui deprecationem meam coram rege*. O'. ῥίπτω ἐγὼ τὸ ἐλεός μου κατ' ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως. Syrus noster Aquilae vindicat: אֲנִי לֹא־אֶחְיֶה, h. e. βάλλω ἐγὼ τὴν δέησίν μου, ad stylum istius interpretis accommodate. Sed contra assurgunt Codd. 86. 88. qui Symmacho tribuunt: προσπίπτω τῷ βασιλεῖ ἵνα ἐλεηθῶ; Aquilae autem, ῥίπτω ἐγὼ εἰμι τὸν ἐλείσμον μου ἐνώπιον τοῦ βασιλέως: quae fortasse ad vetustiore[m] ejus editionem pertinent. Utut sit, vox ἐλείσμος Lexicis addenda.

JEREM. XXXIX. (Gr. xlvi.) 10. הַיְרֵי־הַקְּלָיִם, *tenuiorum*. O'. τῶν πενήτων. Syrus noster affert: A. *exsecrabilium* (אֲנִי לֹא־אֶחְיֶה). "Est falsa versio τοῦ ἀραιῶν Aq. Psal. lxxxii. 3. sive ἀραιουμένων Aq. 2 Reg. iii. 2."—*Spoln.* Hoc verius. Alio loco Jesai. xxxviii. 14. pro Hebr. הַיְרֵי־הַקְּלָיִם, Codd. 86. 88. Aquilae tribuunt: ἀραιώθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου; ubi proculdubio reponendum ἠραιώθησαν.

JEREM. XLIII. (Gr. l.) 10. וְנָטַח אֶת־שַׁפְרֵרִי עָלֵיהֶם. (Vocabulum שַׁפְרֵר s. שַׁפְרִיר, quod non nisi h. l. legitur, Gesenio est *stragula*, qua solium vestitum est; Rosenmuellero, *splendidum tentorium*.) O'. καὶ ἀρεῖ τὰ ὄπλα (+ αὐτοῦ Alex. Syro-hex.) ἐπ' αὐτούς. Vulg. *et statuet solium suum super eos*. Hexapla, quae hanc clausulam silentio praetereunt, ex Append. Parsons. augeri possunt: A. καὶ ἐκτενεῖ (εὐτενεῖ 88.) τὸ σπείρωμα (σπείρωκα 88.) ἐπ' αὐτούς. Σ. καὶ ἐπιθήσει τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς. 86. 88. Ubi forma rarior, sed non rejectitia, σπείρωμα (a σπειροῦν, quod, teste Eustathio, valet τὸ σπαργανόν) est, nī fallor,

vestis qua quis se involvat. Ceterum in vocabulo Hebr. ἄπαξ λεγόμενον, non mirum est Aquilam in versione sua recensenda plane diversam interpretationem probasse, id quod ex Syro nostro certissime colligo. Is enim affert: .וּ | ܘܦܫܘܬܐܘܢ ܘܡܢ ܕܡܘܬܐ ܕܡܘܬܐ, h. e. A. S. ὡν κατέκρυψα καὶ ἐκτενεί τὸ σκάλιστρον. Scilicet ܘܦܫܘܬܐܘܢ est Graecum vocab. Syriacis literis scriptum, quod ut clarius fieret, interpres ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΡΟΝ (sic) in marg. appinxit. Norbergius notat: “Vox Graeca σκάλιστρον hic posita, incertae mihi est notionis, nisi eadem sit cum σκαλιστήριον, sarculum.” Spohnius confert Chaldaicum ܡܘܫܘܟܐܘܬܐ, palatium, ad sententiam eorum qui vocab. Hebr. per tentorium regale explicant, accedens. Schleusnerus in Lex. V. T. s. v. ܘܦܫܘܬܐܘܢ, σκέπαστρον, rependum judicat, quod in fragmento Symm. Job. xxiv. 15. reperitur. Equidem de Symmacho (cujus nomen fortasse non nisi ad primam personam κατέκρυψα pro κατέκρυψας pertinet) nihil affirmo: Aquilae vero, post tam disertum Syri interpretis testimonium, σκάλιστρον vindicandum esse certissimum puto. Secundum hanc interpretationem, propheta, in subjugatione et vastatione Aegypti per Nebucadnezarem describenda, ad novam imaginem transit, et extendet sarculum suum super eos, agricolae more, qui glebam induratam sarculo subigit. Sed ut imaginis proprietates manifestior evadat, ad versum 12. transeamus.

JEREM. XLIII. (Gr. 1.) 12. ܝܕܒ-ܗܝ ܗܘܝܗ ܗܘܝܗ ܗܘܝܗ ܗܘܝܗ ܗܘܝܗ. Et involvet terram Aegypti, ut pastor involvit vestem suam. Ο. καὶ φθειρίει γῆν Αἰγύπτου, ὡς περ φθειρίζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. Hic quoque Hexapla otiantur, sed Parsonsius e Codd. 86. 88. excerpit: A. καὶ ἀναβαλεῖται γῆν Αἰγύπτου. Σ. καὶ περιβαλόμενος (s. περιλαβόμενος). Θ. καὶ περιβαλεῖ. Etiam hic Syrus noster in prorsus diversa abit: .וּ | ܘܦܫܘܬܐܘܢ ܘܡܢ ܕܡܘܬܐ ܕܡܘܬܐ, h. e. Norbergio vertente, A. S. et excutiet bolos Aegypti, quemadmodum versantur boli “Sed haec vix sana sunt: vox enim ܘܦܫܘܬܐܘܢ mihi molesta est, et mendum in ea suspicor.”—Spohn. Syr. ܘܦܫܘܬܐܘܢ est pro Gr. βῶλος, Ezech. xvii. 7. 10. pro βόλαξ, Job. vii. 5. et ab Hebraeo ܡܘܫܘܟܐܘܬܐ non ita absonum est. Hesych. βόλαξ, βῶλος, γῆ. Verbum ܘܦܫܘܬܐ significat *racemare*, *spicilegium facere*, Gr. καλαμάσθαι, Jud. xx. 45. Jesai. iii. 2. xxiv. 13. inde accurate *exquirere*, ἐρευνᾶν s. ἐξερευνᾶν, ut Aq. Amos vii. 14. ubi vide. Sed cum sensu *investigandi* Aquilae magis familiare est verbum σκαλεύειν, e. g. Psal. lxxiii. 7. A. σκαλεύσει σκαλευόμενος. Σ. ἐξερευνῶν ἐξερευνήσει. Psal. lxxvi. 7.

A. καὶ ἐσκάλευσε τὸ πνεῦμά μου. Σ. καὶ ἀνηρέυων τὸ πν. μου. Θ. καὶ ἐξηρέυνησε τὸ πν. μου. Conjectio igitur in praesenti loco Aquilam scripsisse, καὶ ΣΚΑΛΕΥΣΕΙ τοὺς βόλους Αἰγύπτου; Symmachum vero, καὶ ἐξερευνήσει τοὺς β. Αἰγύπτου; quorum versiones, ad sensum non dissimiles, uti ei mos est, in unam coalescere fecit Syrus. Conjecturae meae si quid omnino tribuendum est, causam perspectam habemus, cur in v. 10. idem Aquila de Nebucadnezare dixerit, καὶ ἐκτενέει τὸ ΣΚΑΛΙΣΤΡΟΝ ἐπ' αὐτούς.

JEREM. XLIV. (Gr. li.) 14. מִי־לֹא־יָצָא מִן־הַבַּיִת, nisi elapsi. Ο'. ἀλλ' ἢ οἱ ἀνασεσωσμένοι. Σ. ἀλλ' ἢ ἐάν τινες διαφύγονται 86. 88. Cujusvis est corrigere διαφύγονται. Sed verior correctio, ni fallor, est διαφυγόντες, secundum Syrum nostrum, ܘܡܝܢܗܘܢ ܐܘܬܝܪܘܢ ܘܠܘܢܝܘܬܝܗܘܢ ܘܠܘܢܝܘܬܝܗܘܢ. Inseite Spohnius: nisi homines qui ἔφευξαν (!).

JEREM. XLIV. (Gr. li.) 19. הַבְּרָכָה יִשְׂמְחוּ, placentas ad colendum eam (s. ad formandum eam in idolum). Ο'. χαῶνας. Syrus noster in textu: χαῶνας ✕ καὶ σόββα ܘ. Idem in marg. A. in mala affectione (ܠܘܡܝܘܬܘܢܝܘܬܝܗܘܢ, ἐν κακοπαθείᾳ s. κακώσει). Σ. τῷ γλυπτῷ αὐτῆς (ܘܠܘܬܝܗܘܢ). Hinc Hexapla emaculanda: ✕ Σ. καὶ Σόββα. Ἄλλος· καὶ τῶν γλυπτῶν αὐτῆς.

JEREM. XLVI. (Gr. xxvi.) 15. מַדְרֵגַתְּ נִסְרָה וְיָדְךָ מִן־הַחֹמַיִם. Quare prostratus est (unusquisque) fortium tuorum? Ο'. διατί ἔφυγεν ἀπὸ σοῦ ὁ Ἄπις (ἀπὸ σοῦ ὁ Ἄπις om. Syro-hex. et 4 codd.) ὁ μόνος σου; Σ. τί ὅτι συνεψήσθη (corrasus, abreptus est) ὁ δυνατός σου; Sic Cod. 86. Conferendus est Syrus noster: ܘܠܘܬܝܗܘܢ ܘܠܘܬܝܗܘܢ ܘܠܘܬܝܗܘܢ ܘܠܘܬܝܗܘܢ. Norbergius vertit: quare detrusus [?] est simul robustus tuus? Verbum ܘܠܘܬܝܗܘܢ, quod hic pro ἐψήσθη ponitur, deest apud Castellum, qui non nisi ܘܠܘܬܝܗܘܢ, infirmus, imbecillus, habet: ergo illustrationis eget. In loco Jerem. i. 45. ubi Codd. 86. 88. Aquilae tribuunt, ἐὰν μὴ συμψηθῶσι (Hebr. כִּהְפָה, traxit per humum) τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων, Syrus iterum affert, ܘܠܘܬܝܗܘܢ. ܘܠܘܬܝܗܘܢ, non addito ܘܠܘܬܝܗܘܢ. Rursus in loco parallelo Jerem. xlix. 20. ubi LXX. verterunt, ἐὰν μὴ συμψηθῶσι τὰ ἐλ. τῶν πρ. Syro-hex. habet ܘܠܘܬܝܗܘܢ, cujus loco Spohnius tentat ܘܠܘܬܝܗܘܢ, sed longe facilius est ܘܠܘܬܝܗܘܢ. Ex his exemplis patebit, opinor, Syriacum ܘܠܘܬܝܗܘܢ cum Graeco ἐψήσθη s. συνεψήσθη (quod semel quidem, Jerem. xlvi. 33. συνεψήσθη χαρμοσύνη καὶ εὐφροσύνη, per ܘܠܘܬܝܗܘܢ, consumtus est, evanuit, vertit Noster) permutari posse. Restant loca Psal. lxxxvii.

10. cv. 15. quorum in posteriore pro וְזִרְיָ , *macies*, Syrus Aquilae vindicat זֶרְיָ : in priore autem pro וְיָיִן , *oculus meus tabuit*, eidem interpreti tribuitur זֶרְיָ זֶרְיָ . Bugatus *infirmitas*, et *infirmatus est* Latine vertit; de Graecis nihil affirmari potest.

JEREM. XLVI. (Gr. xxvi.) 17. $\text{וַיִּזְרַח הָעֵבֶרִי הַפְּוֹעֵר}$. (Pharao factus est) *tumultuatio*, *praeterire fecit tempus* (s. *locum*) *conductum*. O'. Σαὼν Ἐσβιῆ (Syro-hex. Ἐεβείρ) Μωῆδ . Montef. ex Colbertino edidit: A. . . . $\text{παρήγαγεν ὁ καιρὸς}$. Σ. . . . καιρὸς παρεγένετο . Alia et, ni fallor, veriora affert Syrus noster: A. $\text{ἦχος παρήγαγεν ἐπαγγελίαν}$ (זֶרְיָ זֶרְיָ זֶרְיָ). Σ. καιρὸς παρεγένετο . Cf. Psal. ci. 14. ubi pro Hebr. וַיִּזְרַח , LXX. καιρὸς , Aq. Symm. זֶרְיָ , ἐπαγγελία , habent.

JEREM. XLVIII. (Gr. xxxi.) 4. $\text{הִשְׁמִיעוּ יְעֻקֹּב יְעֻרֵי הַבְּעִי$. *Audire fecerunt clamorem parvuli ejus*. O'. $\text{ἀναγγείλατε εἰς Ζογόρα}$. Montef. ad v. 3. $\text{וְהָיָה קוֹל יְעֻרֵי הַבְּעִי}$ affert: O'. $\text{φωνὴ κεκραγόντων ἐξ Ὠρωναίμ}$ ⊗ κραυγῆν ⊗ Θ. κίνδυνον , notans: "Sic MS. Jes. Dubium autem utrum illa Theodotionis ad $\text{וְהָיָה$ referatur, an ad seq. vocem וְהָיָה , quae significat *vastitatem*." Immo certum est ex Syro-hex. et Cod. 88. Theodotionis ⊗ κίνδυνον ad וְהָיָה in v. 5. pertinere; ⊗ κραυγῆν vero ad וְהָיָה in v. 4. ubi Syrus noster: Σ. $\text{ἀκουστήν ποιήσατε κραυγῆν, τὰ νήπια αὐτῆς}$ (זֶרְיָ זֶרְיָ זֶרְיָ). Subjiciam Aquilae versionem ex libris 86. 88. petitam: A. $\text{ἀκουτίσατε φωνῆν οἱ μικροὶ αὐτῆς}$, ubi pro φωνῆν in 88. est αυτην . Num forte Aquilae vindicandum Homericum αὐτήν ?

JEREM. XLVIII. (Gr. xxxi.) 5. $\text{כִּי מַעְלֵה הַקְּלָחֹת בְּבָבִי יַעֲלֶה-בָּבִי}$ (In Kri est וְהָיָה .) *Nam ascensum Lachithae cum fletu ascendet (vir) fletus* (i. e. *flentes*). O'. $\text{ὅτι ἐπλήσθη Ἀλώθ ἐν κλαυθμῷ ἀναβήσεται κλαίων}$. In Hexaplis nihil est auxilii. Parsons. in Appendice affert: Ἀλώθ Σ. τῆς πλακωτῆς . 86. A. Λουῖθ . Σ. τοῖς πλακωτοῖς . 88. Porro notanda est varietas Codicum 22. 36. etc. $\text{ὅτι ἐνεπλήσθη Ἀλλῶθ κλαυθμοῦ}$: διὰ γὰρ τῆς ἀναβάσεως τῆς πλακῶδους ἀναβήσεται κλαίων ἐν κλαυθμῷ; quam ex duplici versione conflata esse nemo non videt. Syrus noster integram Symmachi interpretationem habet, quae nunc exscribenda est: זֶרְיָ זֶרְיָ זֶרְיָ זֶרְיָ זֶרְיָ זֶרְיָ זֶרְיָ זֶרְיָ , h. e. Norbergio vertente: *per enim ascensum incrustati bipennis in fletu ascendit ploratus*. Hic audiendus est Spohnius. "Non dubito quin quaedam h. l. in mendo

jaceant. Nam אַפְּסַד mihi videtur vox Graeca πλακός, quare verterem: *in ascensu obductae tabulae*: hoc esset Hebr. תַּיִל, et forte legebatur in Graec. Symm. πλακώδους, quod Syrus interpres vertit, *obductae tabulae*. Eadem quoque ratio videtur esse verborum sine auctore in margine positorum: אַפְּסַד אַפְּסַד אַפְּסַד אַפְּסַד, quae Norberg. reddidit, *super enim ascensu, qui est bipennisiferorum*; sed vertenda sunt, *super enim ascensu tabulae*; Graece, διὰ γὰρ τῆς ἀναβάσεως τῆς πλακώδους, ut Cod. Norimb. habet." Dubitari non potest, Syriaca anonyma ad lectionem Codicum 22. 36. etc. διὰ (Syrus ἐπι) γὰρ τῆς ἀ. τῆς πλακώδους pertinere, tantum corrigendo אַפְּסַד pro אַפְּסַד. Norbergii bipennis ad Castellum auctorem referenda est, qui habet אַפְּסַד, securis, quae notio a nostro loco prorsus aliena est. In versione Symmachi epitheton אַפְּסַד אַפְּסַד Latine verterim, non *obductae tabulae*, sed *obductae tabulis* s. *erustis*, uno vocabulo *incrustatae*, quod non video cur non τῆς πλακωτῆς, a πλακώω, *incrusto*, Graece dici possit. Atque id ipsum Symmacho in Cod. 86. vindicari jam vidimus. Verto igitur: Σ. διὰ γὰρ τῆς ἀναβάσεως τῆς πλακωτῆς ἐν κλαυθμῷ ἀναβήσεται κλαυθμός.

JEREM. XLIX. (Gr. xxx.) 2. וְהָיָה בְּהַרְבֵּיתָא וְהָיָה בְּהַרְבֵּיתָא. *Fietque in tumulum devastationis, et filiae ejus.* Ο'. καὶ ἔσονται εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀπόλειαν, καὶ βῶμοι αὐτῆς. Syrus affert: אֲדִידֹו אַפְּסַד אַפְּסַד אַפְּסַד. Spohnius infeliciter tentat: A. καὶ εἰς σποδιὰν καταφθαρήσεται, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς. Sed אַפְּסַד Graece est χῶμα LXX. Job. xvii. 16. xx. 10. Theod. Jesai. xxxiv. 7. et χῶμα pro ἕη Aquila interpretatus est Jos. xi. 13. Jerem. xxx. 18. Vera Aquilae Graeca legi possunt in Append. Parsons. ubi A. Σ. καὶ ἔσται εἰς χῶμα ἠφανισμένη, καὶ αἱ θ. αὐτῆς. 86. 88.

JEREM. L. (Gr. xxvii.) 7. קְרַבְּתָא קְרַבְּתָא. *mansio justitiae.* Ο'. νομὴ δικαιοσύνης. Syrus noster Symmacho tribuit, אַפְּסַד אַפְּסַד אַפְּסַד, quod *habitaculo justo* interpretatus est Norberg. quasi scriptum fuisset אַפְּסַד. Graeca tam Symmachi quam reliquorum servaverunt Codd. 86. 88. A. Θ. εὐπρέπεια δικαιοσύνης. Σ. τῷ κατοικιστῇ τῷ δικαίῳ. Syr. אַפְּסַד אַפְּסַד, κατοικιστῆς, Lexicis addendum.

JEREM. L. (Gr. xxvii.) 26. וְהָיָה בְּהַרְבֵּיתָא וְהָיָה בְּהַרְבֵּיתָא. *Venite ei a fine* (i. e. undiquaque). Ο'. ὅτι ἐληλύθασιν (X ἀπὸ αὐτῆς ✓ Syro-hex.) οἱ καιροὶ αὐτῆς. Syrus noster: A. ἔλθετε (s. δεῦτε, οὐ) ἀπὸ πέρας (אַפְּסַד אַפְּסַד). Σ. εἰσέλθετε εἰς αὐτὴν πάντες.

Paullo post, כְּמוֹ עֲרָמִים הָיָה, *aggerate eam sicut acervos*. O'. καὶ ἐρευνήσατε αὐτὴν ὡς σπήλαιον. Idem Syrus: A. ἀποσκοποῖσατε αὐτὴν (ܫܢܘܩܘܥܘܫܘܢܝܘܬܐ. Vid. Aq. Psal. lxxvii. 5. cxviii. 118.) ὥσπερ οἱ σωρεύοντες (ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ. Vid. Syro-hex. Prov. xxv. 22.) Σ. ἐξάρσατε αὐτὴν (ܫܢܘܩܘܥܘܫܘܢܝܘܬܐ) ὡς γλωσσόκομον (ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ).

JEREM. L. (Gr. xxvii.) 36. הָרַב הַלְּבָבִים וְהַלְּבָבִים. *Gladus adversus mendaces (hariolos) et stultescent*. O'. vacat. ✕ A. μάχαιραν ἐπὶ τὰ μαντεῖα αὐτῆς, καὶ ἐξαρθήσονται. Sic Parsonsii XII. (= Cod. Jes.) "Huic lectioni praefigitur in Cod. 86. A. Σ. Θ. in Cod. 88. tantum Θ."—Parsons. Est sane Theodotionis, ut mox apparebit. Interpres Syro-hex. in textu supplet: ✕ μάχαιραν ἔπι τοὺς μάντευσ (ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ) αὐτοῦ, καὶ ἐξαρθήσονται. In marg. idem affert: A. πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς (ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ), καὶ ἀφροισθήσονται (s. ἀνοητισθήσονται s. μωρανθήσονται, Syr. ܘܢܘܩܘܪܝܘܬܐ). Σ. ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτῆς, καὶ κοπώθησονται (ܘܩܘܪܝܘܬܐ), quasi in Hebraeo legisset וְהָיָה). Graeca Symmachi exhibet in textu Cod. 51. supplens: μάχαιραν ἐπὶ τοὺς βρ. αὐτῆς, καὶ κοπώθησονται: μάχαιραν ἐπὶ τὰ μαντεῖα αὐτῆς, καὶ ἐξαρθήσεται. Quin et Parsons. in Append. affert: Σ. ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτῆς, καὶ κοπώθησεται. 86. 88. sed incaute ad v. 37. ἐπὶ τοὺς θησαυροὺς κ. τ. ε. refert. Postremo in loco Jerem. xlvi. (Gr. xxxi.) 30. pro Hebr. וְיִיבֶן לְבָבִים, teste Syro nostro, Aquila scripsit, καὶ οὕτως τὰ ἐκλεκτὰ (ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ) αὐτοῦ; Symm. vero, οὕτως ὁ βραχίων αὐτοῦ.

JEREM. L. (Gr. xxvii.) 45. אֲנִי יְהוָה וְיִשְׂרָאֵל יְהוָה. *Certissime distrahent eos parvuli gregis*. O'. ἐὰν μὴ διαφθαρή τὰ ἄρνια τῶν προβάτων αὐτῶν. Syrus noster affert: {ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ} {ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ} {ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ} {ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ}. Norbergius: A. *invehentur*. S. *deridebunt* (Spohn. μωκήσουσι) *eos minimi gregum*. De vocabulo ܫܘܪܘܘܢܝܘܬܐ monuimus ad Jerem. xlvi. 15. Hic quidem feliciter accidit ut Graeca utriusque interpretis servaverint Codd. 86. 88. A. ἐὰν μὴ συμψηθῶσι τὰ ἐλάχιστα Σ. ἐὰν μὴ διασύρωσω αὐτοὺς οἱ μικροὶ

JEREM. LI. (Gr. xxviii.) 27. כִּי לֹא יִשְׁמַח אֱלֹהִים בְּיָמֵי הַלְּבָבִים, *sicut locusta hirsuta* (ὀρθόθριξ Gesen.) O'. ὡς ἀκρίδων πλῆθος. Syrus noster affert: A. Σ. βροῦχον (ܘܪܘܚܘܢ. Vid. Joel. i. 4. in Syro-hex.) Idem addit: {ܘܪܘܚܘܢ} {ܘܪܘܚܘܢ} {ܘܪܘܚܘܢ}. "A. ܘܪܘܚܘܢ. Vox mihi ignota, quam, si placet, conferas cum ܘܪܘܚܘܢ, λῶτος, apud Castellum. S. *commotionem*."—Norberg. "Vox Syriaca male descripta mihi videtur. Omnia enim tentavi, quibus lux quaedam voculae illi affunderetur, sed sine

successu. Forte a עָל , *volare*, derivandum est.—*Spohn*. Pro עָל rescribendum videtur עָל ל , *non volans*, quod bruchi epitheton est. Quod ad Symmachum attinet, recte vidit Spohnius, Syr. עָל non vertendum esse *commotionem*, sed *terrificum*, Graece, ut ei visum est, $\delta\rho\theta\omicron\tau\rho\iota\chi\omicron\upsilon\acute{\nu}\tau\alpha$; et certe $\delta\rho\theta\omicron\tau\rho\iota\chi\epsilon\acute{\iota}\omega$ pro עָל adhibet Symm. Psal. cxviii. 120. Sed in locis Jerem. v. 30. xviii. 13. Syrus noster $\phi\rho\iota\kappa\acute{\alpha}$ per עָל interpretatus est, neque aliter h. l. vertendum, testantibus libris 86. 88. ubi est: A. Σ . $\acute{\omega}\varsigma$ βροῦχον φρικτόν. Secundum conjecturam meam, nota hexaplaris erit: A. $\acute{\omega}\varsigma$ βροῦχον ἄπτερον s. ἄπτιλον. Σ . $\acute{\omega}\varsigma$ βροῦχον φρικτόν.

JEREM. LI. (Gr. xxviii.) 38. $\text{יְהִדְוּ בְּכַפְיָיִם יִשְׂאָגוּ נְעָרָיו}$. *Simul ut juvenes leones rugient, rudent.* O'. ὅτι ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν (+ οἱ παῖδες αὐτῶν Syro-hex.). Syrus affert: A. $\delta\xi\nu\theta\eta\sigma\omicron\nu\tau\alpha\iota$ (עָל עָל). Vid. Middeld. ad Jesai. xlv. 12.) $\acute{\omega}\varsigma$ σκύμνοι ἐρεύζονται (עָל עָל). Vid. Hos. xi. 10. Amos iii. 4. 8.) οἱ παῖδες αὐτοῦ. Parsons. in Append. exscripsit: A. Θ . ορευζονται. Σ . ορυσσονται. 86. 88. Corrige: A. Θ . ἐρεύζονται. Σ . ὠρύσσονται.

JEREM. LI. (Gr. xxviii.) 59. $\text{וְיִשְׂרָיָהוּ שֶׁר־מְנַנְיָהוּ}$. *Et Seraias erat supremus cubicularius* (Rosenm. Margo Vers. Angl.) s. *princeps munerum* (Jarchius) s. *princeps pacificus* (Vers. Angl.) O'. καὶ Σαραίας ἄρχων δώρων. Σ . Σαραίας δὲ ἦν ἐπὶ τῆς ἀναβάσεως. Sic Codd. 86. 88. sed mendose, ut videtur, pro ἀναπαύσεως. Syrus noster: Σ . ἐπὶ τῆς ἀναπαύσεως (עָל עָל).

THRENI.

THREN. I. 6. הַחַיִּים . O'. ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς. Vers. Syro-hex. עָל עָל עָל עָל ; et in marg. עָל עָל עָל עָל , h. e. vertente Middeldorpffio, Σ . ἐξουσία. Sed עָל עָל non cum עָל עָל , sed tantum cum priore vocabulo permu- tandum est, ut Symmacho tribuatur circumlocutio Syriaca עָל עָל , quae Graece sonat τὸ ἀξιοπρεπὲς s. ἡ ἀξιοπρέπεια. Vid. Hexapla ad Psal. lxxxix. 16. ubi in Hebr. est עָל , in Graecis Symmachi τὸ ἀξιοπρεπὲς (+ σου) et in marg, Syro-hex. עָל עָל .

THREN. I. 14. עָלְ-עֲצֻנֹתַי יָשְׁתְּרֹנֵי. *Contorta sunt, ascenderunt super collum meum.* O'. συνεπλάκησαν, ανέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου. Pro יָשְׁתְּרֹנֵי Montef. ex Cod. Jes. laudat Σ. κατετρίβην. Plenius Syrus noster: ܐܘܠܠܠܝܢܐ ܠܥܘܠܠܝܢܐ. Middeld. vertit: Σ. κατετρίβην, ζυγὸς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου; a Montefalconio, ut videtur, in errorem inductus. Nam Syriaca aperte sonant: κατετρίβη ὁ ζ. αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τρ. μου. Ceterum notatu dignus est hic usus verbi ܐܘܠܠܠܝܢܐ, *attritus est*, a ܐܘܠܠܐ, *fricuit, limavit*. Cf. quae ad Jerem. x. 5. disputavi.

THREN. I. 16. עֵינַי עֵינַי. O'. ὁ ὀφθαλμός μου. Syrus noster in textu: ὁ ὀφθαλμός μου ✕ ὁ ὀφθαλμός μου ✓. Idem in marg. ܐܘܠܠܐ ܘܝܢܐ, h. e. Σ. *sine quiete*. “Aut corruptam continet lectionem, aut justo suo loco est remotum.” —Middeld. Fortasse legendum ܐܘܠܠܐ ܘܝܢܐ, ἀδιαλείπτως (Rom. i. 19. 1 Thess. v. 17.) quod Symmachianum est vocabulum, ad vehementiam ploratus, quam scriptor Hebraeus per repetitionem vocis עֵינַי indicavit, exprimendam inserviens. Nescio an eodem pertineat vocula אַעַי, quae in uno libro 88. ante ὁ ὀφθαλμός μου inserta est.

THREN. II. 2. בְּעֶבְרֹתָיו. O'. ἐν θυμῷ αὐτοῦ. Syrus affert: ܐܘܠܠܐ ܘܝܢܐ ܘܝܢܐ. Middeldorpfius: “A. *sine mora*. Σ. ἐν ὀργῇ. Sed verba illa, Latine apposita, ad Aquilam pertinere nequeunt.” Fallitur. Audiamus Bugat. ad Psal. lxxxiv. 4. “Aq. *Collegisti omnem incunctationem tuam*. Pro *incunctationem* Hebraeus habet עֲבָרָה, quam vocem Aq. saepissime reddit ἀνυπερθεσία, uti Hos. v. 10. Amos i. 11. Psal. vii. 7. et alibi . . . Vox porro ἀνυπερθεσία a Syro interp. modo redditur ܐܘܠܠܐ ܘܝܢܐ Thren. ii. 2. modo ܠܘܠܠܐ ܘܝܢܐ Psal. vii. 7. modo ܠܘܠܠܐ ܘܝܢܐ ܘܝܢܐ, uti in hoc loco [viciosum, ut videtur, pro ܠܘܠܠܐ ܘܝܢܐ ܘܝܢܐ] quarum omnium dictionum eadem est radix ܘܠܠܐ, *distulit, cunctatus est*.” Addo Prov. xv. 22. ubi pro ὑπερτίθενται in Syro-hex. est ܘܠܠܐ; et Ezech. vii. 7. ubi Symmacho Hieronymus tribuit, *et non recrastinationis*; Syrus autem, ܠܘܠܐ ܘܝܢܐ, Graece fortasse, οὐδὲ μετὰ ὑπερθέσεως.

THREN. II. 5. תְּאַנְיָה וְאַנְיָה, *moerorem et moestitiam*. O'. ταπεινωμένην καὶ τεταπεινωμένην. Syrus noster: ܐܘܠܠܐ ܘܝܢܐ ܘܝܢܐ. Middeld. vertit: A. θρήνοι καὶ lamenta. [Fort. θρήνους καὶ ὀδυρμοὺς.] Σ. καὶ κατόδνον [κατόδνον] *vociferantis*. In loco parallelo Jesai. xxix. 21. Symmachi versio

est κατώδυνος καὶ ὠδυνωμένη. Hic autem Syriaca verti non possunt nisi καὶ ὀδύνην κατοδυνωμένου s. κατοδυνωμένων. Nimirum pro ܥܕܝܢܐ legendum aut singulare ܥܕܝܢܐ, aut plurale ܥܕܝܢܐܝܢ; quorum hoc legitur in Syro-hex. Ezech. ix. 4. pro κατοδυνόμενοι, illud Jerem. xxxi. 18. pro ὀδυνόμενος.

THREN. III. 16. וַיִּנְרַם בְּרִצְיָא וְנִשְׁבַּח הַקְּפִישׁ וְנִשְׁבַּח הַקְּפִישׁ. *Et comminuit glarea dentes meos, obruit me cinere.* Ο'. καὶ ἐξέβαλε ψήφω ὀδόντας μου, ἐψώμισέ με σποδόν. Deficientibus Hexaplis, Syrus noster affert: ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ. Middel. tentat: A. *excussit* ψήφω ὀδόντας μου, σποδῶ . . . Σ. ἐξέβαλε ψήφοις καὶ *excussit* ὄστρακα ἐν τοῖς ὀδοσί μου, κατεχώννυσε (!) με σποδῶ. Syr. ;ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ. Nostro est pro ἐξέπεσεν (ἄρθος) Job. xiv. 2. xv. 30. Inde ;ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ, quod legitur Dan. iv. 11. ubi Theod. ἐκτινάξατε (τὰ φύλλα) interpretatus est. Nota hexaplaris sic fortasse describenda est: A. ἐξετίναξε ψήφω ὀδόντας μου, σποδῶ . . . Σ. ἐξέβαλε ψήφοις καὶ ἐξετίναξεν ὄστρακα ἐν τοῖς ὀδοσί μου, κατέχωσέ με σποδῶ. Nisi forte interpret noster in apographo Graeco invenerit: Σ. ἐξέβαλε ψήφοις καὶ ἐξωστράκισε τοὺς ὀδόντας μου; ubi ἐξωστράκισε, *testis eiecit*, idem fere sonat ac ἐξέβαλε ψήφοις, et pro mera amplificatione habendum est.

THREN. III. 33. וַיִּנְרַם בְּרִצְיָא וְנִשְׁבַּח הַקְּפִישׁ, *et moerore affecit.* Ο'. καὶ ἐταπείνωσεν. (Alii καὶ ἀπόσπαστο.) Syrus noster Aquilam laudat: ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ. "A. *ad liberandum* ποιήσει. Sed hoc fragmentum ad hunc versum pertinere nequit."—Middel. Pertinet, opinor, sed Symmachum magis quam Aquilam refert. Veritas: *ἵνα ἀπαλλαγῆναι ποιήσῃ*. Exempla circumlocutionis per *ποιεῖν* Symmacho perquam familiaris cumulavi ad Job. xxxii. 13–17.

THREN. III. 59. וַיִּנְרַם בְּרִצְיָא וְנִשְׁבַּח הַקְּפִישׁ, *incurvitatem s. perversitatem meam* (h. e. *injurias mihi ab hostibus illatas*). Ο'. τὰς παραχάς μου. Syrus noster Symmacho tribuit ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ, quod Graece sonat, ἢ ἠδικήθην, non, ut Middeldorpfius vertit, ἢ ἠδίκησα.

THREN. IV. 9. וַיִּנְרַם בְּרִצְיָא וְנִשְׁבַּח הַקְּפִישׁ. Ο'. οἱ τραυματαί. Margo Syro-hex. ad hunc locum exhibet sine nomine auctoris, ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ ܕܡܝܢ ܩܘܪܝܢܐ ܕܥܕܝܢܐ, quod Middeld. interpretatus est, *percussi*, sensu mihi quidem prorsus ignoto. Vocabulum Graece sonat ἀφορισμένοι, et

pertinet, ni fallor, ad vers. 7. ubi in fragmento Symmachi a Montefalconio exscripto, pro his, ἄχραντοι ἀφωρισμένοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, Syrus noster habet, Ναζιραῖοι ἄχραντοι ὑπὲρ χιόνα.

THREN. IV. 21. יְהַרְהַרְתִּי, et nudabis te. Ο'. καὶ ἀποχεεῖς. Syrus Symmacho adjudicat ܠܘܕܘܕ, Graece, ni fallor, ἀσχημονήσεις, nudam te exhibebis. Vid. nos in Indice Graeco ad S. Chrysost. in Epistolas Paulinas. Sic Ezech. xxiii. 29. pro γυμνῇ καὶ ἀσχημονοῦσα (Hebr. עֲרִי) Syrus noster habet ܠܘܕܘܕ ܠܘܕܘܕ.

THREN. V. 22. נִסִּי אִם־מִן־פְּנֵינוּ. Nisi forsitan prorsus nos repudiasti. Ο'. ὅτι ἀπωθούμενος ἀπόσω ἡμᾶς. “Σ. si vero expectaveris (Δα|; Δδ| ܠܘܕܘܕ) ἀποδοκιμάζων (Δα| ܠܘܕܘܕ ܦ. Sic edidit Middeld. lapsu operarum, ut videtur, pro ܠܘܕܘܕ) ἡμᾶς. Sed non intelligo quomodo Symm. talia ex Hebraicis haurire potuerit.” Syriaca sonant: εἰ δὲ διαμένεις ἀποδοκιμάζων ἡμᾶς; quae sensum Sacri Codicis non male exponunt.

EZECHIEL.

EZECH. III. 15. מְשֻׁמֵּם, stupens. Ο'. ἀναστρεφόμενος. Hieronymus: “Pro eo quod nos diximus *moerens* . . . Theodotio transtulit, *admirans*, ut stuporem prophetae iniquitates eorum cernentis exprimeret. Aquilae vero secunda editio, quam Ebraei κατ’ ἀκρίβειαν nominant, transtulit ἡρεμάζων, *quiescens et seorsim positus*.” Cum his conciliari nequit Syrus noster, qui Symmacho et Theodotio vindicat, ܠܘܕܘܕ ܠܘܕܘܕ, *habitans*. Sed corruptela hic subest, utrum in Codice Mediol. an in Norbergii apographo, incertum est. Corrigo ܠܘܕܘܕ ܠܘܕܘܕ, h. e. ἀδημονῶν, ut Symm. Psal. cxv. 2. (Hebr. cxvi. 11.) ubi Syrus habet ܠܘܕܘܕ ܠܘܕܘܕ. Conjecturam meam certo certiore facit Parsons. in Append. ad h. l. afferens: Σ. ἀδημονῶν. 86. 88. Literae ܘ et ܐ, in scriptura Estranghela facillime inter se permutantur. Cf. ad Amos ix. 13. Middeld. ad Mic. v. 6. Theodotio, si quid video, θαμβῶν s. θαμβούμενος interpretatus est.

EZECH. V. 6. וְהָיָה כְּמִשְׁפְּחֵי לְרִשְׁעָה מִן־הַגּוֹיִם. Et rebellavit adversus statuta mea magis impie quam gentes exterarum. Ο'. καὶ ἐρεῖς τὰ δικαίωμάτα μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ τῶν ἔθνῶν. Ex Append. Parsons. Hexapla sic augenda sunt: A. καὶ

Conferri potest Jerem. iii. 19. ubi pro יִצְרָאֵל Syrus Symmacho adjudicat אֲדָמָה, non addito אֲרָם; quod ne forte legentibus ambiguum sit, apponit Graecis literis ΘΡΗΣΚΙΑ (sic). Quod vero ad alteram interpretationem Symmacho ascriptam, στάσις, attinet, equidem errorem suspicor. Nam in libris 86. 88. Aquilae tribuitur στάσεις (fort. στάσις); et fieri potest ut Hieron. per *firmamentum* στάσιω intellexerit, non στερέωμα. Restat tertius interpres Theodotio, cui Montef. *fundamentum* assignat, cum apud Hieron. sit *fortitudo*, et in 86. 88. Θ. δυνάμεις (δύναμις). Sic Syrus: Θ. δύναμις (אֲדָמָה) ἐστὶ πάσαις ταῖς γαίαις.

EZECH. XX. 37. הַרְבֵּיתִי אֶתְכֶם בְּרֶבֶב וּבְרֶבֶב. *Et adducam vos in vinculum foederis.* O'. καὶ εἰσάξω ὑμᾶς ἐν ἀριθμῷ. Montef. ex Cod. Jes. addi jubet: ✕ A. Θ. τῆς διαθήκης. Interpres Syro-hex. in textu habet ✕ τῆς διαθήκης. Idem in marg. Σ. καὶ καθαρῷ (אֲדָמָה) ὑμᾶς ἐν ἀννυλῷ (אֲדָמָה) τῆς συνθήκης. Θ. καὶ διάξω (אֲדָמָה) ὑμᾶς ἐν τῇ παραδόσει (אֲדָמָה) τῆς συνθήκης. Syr. אֲדָמָה secundum Castellum est *inauris, circulus narium*; sed si libris 86. 88. fides habenda, hic pro Graeco κλοιὸς ponitur. Hi autem praebent: Σ. καὶ καθαρῷ ὑμᾶς διὰ κλοιοῦ ✕ τῆς συνθήκης. Θ. ἐν τῇ παραδόσει ✕ τῆς διαθήκης. A. ἐν δεσμοῖς ✕ τῆς διαθήκης.

EZECH. XXII. 18. אֲדָמָה, *in scoriam.* O'. ἀναμειγμένοι. Hieronymus: "Verbum Ebraicum SIG, Symmachus *scoriam*, Aquilae prima editio *στέμφυλον* et *γίγαρτον*, quod utrumque *acinnum vinacii* significat, interpretati sunt. Secunda autem ejus translatio et LXX. *vertere commixtionem.*" Codices 86. 88. ad v. 19. pro אֲדָמָה, O'. εἰς σύγκρασιω μίαν, praebent: A. κρᾶμα. Σ. σκωρίαν. Θ. γίγαρτα. Syrus autem ad v. 18. affert: Σ. σκωρία (אֲדָמָה אֲדָמָה, *mixtura faeculenta*. Cf. Bugat. ad Psal. cxviii. 119.) Θ. εἰς γίγαρτον (אֲדָמָה. Ponitur pro ῥῶξ Jesai. xvii. 6.) Deinde in fine versiculi Hebraeus habet: אֲדָמָה אֲדָמָה אֲדָמָה. O'. ἀργυρίου ἀναμειγμένος ἐστὶ. Hic codices supradicti afferunt: A. κρᾶμα ἀργυρίου ἦσαν. Σ. σκωρία ἀργυρίου ἐγένοντο. Θ. γίγαρτῶδες (sic pro אֲדָמָה Theod. Jesai. i. 25.) ἀργύριον ἐγενήθησαν. Cum his conferendus Syrus noster: Σ. *mixtura faeculenta* (σκωρία). Θ. εἰς ἀργύριον אֲדָמָה ἐγενήθησαν. Vox אֲדָמָה, Castello ignota, videtur significare *faeculentus, scoria abundans*, a nomine אֲדָמָה s. אֲדָמָה, quod pro σκωρία posuit Noster in fragmento Symm. Psal. cxviii. 119. Cum vero γίγαρτον improprie de *purgamento argenti* dicatur (ut apud Theod. in hoc loco, et Symm. Prov. xxv. 4. κάθαιρε γίγαρτα ἐξ

ἀργύρου) Theodotionis versio a Syro allata non discrepat ab ea quam servaverunt Codices 86. 88. *eis ἀργύριον γιγαρτώδες ἐγενήθησαν.*

EZECH. XXIII. 32, 33. *וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה*. (Calicem) *profundum et latum; erit (tibi) in risum et in subsannationem, amplae capacitatis. Ebrietate et moerore repleberis.* O'. (τὸ ποτήριον) τὸ βαθὺ καὶ τὸ πλατὺ ☩ Θ. καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ εἰς μυκτηρισμὸν καὶ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι μέθην, καὶ ἐκλύσεως πλησθήσῃ. Syrus noster affert: *וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה*. Quae Graece sic converterim: Σ. ἡ βαθεῖα καὶ εὐρύχωρος (vid. Psal. ciii. 25. Jesai. xxxiii. 21.) ἔσται (male Norberg. *eris*) εἰς γέλωτα καὶ εἰς λαλίαν, ἢ πολλοὺς χωροῦσα μέθης καὶ ἀνιάσεως πλησθήσῃ. In posteriore clausula constituenda opem tulerunt Codd. 86. 88. ubi haec leguntur: Σ. ἀπολυε (sic) χωροῦσα μέθης καὶ ἀνιάσεως; quae vicissim ex versione Syriaca emaculanda sunt. Vox ἀνιάσις Lexicis addenda.

EZECH. XXIII. 34. *וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה*. *Et exsuges, et testas ejus (calicis) rodes (s. lambes) et ubera tua convelles.* Mire verterunt O'. καὶ τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω. Sic etiam Syro-hex. sed praemisso ☩ καὶ ἐκστραγγιεῖς αὐτὸ καὶ (σισμῶν). Vid. Symm. Psal. lxxiv. 9.) Drusius ex incerto interp. affert: καὶ ἐκστραγγιεῖς, καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ καταφαγῆ, καὶ τοὺς μαστοὺς σου κατατιλεῖς. Codd. 86. 88. habent: A. Σ. Θ. καὶ τὰ ὄστρακα αὐτοῦ κατατρώξεις (—ης 86.) ὡς ὄστρα (καὶ ὡς ὄστρεα 88.) καὶ τοὺς μαστοὺς σου κατατιλεῖς. 86. 88. Verba ὡς ὄστρα superflua esse videri possint, et ex corrupta repetitione τοῦ ὄστρακα nata. Sed legebantur a Syro, qui Symmacho adjudicat: *et testas ejus comedes, sicut ossa (אֵסֶה אֶת הָעוֹצָה) et ubera tua depilabis (אֶת הַמָּוֶה)*. Nimirum addidit ea interpres, ut vim Hebraei *גָּרַם*, *ossa derosio*, accuratius exprimeret.

EZECH. XXVII. 11. *וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה וְיִגְוֹן תְּפִלְאָה*. O'. φύλακες. Hieronymus: “Verbum GAMADIM Aquilae prima editio *Pygmaeos* [a נִמְרוֹ, *cubitus*, quasi *cubitales homines*], Symmachus *Medos* [וְיִגְוֹן מְדִים], Septuaginta *custodes*, Theodotio *Gomadim*, ipsum Hebraicum, interpretati sunt.” Haec sua fecit Montef. assumpto Cod. Jes. qui Symmacho tribuit, ἀλλὰ καὶ Μῆδοι. Quæri potest, quænam sint Aquilae curae posteriores. Itaque addam ex Codd. 86. 88.

A. τετελεσμένοι [quasi a מַבְּרֵי, *perfecit*]. Σ. Μῆδοι. Θ. Γομαδέμ. Syrus autem affert: Σ. ἀλλὰ καὶ Μῆδοι. Θ. καὶ Γυμαδέμ. A. *San est et non est* (אֵלֵם | אֵו . | אֵלֵם | וּס). "Quo haec obscura pertineant, non intelligo."—*Norberg*. Pertinent, nī fallor, ad vocabulum מְבָרֵי, *Javan*, in initio vers. 13. ejus loco LXX. Ἐλλὰς posuerunt, Aquila vero et Symm. tam hic quam v. 19. Ἰαουὰν, Syriace אֵו. Itaque pro אֵו . |, quod nullum sensum praebet, corrigo אֵו . |, cui statim subjeitur, nominis Hebraei explicandi gratia, אֵלֵם | וּס אֵלֵם |. Hoc quidem nos docet Hieron. ad v. 19. "JAVAN Graeciam sonat, quae interpretatur, *est et non est*." Scilicet Hebraei, gens excogitandis etymis nata, quomocumque extuderunt hunc sensum ex מְבָרֵי, *est*, אֵלֵם, *et*, et אֵו, *non est*.

EZECH. XXVII. 35, 36. רָעִמּוּ פָּנִים: כְּהָרִים. *Commoti erant vultibus Mercatores.* Ο. καὶ ἐδάκρυσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Ἑμποροί. Syrus noster: מְבָרֵי | אֵו, אֵו | אֵו, אֵו. Quod Graece sic vertendum: Σ. μεταμορφωθήσονται τὰ πρόσωπα τῶν ἐμπόρων. Sic apud Symm. Psal. xxxiii. 1. pro Graecis μετεμόρφωσε τὸν τρόπον, Syrus dedit, אֵו | אֵו, אֵו. Eadem locutio אֵו | אֵו est pro Graeco ἠλλομόρφωσαν Symm. Ezech. xxxi. 15.

EZECH. XXVIII. 3, 4. בְּלִפְתוֹתַי לֹא עָמְדוּ: בְּהַקְמַתְךָ יַבְתָּבוּנְתָךְ. *Omnia abscondita non latuerunt te: in sapientia tua et in prudentia tua.* Ο. ἡ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῶν; μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου ἢ τῇ φρονήσει σου. In Hexaplis vacat hic locus. E Codd. 86. 88. *lucramur*: Θ. πᾶν κρύφιον οὐχ ὑπερέιχεν σε . . . et v. 4. A. Σ. Θ. τῇ σοφίᾳ σου. Integra Symmachi versio exstat in Syro-hex. Σ. πᾶν ἀπόρητον (אֵו אֵו אֵו אֵו וּ. Vid. Aq. Psal. xxiv. 14.) οὐχ ὑπερήρε σε (אֵו אֵו וּ. Infra xxxi. 8. pro Hebr. אֵו אֵו אֵו, Syrus in marg. sine auctore habet אֵו אֵו וּ; Montef. "Ἄλλος οὐχ ὑπερήραν αὐτόν.) ἐν τῇ σοφίᾳ σου καὶ ἐν τῇ συνέσει σου.

*EZECH. XXXII. 10. יִשְׁעָרֵי עָלְיָךְ יִשְׁעָרֵי. *Cohorrescent super te horrore.* Ο. ἐκστάσει (Syro-hex. addit אֵו ἐπὶ σέ ε) ἐκστήσονται. Syrus noster affert: Σ. ὀρθοτριχῆσουσιν (אֵו אֵו אֵו אֵו אֵו. Cf. Symm. Psal. cxviii. 120. ubi pro ὀρθοτριχῆ ἢ σάρξ μου Syrus habet אֵו אֵו אֵו אֵו אֵו). Θ. φρίξουσιν (אֵו אֵו אֵו).

* A Cap. xxix. 20. usque ad Cap. xxxi. 7. margo Codicis Mediolanensis cum omnibus suis notis praecisus est.

Paullo post est in Hebraeo: וְהָרְדוּ לְרַגְעִים אִישׁ לְנַפְשׁוֹ, et *trepidabunt ad singula momenta quisque propter animam suam*. Ο΄ προσδεχόμενοι τὴν πτώσιν αὐτῶν. Cod. 86. praestat: Α. καὶ ταραχθήσονται εἰς ταραχὴν ἕκαστος τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. Symmachi versio Syro nostro debetur: Σ. καὶ ἐκπλαγήσονται (ܘܥܡܘܢܢܐ. Vid. Pesch. Luc. ix. 43. Supra xxvi. 16. pro הָרְדוּ Symm. interpretatus est ἐκπλαγῆξω, et xxx. 9. τοῦ ἐκπλαγῆξαι pro הָרְדוּ) περὶ τῶν αἰφνιδίων (ܘܥܡܘܢܢܐ ܘܥܡܘܢܢܐ. Vid. Pesch. Luc. ix. 43. Supra xxvi. 16. pro וְהָרְדוּ Codices 86. 88. Symmacho vindicant, περὶ τῶν αἰφνιδίων) ἕκαστος περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

EZECH. XXXIV. 4. וּבְהַזְקָה רַדִּיתֶם אֹתָם וּבַבְּרָרָה. *Et cum violentia dominati estis eis, et cum vexatione*. Ο΄ καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε (X αὐτοῖς < Syro-hex. 88.) μόχθῳ. Codices hexaplares 22. 36. etc. post μόχθῳ add. καὶ ἐν κράτει ἐπαιδεύσατε αὐτὰ καὶ ἐν παιγνίῳ. Sic ἄλλος apud Drus. et Montef. Codici 86. debemus: Σ. μετὰ κράτους ἐπετάσθετε (sic αὐτοῖς: ubi pro ΕΠΕΤΑΘΕΤΕ rescribendum ΕΠΕΤΑCCEΤΕ. Syrus noster affert: ܘܥܡܘܢܢܐ ܘܥܡܘܢܢܐ. Graece: Σ. καὶ μετὰ κράτους ἐπετάσσετε (sic xxix. 15. pro רָדוּתִי רָדוּתִי Symm. juxta Cod. 86. ἵνα μὴ ἐπιτάσσοσιν) αὐτοῖς εὐφραϊνόμενοι (s. ὅτε ἠὺφραίνεσθε). Idem subjungit: Θ. καὶ ἐν κράτει ἐπαιδεύετε (non ἐπαιδεύσατε).

EZECH. XLII. 12. פֶּתַח בְּרֵאשׁ הַדָּרְךָ הַדָּרְךָ בְּפִנֵּי הַהֲדָרֶת הַיְגִינָה. *Ostium (erat) in initio viae, viae (inquam) ante maceriem recte aptatam*. Ο΄ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ περιπάτου, ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου. In loco obscuro Syrus commode affert: Σ. θύρα ἐν ἀρχῇ τῆς ὁδοῦ, ἥτις ὁδὸς ἦν (ܘܥܡܘܢܢܐ ܘܥܡܘܢܢܐ. Vid. LXX. Dan. iii. 1. Aq. 4 Reg. xi. 8.) τοῦ οἴκου τῆς ἀναχωρήσεως (ܘܥܡܘܢܢܐ. Pōnitur pro ἀναχώρησις Symm. Psal. liv. 7. pro μετακίνησις LXX. Zech. xiii. 1. pro μέταρσις Aq. Psal. xxx. 19. ubi vid. Bugat.) Ubi valde notabilis est Symmachi versio vocabuli ἄπαξ λεγομένου הַיְגִינָה, quod cum Talmudico הַיְגִינָה, *decens, conveniens*, conferunt Lexicographi. Rectius, ni fallor, pro substantivo habuit Symm. ut vel ex nomine הַיְגִינָה in statu constructo posito apparet. Per ὁ οἶκος τῆς ἀναχωρήσεως intelligere licet *conclave semotum s. interius, Anglice, a withdrawing room*.

EZECH. XLIII. 7. וּבַבְּרָרָה מְלִכְיָהֶם בְּמוֹתָם (In aliis exemplaribus est בְּמוֹתָם). *Et cadaveribus regum suorum (in) excelsis eorum (s. cum morerentur)*.

Ο'. καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσφ' αὐτῶν. Post αὐτῶν Codices hexaplares 22. 23. 36. etc. add. ἀποθανόντων αὐτῶν. Syrus noster affert: Θ. καὶ ἐν τοῖς πτώμασιν (ⲓⲃⲁⲛ) τῶν βασιλέων αὐτῶν τῶν *prostratorum* (ⲁⲗⲁⲃⲁⲛⲓⲃⲁⲛ). Sic vertit Norbergius, ac si ⲁⲗⲁⲃⲁ ab ⲁⲗ, *dejecit*, derivari possit, quod secus est. Pro ⲁⲗⲁⲃⲁⲛⲓⲃⲁⲛ, quae vox nulla esse videtur, confidenter repono ⲁⲗⲁⲃⲁⲛⲓⲃⲁⲛ, *τεθνηκότων* s. ἀποθανόντων.

EZECH. XLVII. 5. ⲙⲓⲛⲓⲛⲓⲛⲓⲛⲓⲛ. Quoniam intumuerant aquae. Ο'. ὅτι ἐξύβριζεν (+ τὸ ὕδωρ Comp. Ald. Alex. et libri fere omnes.) Versio Syro-hex. est: ⲓⲃⲁⲛ ⲟⲟⲟⲓ ⲁⲗⲁⲃⲁⲛⲓⲃⲁⲛ ⲁⲗⲁⲃⲁ, h. e. vertente Norbergio, *quia pluit, difflebat aqua*. Sed manifesto legendum, uno vocabulo, ⲁⲗⲁⲃⲁⲛⲓⲃⲁⲛ, *ebulliebat*, a verbo ⲁⲗⲁⲃⲁⲛⲓⲃⲁⲛ, *ebullivit, efferbuit*. Pro ἐξύβριζεν afferunt ἔβραζεν 22. 231. ἐκβράζον 23. Theodoret. et margo Cod. Jes. apud Montef. ἔβραζεν 48. 51. ἐξέβρουζεν 147. Ex his scripturis aut ἔβραζεν aut ἐξέβραζεν in suo apographo invenit Syrus. Porro idem in marg. duplicem habet varietatem: (ⲟⲟⲟⲓ) ⲁⲗⲁⲃⲁⲛⲓⲃⲁⲛ, quod Norberg. perperam vertit, *superbientes*, cum nihil aliud sonare possit nisi *probro afficiebat*, h. e. ἐξύβριζεν: et ⲁⲗⲁⲃⲁⲛⲓⲃⲁⲛ, *praevalebat*, quod pertinet ad Symmachi versionem, quam integram versuum 3-5 affert Syrus. Versio ejus v. 5. haec est: Σ. καὶ διαμετρήσας χιλίους, ὀχτὸς (ⲓⲃⲁⲛ. Vid. Symm. Psal. lxiv. 10.) ὃν οὐκ ἠδυνήθην διελθεῖν, διότι κατίσχυε (s. ὑπερίσχυε s. κατεκράτει) τὸ ὕδωρ τὸ βαθὺ τοῦ ὀχτεοῦ τὸ ἀδιάβατον (s. τοῦ ἀδιαβάτου.)

DANIEL.

DAN. II. 35. ⲁⲛⲓⲃⲁⲛ ⲓⲃⲁⲛ ⲁⲗⲁⲃⲁⲛⲓⲃⲁⲛ. Sicut gluma ex area aestiva, et sustulit illa ventus. Ο'. ὡσεὶ λεπτότερον ἀχύρου ἐν ἄλωνι, καὶ ἐρρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος. Θ. ὡσεὶ κοινορτὸς ἀπὸ ἄλωνος θερυνῆς, καὶ ἐξῆρεν αὐτὰ τὸ πλήθος τοῦ πνεύματος. Aquilae versionem, non aliunde notam, affert Syrus noster: A. ὡς ἀχυρὴ (ⲓⲃⲁⲛ) ἀπὸ ἄλωνος θερυνῆς, καὶ ἦρεν αὐτὰ τὸ πνεῦμα. Syriacum ⲓⲃⲁⲛ, *pulvis paleae, gluma*, praeter hunc locum legitur apud Nostrum Mich. iv. 12. in fragmento Symmachi, quod Graece non exstat; necnon Jesai. xvii. 13. ὡς χυοῦν (ⲓⲃⲁⲛ) ἀχύρου, ubi inutilem emendationem ⲓⲃⲁⲛ edidit Middeld. In loco Sap. Salom. v. 15. ὡς πάχυη ὑπὸ λαίλαπος διωχθεῖσα λεπτή, pro πάχυη, quod

Syris est ܠܚܡܘܢ s. ܠܚܡܘܢ , versio Pesch. habet ܠܚܡܘܢ , secundum conjecturam Kreysigii ab uno libro comprobata, ἀχυνη . Hesych. ἀχυνη , τὸ ἀχυρον ὡς δ' ἀνεμος ἀχυρας φορέει. (Hom. II. E'. 499.)

DAN. III. 2. $\text{ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ}$.
 O'. τοπάρχας καὶ ὑπάτους, διοικητὰς καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν κατὰ χώραν, καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην. Θ. καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ τυράννους καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν. Symmachi versionem affert Syrus: $\text{ܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ}$. Quae sic Graece describenda videntur: Σ. καὶ τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἐπὶ τῆς γνώσεως, τοὺς γαβδαρηνοὺς (Cf. Ezr. i. 8.) τοὺς θαβδαρηνοὺς, τοὺς θαβθαίους, καὶ πάντας τοὺς ἐξουσιαστὰς (s. ἐξουσιάζοντας) τῶν πόλεων. Ad voc. ܠܚܡܘܢܝܢ interpres annotat, *scientia, sive divinatio* (ܠܚܡܘܢܝܢ). Scilicet forma ܠܚܡܘܢܝܢ , quae apud Castell. non comparet, referenda est ad ܠܚܘܡܝܢ , *hariolus*, qui etiam Graecis est *γνώστης* (e. g. 4 Reg. xxi. 6.) Eodem pertinet Symmachi effatum Jesai. xlvii. 10. ἡ γνώσις σου αὐτὴ ἐξηπάτησέ σε, ubi *γνώσις*, ut h. l. in malam partem de *artibus magicis* intelligenda.

DAN. III. 22. $\text{ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ}$. O'. ἐπειδὴ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγε. Θ. ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ β. ὑπερίσχυεν: uterque bene. Syrus noster Symmacho tribuit: $\text{ܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ ܘܠܚܡܘܢܝܢ}$. Bugatus: eo quod verbum regis inobservatum erat; nullo sensu. Frequens est apud Nostrum forma ܠܚܡܘܢܝܢ , rarius ܠܚܡܘܢܝܢ , pro Graeco *παρεκλήθη*: e. g. LXX. Jud. ii. 18. Aq. Jerem. iv. 28. xviii. 8. xx. 16. xxvi. 3. etiam ܠܚܡܘܢܝܢ Symm. Jon. iv. 2. ubi Cod. 86. *παρακαλούμενος* habet. Conjectio igitur in nostro loco Symmachum scripsisse, διὰ τὸ τὸ ῥῆμα τοῦ β. *ἀπαράκλητον* (*indeprecabile*) εἶναι, sensu rariori, sed legitimo, quem cum magis vulgari, *inconsolabile*, Syrus miscuisse videtur.

DAN. III. 30. O'. οὕτως οὖν βασιλεὺς τῷ Σ. Μ. 'Α. ἐξουσίαν δούς. Θ. τότε ὁ β. κατέθυνε (ܠܚܡܘܢܝܢ , *promovit*) τὸν Σ. Μ. 'Α. Teste Syro nostro, Symmachus vertit: οὕτως ἐκ τούτου ὁ βασιλεὺς *in gubernatione constituit* (ܠܚܡܘܢܝܢ) τὸν Σ. Μ. 'Α. Sic Bugatus. Graeca locutio, ni fallor, est ἐν προκοπῇ ἐποίησε. Pro Hebr. ܠܚܡܘܢܝܢ Symmacho vindicaturus sum *προκόπτειν* Psal. xlv. 5. Ezech. xvi. 13. xvii. 9. in quibus omnibus locis Syro-hex. vertit ܠܚܡܘܢܝܢ .

Verbum Syr. ܘܢܦܝܢ, auctore Castello, in Pael significat *adulatus est*; e. g. pro *κολακεύων* Job. xix. 17. in Syro-hex. est ܘܢܦܝܢ. In Ethpaal igitur regulariter valeret, *blanditus* s. *demulsus est*, etiamsi exempla deessent. Sed non desunt. Nam Psal. xviii. 8. pro Hebr. יָנֵף, *simplex*, quod Aquila constanter vertit *θελγόμενον*, Syrus noster habet ܘܢܦܝܢ, ad quem locum Bugatus ad praesens Hoseae exemplum provocat.

AMOS.

AMOS VII. 14. ܘܢܦܝܢ ܘܢܦܝܢ, *decerpens sycomora*. O'. *κνίζων συκάμυνα*. Montefalconii nota hexaplaris est: A. *ἐρευνῶν συκομόρους*. Σ. *ἔχων συκομόρους*. Θ. *χαρακῶν συκαμίνους*. Quae Hieronymum et Theodoretum auctores habent. De scriptura Theodotionis ambigitur. Certe *χαρακῶν* habet Hieron. sed in Latinis, *vellicans*. Theodoreti verba sunt: Ἦκουσα δὲ τινος τῶν ἐκεῖθεν διηγουμένου, ὡς ὁ τούτων καρπὸς οὐ πεπαίνεται, μὴ πρότερον τομὴν τινα βραχεῖαν δεξάμενος. Τοῦτο τοίνυν εἰκὸς νενοηκέναι τοὺς O'; καὶ τὸ κνίζων ἀπὸ τοῦ χαρακῶν (Coislin. *χαράσσω*) ἢ συλλέγων *τεθεικέναι*. Idem paullo ante: ὁ δὲ Θ. *χαρακῶν συκαμίνους*; ubi nulla est varietas. Sed *χαρακῶν*, *pedimentis fuleire*, non esse hujus loci sensit J. F. Schleusner. in Opusc. Crit. p. 427. ideoque *χαράσσω*, ex ingenio, ut videtur, reponendum censuit. Nunc Syrum nostrum adeamus, qui affert: ܘܢܦܝܢ ܘܢܦܝܢ. De verbo ܘܢܦܝܢ dictum ad Jerem. xliii. 12. Alterum ܘܢܦܝܢ, teste Castello, est *scidit, amputavit*; et hoc ipso vocabulo Graecum *ἐχάραξε* interpretatus est Noster 4 Reg. xvii. 11. Tandem incidi in locum Suidae, Theodoretum, uti solet, expilantis: *Κνίζων, Ἀκύλας, ἐρευνῶν. Θεόδοτος, χαράσσω. Σύμμαχος, ἔχων ἢ συλλέγων.*

AMOS IX. 1. ܘܢܦܝܢ ܘܢܦܝܢ, *corolla* s. *capitulum columnae*. “Ornamentum in capitulis columnarum, in morem sphaerae, aut calicis corollam floris continens efformatum.”—*Rosenm.* O'. *ἐπὶ τὸ ἰλαστήριον*. Syrus noster affert: ܘܢܦܝܢ ܘܢܦܝܢ. “Montef. ex Symm. attulit *οικοδόμημα ἰλαστήριον*. Prius, *οικοδόμημα*, in ܘܢܦܝܢ, quod Syr. Aquilae tribuit, latere potest. Sed Syr. ܘܢܦܝܢ frustra tentavi.”—*Middeld.* Est ܘܢܦܝܢ, ni fallor, Graecum vocabulum Syriacis literis expressum, *κιβώριον*, quo nomine appellatur 1. *calix floris*

OBAD. V. 20. הַיְהוָה הִלָּח . (Et transmigratio) *exercitus hujus*. Ο' ἡ ἀρχὴ αὐτῆ. Syrus noster affert: $\text{ܘܨܝܕܘܢܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܝܪܐܢܐ}$. "Aquilae ܕܥܝܪܐܢܐ summa obscuritate laborat. Conjicio Syrum scripsisse ܕܥܝܪܐܢܐ , ita ut Aquilae vindicandum sit fragmentum, τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν. Caesar a Lengerke ܕܥܝܪܐܢܐ synonymum vocabuli ܕܥܝܪܐܢܐ , *copia*, declaravit."—*Middeld.* Immo ܕܥܝܪܐܢܐ non est synonymum, sed vitiosa scriptura vocabuli ܕܥܝܪܐܢܐ (non ܕܥܝܪܐܢܐ , quae vox nulla est) *abundantia*, Graece εὐπορία, ut Aquila Hebr. הִלָּח interpretatus est Psal. xlvii. 14. ubi Syrus noster itidem habet ܕܥܝܪܐܢܐ . Etiam Psal. ix. 29. Jerem. xxxiv. 1. ubi Graeca non exstant, pro Hebr. הִלָּח Aquilae ܕܥܝܪܐܢܐ vindicavit Noster. In praesenti loco nota hexaplaris erit: A. εὐπορίας αὐτῶν. Σ. Θ. τῆς δυνάμεως ταύτης.

JONAS.

JON. IV. 8. וַיִּתְעַבֵּר , et viribus defecit (prae aestu). Ο' καὶ ὀλιγοψύχησε. Syrus affert: $\text{ܘܨܝܕܘܢܐ ܕܥܝܪܐܢܐ ܕܥܝܪܐܢܐ}$. *Middeld.* tacite vertit: A. et excanduit [potius, excandescibat.] Σ. Θ. παρελύθη [s. ἐξελύθη]. Cur autem Syriaco ܘܨܝܕܘܢܐ ܕܥܝܪܐܢܐ excandescendi sensum sane huic loco ineptum tribuerit V.D. non video, nisi forte ad radicem ܦܝܪ , unde ܘܨܝܕܘܢܐ ܕܥܝܪܐܢܐ , excanduit, perperam retulerit. Castellus agnoscit nomen ܦܝܪ , gargarizatio oris, necnon Chald. ܦܝܪܦܪ (Psal. xxii. 15.) a ܦܝܪܦܪ , motitavit se, palpitavit, quae notio vocabulo Hebr. satis congruit. Hic nobis venit in auxilium versio Syro-hex. libri Judicum, nuper a doctissimo Rördam in lucem edita. Scilicet Jud. iv. 21. ubi in libris hexaplaribus est ἀπεσκάρισε, palpitans animam exhalavit, Syriacum ܦܝܪܦܪ iterum ἀνακόπτει. Itaque in nostro loco, Aquilae, si non id ipsum ἀπεσκάριζεν, certe vocabulum aliquod cognatae significationis vindicandum videtur.

MICHĀ.

MICH. VII. 17. $\text{כַּיִּסְדֵּי אֲרִי}$, sicut serpentina terrae. Ο' ὄφιοι (ܘܨܝܕܘܢܐ) ܘܨܝܕܘܢܐ . Syrus noster in marg. sine auctore affert: ܘܨܝܕܘܢܐ ܕܥܝܪܐܢܐ , h. e.

vertente Middeld. *ad terram urgens*. Sed חֲבִיבִים quid tandem significare possit, nisi *ἀνδρίζομενος*, ignoro. In marg. Cod. 86. invenio lectionem anonymam *συρόμενος ἐπὶ τῆς γῆς*, Syriace, ܠܗܘܢ ܘܠܗܘܢ ܠܗܘܢ , quae probabilis est nostri loci correctio. Mox v. 19. *καὶ καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν*, pro καταδύσει apographi, καταδύσει edidisse se profitetur Middeld. Vitiosum sane est καταδύσει , sed non cum καταδύσει , *ἐπιλήσεται*, permutandum, quasi sensum tantum, non verbum, reddidisset religiosissimus interpres noster, sed cum καταποντίσει , *καταποντίσει* s. *καταδύσει*.

HABACUC.

HABAC. II. 1. $\text{הַחֲבִיבִים הַיְהוּדִים}$. O'. *ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι*. Symmachi versionem affert Syrus: $\text{ܘܥܘܕ ܠܗܘܢ ܠܗܘܢ ܠܗܘܢ}$. h. e. vertente Middeld. $\text{Ὡς φύλαξ ἐν τῷ τόπῳ μου στήσομαι}$. Sed pro ܘܥܘܕ proculdubio reponendum est ܘܥܘܕ (Vid. Jesai. xli. 9. Hos. v. 1.) et vertendum, *ὡς φύλαξ ἐπὶ τῆς σκοπιᾶς μου στήσομαι*. Integram Symmachi interpretationem servavit Hieron. cujus initium est: *Quasi custos super speculam stabo*.

ZEPHANIAS.

ZEPHAN. I. 4. $\text{עַם-הַכֹּהֲנִים הַבְּמִרְיִים}$. (Nomen) *sacrificulorum una cum sacerdotibus* (exscindam). O'. *τῶν ἱερέων*. Margo Syro-hex. cum Compl. et 10 Codd. add. ⌘ μετὰ τῶν ἱερέων . Ad עַם-הַכֹּהֲנִים pertinet Syri nostri annotatio: $\text{ܘܥܘܕ ܠܗܘܢ ܠܗܘܢ ܠܗܘܢ}$; quam interpretatus est Middeld. A. *ναός* [s. τὸ ἱερόν.] Σ. πεπελιωμένοι . Θ. *sacrificuli*. Theodotioni, ut ei moris est vocabula Hebr. retinere, *χωμαρεῖμ* tribuendum videtur, quod legitur apud LXX. 4 Reg. xxiii. 5. ubi Syrus noster ܘܥܘܕ vertit. Symmacho autem qua de causa *πεπελιωμένοι* assignaverit Middeld. non video. Semel quidem in versione LXX virali *ἐπελιώθη* reperitur, Thren. v. 10. pro Hebr. בְּבִמְר , *adustus, denigratus est*, sed ibi in Syro-hex. est ܘܥܘܕ . Quod hic ponitur, ܘܥܘܕ , *polluti s. profanati* significat, Graece *μειμασμένοι, βεβηλωμένοι*, similia.

ZACHARIAS.

ZACH. XI. 8. **הַנְּפִשׁוּתִי נִצְרָה**. *Et abbreviata est anima mea in eis.* Ο'. καὶ βαρυνθήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπ' αὐτούς. Ex Eusebii Dem. Evang. p. 482. excerpit Montef. A. καὶ ἐκολοβώθη ἡ ψ. μου ἐν αὐτοῖς. Σ. καὶ ὀλιγοψύχησα ἐν αὐτοῖς. Θ. καὶ ὀλιγοψύχησεν ἡ ψ. μου ἐπ' αὐτούς. Trium interpretum fragmenta, sensu inter se non disparia, sic in unum contraxit Syrus noster: **ל.ו. | רסמלל עפפ ל'פ.ו.** Vocabulum **ל'פ.ו.**, a Middeld. silentio praeteritum, mendosum puto, et pro eo **ל'פ.ו** rescribendum. Sic Jud. x. 16. **סמלל ל'פ.ו** **ל'פ.ו**, καὶ ὀλιγοψύχησεν ὁ Ἰσραήλ. Jon. iv. 8. **סמלל** **ל.ו. | ל'פ.ו**, καὶ ὀλιγοψύχει. Habac. ii. 13. **ל'פ.ו** **ל'פ.ו** **ל'פ.ו** **ל'פ.ו**, καὶ ἔθνη πολλὰ ὀλιγοψύχησαν. His ducibus, non cum Middeld. verterim, A. Σ. Θ. καὶ ὀλιγοψύχησεν ἡ ψυχὴ μου ἐπ' αὐτούς, sed, καὶ ὀλιγοψύχησα ἐπ' αὐτούς.

MALACHIAS.

MAL. III. 1. **הַנְּבִי**. Ο'. καὶ ἐπιβλέψεται (ὄδὸν πρὸ προσώπου μου). Hexapla e Cod. Barber. dant: Σ. σχολάζει. Θ. ἐτοιμάζει. Paulo aliter Syrus: **נ.ו. | נ.ו. | נ.ו. | נ.ו. | נ.ו. | נ.ו.** Middeldorpfius vertit: A. σχολάζει (Cf. LXX. Psal. xlv. 11. Theod. Job. vi. 28.) Σ. κατασκευάσει. Θ. ἐτοιμάσει. Sed Syr. **נ.ו.** formae Aphel semper cum verbis quae *removendi* notionem continent, permutatur, ut *περιαιρεῖν*, *ἀφαιρεῖσθαι*, *παραφέρειν*, *ἀπαλλάττειν* etc. Quocirca in hoc loco Symmacho non *κατασκευάσει*, sed *ἀποσκευάσει* vindicandum puto, quod aliquando in Hexaplis pro Hebr. **הַנְּבִי**, sequente **הַנְּבִי**, ponitur (e. g. A. Θ. Jesai. xl. 3. Σ. Θ. Jesai. lxii. 14.) quodque notionem istius vocis (*remotis quae temere disjecta et impedimento sunt, purgare domum, viam* etc.) accurate exprimit.

נ.ו. | נ.ו. | נ.ו. | נ.ו. | נ.ו. | נ.ו.
ל.ו. | ל.ו. | ל.ו. | ל.ו. | ל.ו. | ל.ו.

BY THE SAME EDITOR.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

THREN. II. 5. Pro עצמי a Middeldorpfio editum, in Codice est עצמי , quod conjectura assecutus eram, testante V. D. ANTONIO CERIANI in *Monumentis Sacris et Profanis ex Codicibus praesertim Bibliothecae Ambrosianae*, Tom. I. Fascic. I. Mediolani 1861: qui liber serius mihi in manus venit.

THREN. III. 33. Pro עצמי , quod ἀπαλλαγῆναι dubitanter verteram, qui sensus ad formam עצמי potius pertinere videtur, Codex affert עצמי , inclinari, incurvare se, Graece διακάμπτεω 4 Reg. iv. 34. vel κύπτειω Jesai. xlv. 7. li. 23. Vertendo ἵνα κύψαι ποιήσῃ, paene crediderim fragmentum nostrum non ad עצמי , sed ad infinitivum עצמי v. 34. referendum esse, ubi LXX. τοῦ ταπεινώσαι (ὑπὸ τοῦς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμούς γῆς). Alio loco Jesai. xxv. 12. ubi LXX. ταπεινώσει verterunt, Symmacho tribuitur κύψει.

THREN. IV. 9. Pro עצמי Editor Mediolanensis עצמי dedit, vertens equitum, quod quid sibi velit, non intelligo. Etiam עצמי ponitur pro ἀφορισμένος in fragmento Symmachi Psal. xlvii. 3. si lectio sana est.

BY THE SAME EDITOR.

- I. S. Joannis Chrysostomi Homiliae in Matthaem. Textum ad fidem Codicum MSS. castigavit, variis lectionibus et annotationibus instruxit Fridericus Field, AA.M. Coll. SS. Trin. Cantab. Socius. Tomi III. Cantab. 1839.
- II. S. Joannis Chrysostomi Interpretatio omnium Epistolarum Paulinarum per Homilias facta. Ad fidem Codicum MSS. et Versionum antiquarum recensuit F. Field, AA.M. Coll. SS. Trin. Cantab. olim Socius. Tom. I. Oxon. 1849. Tom. II. Oxon. 1847. Tom. III. Oxon. 1845. Tom. IV. Oxon. 1852. Tom. V. Oxon. 1855. Tom. VI. Oxon. 1861. Tom. VII. Oxon. 1862.
- III. A Treatise on the Pope's Supremacy, to which is added, A Discourse concerning the Unity of the Church. By Isaac Barrow, D.D. A new Edition, corrected. Printed for the Society for Promoting Christian Knowledge, London, 1851.
- IV. Vetus Testamentum Graece juxta LXX Interpretes. Recensionem Grabianam ad fidem Codicis Alexandrini aliorumque denuo recognovit, Graeca secundum ordinem textus Hebraei reformavit, libros apocryphos a canonicis segregavit F. Field, AA.M. Coll. SS. Trin. Cantab. olim Socius. Sumptibus Societatis de Promovenda Doctrina Christiana. Oxon. 1859.
- V. Psalterium juxta LXX Interpretes. Sumptibus Societatis de P. D. C. Oxon. 1857.

D. Lc 2033

ULB Halle
000 794 376 3/1

